

PRÆSTESTILLINGER

Betænkning afgivet af det
af kirkeministeren den 9. marts 1993
nedsatte udvalg

ex. 2

BETÆNKNING NR. 1264
KØBENHAVN 1994

*Publikationen kan købes hos
boghandleren eller hos*

STATENS INFORMATION

Postboks 1103
1009 København K

Telf. 33 37 92 28 (9-16)
Fax 33 37 92 99

Omslag:
Dick Hale, **grafisk** tegnestue

Trykt
på Cyclus offset

ISBN 87-601-4144-1
KJ 00-145-bet.
B.Stougaard Jensen, Kbh.

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1. Indledning	3
1.1. Indledende bemærkninger.	3
1.2. Udvalgets kommissorium.	3
1.3. Udvalgets sammensætning.	4
1.4. Udvalgets arbejde.	4
Kapitel 2. Sammendrag	7
Kapitel 3. Udviklingen inden for præstestillinger i nyere tid	10
3.1. Antal præstestillinger pr. år sammenholdt med folketal.	10
3.2. Udvikling i bevillingssystemet	11
3.3. Ansættelsesformer.	12
3.4. Nuværende fordelingssystem.	12
Kapitel 4. Behovsvurdering	14
4.1. Afgrænsning	14
4.2. Metode.	14
4.3. Spørgeskemaundersøgelse.	14
4.4. Sognepræster.	17
4.4.1. Folkekirkens situation.	17
4.4.2. Sognepræstens arbejdssituation.	19
4.5. Specialpræster.	21
4.5.1. Nuværende ordning	21
4.5.2. Ansættelsesproceduren.	22
4.5.3. Stillingen som institutionspræst	23
4.5.4. Nye stillingskategorier.	28
4.6. Præster i storbyer.	31
4.7. Præster i ferieområder.	33
4.8. Reserver og fleksibilitet	34
4.9. Sekretærhjælp.	35
4.10. Det samlede behov.	36

Kapitel 5. Kandidattilgang og erhvervsfrekvens.	38
5.1. Kandidatproduktionen.	38
5.2. Erhvervsfrekvens.	39
5.3. Aldersprofiler.	40
5.4. Udviklingen i ledigheden for teologiske kandidater.	41
5.5. Udviklingen i antallet af ansøgere til ledige stillinger.	42
Kapitel 6. Finansiering.	43
6.1. Nuværende ordning.	43
6.2. Finanslovsbevilling.	43
6.3. Alternative finansieringsmodeller.	44
6.4. Finansieringsmodeller.. . . .	48

Bilagsfortegnelse

1. Udvikling i præstestillinger og folketal.
2. Udvikling i husstandsstørrelser og geografisk mobilitet.
3. Biskoppernes redegørelse.
4. Fortegnelse over særlige præstestillinger.
5. Fængselspræsters særlige opgaver.
6. Oversigt over fængselspræster og antal indsatte.
7. Udkast til standardregulativ for sygehuspræster.
8. Stillingsbehov til betjening af sygehuse.
9. Redegørelse for rekrutteringsproblemer inden for sygehuspræsteområdet.
- 10.-11. Aldersprofil for folkekirkens præster.

Kapitel 1. Indledning

1.1. Indledende bemærkninger.

I den kirkelige debat har det i de senere år ofte været hævdet, at et af folkekirkens hovedproblemer er en mangel på præstestillinger.

Samtidig har der fra kredse i folkekirken været fremsat ønske om, at menighedsrådene får mulighed for i forbindelse med deres virke at prioritere præstelig betjening i forhold til øvrige aktiviteter ved kirken.

Til belysning af disse og tilgrænsende problemer nedsatte kirkeministeren ved skrivelse af 9. marts 1993 et udvalg vedrørende præstestillinger.

1.2. Udvalgets kommissorium.

udvalget fik følgende kommissorium:

"Udvalget bedes vurdere behovet for yderligere præstestillinger i folkekirken.

I disse overvejelser bør indgå såvel en vurdering af forholdene omkring den almindelige betjening af sognene som en belysning af specialpræsteområdet.

Der bedes herunder redegjort for såvel økonomiske som eventuelle rekrutteringsmæssige konsekvenser.

Udvalget bedes endvidere overveje finansieringsmodeller, som eventuelt kan supplere den nuværende finansieringsform med udgangspunkt i følgende forudsætninger:

- Uændret ansættelsesmyndighed
- Fastholdelse af præstens uafhængighed
- Uændrede regler om indstilling af præster
- Uændrede uddannelseskrav
- Fastholdelse af biskoppens kompetence til ordning af den præstelige betjening i stiftet.

I denne sammenhæng bedes udvalget overveje konsekvenserne, såfremt menighedsrådene

i et omfang får mulighed for at prioritere præstelig betjening i forhold til øvrige aktiviteter ved kirken."

1.3. Udvalgets sammensætning.

Kirkeministeriet:

Kontorchef Steffen Brunes (formand)

Fuldmægtig Hanne Lett (leder af sekretariatet)

Biskopperne:

Biskop Olav C. Lindegaard, Haderslev

Biskop Søren Lodberg Hvas, Aalborg

Den danske Præsteforening:

Sognepræst Kjeld Holm

Sognepræst Kaj Bollmann

Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer:

Landssekretær Flemming Kramp

Købmand Kristen Ringgaard

Danmarks Provsteforening:

Provst Arne Hansen, Kalundborg

Sekretariat:

Fuldmægtig Marianne Levinsen

Kontorfuldmægtig Janne Holm

1.4. Udvalgets arbejde.

Udvalget har holdt 5 møder.

På udvalgets første møde blev det besluttet at nedsætte et underudvalg vedrørende specialpræster til belysning af specialpræsteområdet med følgende kommissorium:

"Underudvalget bedes foretage en belysning af specialpræsteområdet, herunder en analyse af stillingsindholdet for de præster, der er ansat til at betjene specielle befolkningsgrupper eller varetage specielle funktioner.

Da ansættelse som specialpræst normalt er forbundet med ansættelse som sogne/hjælpepræst bedes underudvalget særligt belyse, hvorledes arbejdsindholdet som specialpræst fungerer i forhold til arbejdet i sognet.

Særligt vedrørende institutionspræster bedes underudvalget nærmere undersøge, om specialpræsternes arbejde i relation til den enkelte institution kan afgrænses til varetagelse af den gejstlige betjening.

Med betjening af specielle befolkningsgrupper menes særligt betjening af sygehuse, fængsler, større plejehjem og andre større institutioner, samt befolkningsgrupper uden typisk sognetilhørsforhold, som for eksempel studentermenigheder og lignende.

Med varetagelse af specielle funktioner menes for eksempel præster, der varetager spørgsmål vedrørende nyreligiøsitet eller funktion ved stiftsmaterialesamlinger m.v.

Opmærksomheden henledes på, at materialet skal indgå som bilag til den endelige betænkning fra Udvalget vedrørende Præstestillinger og derfor i form og indhold bør være kortfattet og egnet til information for personer uden specielt kendskab til folkekirken."

Underudvalget fik følgende sammensætning:

Sognepræst Kjeld Holm (formand)

Fuldmægtig Hanne Lett, Kirkeministeriet

Biskop Søren Lodberg Hvas

Provst Arne Hansen

Studenterpræst Kirsten Sandholt

Sygehuspræst Christian Juul Busch

Fængselspræst Dorte Ørtved

Landssekretær Flemming Kramp

Sekretariat: Fuldmægtig Marianne Levinsen, Kirkeministeriet

Kontorfuldmægtig Janne Holm, Kirkeministeriet

Underudvalgets materiale er gengivet i betænkningens kap. 4.5 - 4.5.3.

København, den 2. december 1993

Kaj Bollmann

Steffen Brunes (formand)

Arne Hansen

Kjeld Holm

Søren Lodberg Hvas

Flemming Kramp

Hanne Lett

Olav C. Lindegaard

Kristen Ringgaard

Janne Holm

Marianne Levinsen
(udvalgssekretærer)

Kapitel 2. Sammendrag

Den 9. marts 1993 nedsatte kirkeministeren et udvalg til belysning af behovet for yderligere præstestillinger i folkekirken. Udvalget skulle samtidig overveje eventuelle finansieringsmodeller til supplerende af den nuværende finansiering af præstestillinger i folkekirken.

På baggrund af en redegørelse for udviklingen indenfor præstestillingerne i nyere tid, ansættelsesformen og udviklingen i bevillingssystemet, jf. kap. 3, besluttede udvalget, at vurderingen af det aktuelle behov for præstestillinger først og fremmest skulle baseres på konkrete behov, erkendt lokalt ved høring af samtlige 11 biskopper. Disse høringssvar danner grundlaget for betænkningens behovsanalyse, jf. kap. 4.2.

Høringssvarene pegede på nogle hovedbegrundelser for de enkelte stifters behov for yderligere præstestillinger. Her kan nævnes: store forstadssogne og øvrige vækstområder, socialt belastede områder, ø-problematikken og områder med mange skoler og uddannelsesinstitutioner, jf. kap. 4.3.

Derudover peges der på øgede krav om præstelig betjening af hospitaler, øget behov for husbesøg, hensynet til sognets historie, art og kultur, provsternes forøgede arbejdsbyrde og det deraf følgende behov for aflastning, vikarbevilling samt øget teologisk bistand til biskopperne.

Udvalget er af den overbevisning, at udgangspunktet for analysen af behovet skal være den almindelige sognepræst. Her kan udvalget konstatere, at ændringer i befolkningens holdning til folkekirken og befolkningens større efterspørgsel efter præstelig betjening medfører et forøget arbejdspress på den enkelte sognepræst, jf. kap. 4.4.

Udvalget påpeger, at en vigtig del af sognepræstens arbejde er "skjult" i form af sjælesorg, sygehus- og hjemmebesøg og samtaler. Udvalget finder, at der skal være tidsmæssig plads til denne væsentlige arbejdsindsats, før der kan være en forsvarlig betjening af sognet med et tæt forhold mellem præst og menighed.

Udvalget finder ikke, at dette er tilfældet alle steder i **landet**, og støtter biskoppernes anbefaling af, at der oprettes flere sognepræstestillinger for at sikre den forsvarlige betjening af landets sogne.

Til belysning af specialpræsteområdet besluttede udvalget at nedsætte et underudvalg. Underudvalget behandlede den nuværende ordning, hvor det særligt var sygehus-, fængsels- og studenterpræsters situation, som blev analyseret jf. kap. 4.5.

Underudvalget indstiller, at man i forbindelse med ansættelse af sognepræster med forpligtelse til at betjene en institution indbyder til et tættere samarbejde mellem menighedsråd og institutionsledelse. Den indstilling kan udvalget tilslutte sig.

Udvalget peger på mulighederne for oprettelse af nye stillingstyper, således at man for nogle præstestillingers vedkommende ændrer sognepræstens funktion til også at være præst med specielle arbejdsopgaver, men stadig tilknyttet et sogn. Her tænkes på præst for psykisk syge, HIV-positive, AIDS-syge, flygtninge og asylansøgere, da der aktuelt er en række grupper, som ikke passer ind i folkekirkens system, men er bundet sammen af specielle omstændigheder, jf. kap. 4.5.4.

Udvalget har desuden analyseret situationen for præster i storbyen. Her konkluderer udvalget, at kirken i København på mange punkter adskiller sig fra den øvrige folkekirke. Der eksisterer ikke i København det traditionelle sognetilhørsforhold, idet der ofte er opbygget et folkekirkeligt fællesskab, der er løsrevet fra det geografiske sogn, men knyttet til den enkelte kirke. Hertil kommer, at København og de øvrige større byer er præget af de problemer, som ujævn social sammensætning mellem sognene medfører, jf. kap. 4.6.

Udvalget peger dernæst på de særlige problemer, der knytter sig til præster i ferieområder, hvor befolkningen vokser eksplosivt i ferieperioder, og med stigende tendens til, at beboerne af feriehuse får deres kirketilknytning til ferieområdet, jf. kap. 4.7.

Udvalget foreslår en smidiggørelse af systemet med oprettelse af præstestillinger ved, at der åbnes mulighed for biskopperne til udvidelse eller indskrænkning af antallet af præster i stiftet f.eks. ved oprettelse af midlertidige tidsbegrænsede hjælpepræstestillinger til afhjælpning af akutte behov, jf. kap. 4.8.

Udvalget påpeger, at såvel præsters som provsters arbejdspresset kan lettes i forbindelse med ordningen om præstesekretærer og provstesekretærer, idet en del af arbejdspresset ikke nødvendigvis afhjælpes ved ansættelse af flere præster, jf. kap. 4.9.

Udvalget indstiller, at der oprettes 85 nye præstestillinger i folkekirken, og at der gives mulighed for et mere fleksibelt system, hvor biskopperne kan oprette midlertidige stillinger, samt at der oprettes 10 stiftspræstestillinger til aflastning af biskopperne i

teologiske spørgsmål, jf. kap. 4.10.

Udvalget foreslår på baggrund af en grundig analyse af antallet af arbejdsløse kandidater, den fremtidige kandidatmasse og nødvendigheden af et rimeligt antal ansøgere til den enkelte stilling, at oprettelsen af de 85 nye præstestillinger sker gradvist, jf. kap. 5.

Udvalget har overvejet forskellige finansieringsmodeller. Udvalget indstiller, at der på finansloven direkte eller ved aktstykke skabes bevillingsmæssig dækning for oprettelse af yderligere 85 stillinger som sognepræst i folkekirken uden kompenserende besparelser på andre budgetposter under finanslovens § 22 Kirkeministeriet, jf. kap. 6.

Samtidig indstiller udvalget, at den fornødne bevilling fremskaffes til dækning af fællesfondens udgifter ved oprettelsen af stillingerne i forbindelse med fremtidige udskrivninger af landskirkeskatten.

Udvalget har skitseret 7 alternative finansieringsmodeller, som kan kombineres på forskellig måde, jf. kap. 6.3.

Kapitel 3. Udviklingen inden for præstestillinger i nyere tid.

3.1. Antal præstestillinger pr. år sammenholdt med folketal:

I det følgende gives en redegørelse for udviklingen inden for præsternes stillingsområde fra 1959 til i dag.

Der henvises til nedenstående oversigt.

. Udvikling i præstestillinger og folketal 1959 - 1992

ÅR	ANTAL STILLINGER	FOLKETAL	PERSON PR. PRÆST
1959	1690,0	4.547.000	2690
1965	1719,0	4.758.000	2768
1970	1738,0	4.906.000	2823
1975	1718,5	5.054.000	2941
1980	1800,0	5.122.000	2846
1985	1860,0	5.111.000	2748
1990	1894,0	5.135.000	2711
1992	1907,7	5.162.000	2706

Se bilag 1.

I den undersøgte periode er antallet af præstestillinger steget med 217 svarende til ca. 13%, mens befolkningstallet er steget med 13,5%. Antallet af medlemmer af folkekirken er i perioden faldet fra ca. 97% til 87,7% af befolkningen.

Husstandsstørrelsen har siden 1960 været faldende. Hvor der i 1960 var 3,01 person i gennemsnit pr. husstand, er der i 1992 kun 2,23 person i gennemsnit pr. husstand. Faldende husstandsstørrelse medfører, at der er et større antal mindre enheder af personer, som sognepræsten skal betjene, jf. bilag 2.

I den samme periode er der sket ændringer i arbejdstiden. Præsterne har således fået del i ferieforlængelsen, første gang i 1953, hvor der ved ferieloven af samme år blev indført 3 ugers ferie. Siden i 1971, hvor ferien forlængedes til 3 uger og 3 dage, i 1974 til 4 uger,

i 1979 til 4 uger og 2 dage og i 1981 til 5 uger.

Siden 1. april 1972 har de tjenestemandsansatte præster tillige haft 1 ugentlig fridag og 6 friweek-ends pr. år. Præsternes arbejdstid har gennemgået den samme udvikling som det øvrige arbejdsmarked.

Som kompensation for arbejdstidsforkortelse i øvrigt er der indført mere gunstige regler vedrørende sekretærhjælp til præster, der varetager kirkebogsføring i pastorater, hvor der ikke er kordegn.

3.2. Udvikling i bevillingssystemet.

Forud for ikrafttrædelse af lov nr. 645 af 19. december 1984 om folkekirkens økonomi, som trådte i kraft pr. 1. januar 1986, afholdtes 60% af præstelønnen af statskassen og 40% af fællesfonden. Tilsvarende fordelingsnøgle gjaldt for præstepensioner.

Løn til hjælpepræster samt døvepræster m.fl. afholdtes 100% af fællesfonden.

Tilsvarende afholdtes det i 1971 indførte rådighedstillæg til præster af fællesfonden.

Statsbevillingen opførtes på de årlige finanslove som lovbundet tilskud, hvilket medførte i henhold til økonomilovens § 20, stk. 2, at der automatisk udløstes en forpligtelse for statskassen, når der oprettedes en ny præstestilling, svarende til 40% af lønudgiften til stillingen.

Denne merudgift blev optaget på Kirkeministeriets bidrag til forslag til lov om tillægsbevilling for det pågældende finansår.

Denne ordning medførte, at der i rimeligt omfang kunne oprettes og nedlægges præstestillinger efter behov.

I forbindelse med den generelle finanspolitiske stramning fastlåste regeringen i 1982 disse lovbundne tilskudskonti og gjorde udvidelse på disse områder, hvorom den enkelte **ressortminister** hidtil havde kunnet træffe afgørelse, til et anliggende for finansministeren.

I de forløbne 10 år er der sket en tilvækst på ca. 70 præstestillinger. Tilvæksten er sket ved konkrete bevillingsinitiativer og ved overflytning af andre udgifter fra stat til fællesfond mod kompensation på præstelønsbevillingen.

Efter økonomilovens ikrafttrædelse afholdes samtlige lønudgifter til præster med 40% af statskassen og 60% af fællesfonden, mens den samlede pensionsudbetaling finder sted fra statskassen.

Den seneste bevillingsmæssige ændring på præstelønsmrådet fandt sted i 1990, hvor der i forbindelse med ændrede regler om barsels- og adoptionsorlov indførtes en ordning, hvorefter vikarudgifter i disse tilfælde kunne afholdes rent af fællesfonden.

3.3. Ansættelsesformer.

Langt den overvejende del af folkekirkens præster er ansat som tjenestemænd.

Et antal på ca. 100 er ansat efter overenskomst mellem Finansministeriet og Den danske Præsteforening.

Disse 100 svarer til ca. 56 heltidsstillinger.

Foruden folkekirkens egne præster er der præster ansat under DKU og Dansk Sømandskirke i Fremmede Havne. Disse organisationer modtager statstilskud til præsteløn, og deres præster er optaget i Pensionskassen af 1950 for forskellige private kirkelige organisationer.

Herudover er der ansat og lønnet præster under Justitsministeriet ved visse lukkede fængsler samt præster på Rigshospitalet ansat og aflønnet af hospitalets personaleafdeling. Valg- og frimenighedspræster ligesom præster på Grønland falder uden for rammerne af den nærværende fremstilling.

3.4. Nuværende fordelingssystem.

Siden den 1. januar 1990 har Kirkeministeriets samlede bevilling til præsteløn været fordelt til biskopperne til disponering i de enkelte stifter.

Ordningen medfører, at biskopperne selvstændigt tilrettelægger den pastorale struktur i stiftet og beslutter, hvilke stillinger der skal opslås inden for det antal stillinger og den beløbsramme, der er til rådighed for det pågældende stift.

Biskoppen er bevillingsansvarlig overfor minister og statsrevisorer.

Efter indstilling fra biskoppen gennemfører ministeriet de pastoratsændringer, som besluttet af biskoppen efter lokal forhandling. Proceduren vedrørende fordeling af præstestillinger repræsenterer en rammestyringsmodel, som i dag er særdeles udbredt i ministerier, styrelser og direktorater.

Kapitel 4. Behovsvurdering

4.1. Afgrænsning.

Udvalget har valgt at søge at afdække behovet for yderligere præstestillinger såvel antalsmæssigt som årsagsmæssigt frem for en samlet analyse af det totale behov for præstelig betjening.

Dyberegående ændringer i folkekirkens struktur falder uden for udvalgets kommissorium og er derfor ikke gjort til genstand for drøftelser.

4.2. Metode.

Der var i udvalget enighed om, at en opgørelse af behovet for yderligere præstestillinger i folkekirken burde baseres på konkrete behov erkendt lokalt. Der var tilsvarende enighed om, at forsøg på opstilling af objektive numeriske kriterier eller modeller for arbejdstidsberegning for præster ikke var en farbar vej.

Tidligere bestræbelser i den retning har været af tvivlsom værdi.

Behovsvurderingen er baseret på høringsvar fra samtlige landets biskopper, tidligere behovsvurderinger, præsteforeningens strukturrapport fra 1990 samt tilgængelig og relevant statistik fra Danmarks Statistik og diverse sociologiske undersøgelser om ændringer i befolknings værdier og levevilkår. Dette materiale er desuden suppleret med udvalgets overvejelser og konklusioner.

Udvalget har således til vurdering af behovet for yderligere præstestillinger i folkekirken anvendt en bred vifte af informationer for på denne måde at opnå en nuanceret behovsanalyse, men har som tidligere nævnt i hovedsagen lagt sit eget materiale til grund ved opgørelsen af behovet for yderligere præstestillinger.

4.3. Spørgeskemaundersøgelse.

Med henblik på at indhente et ajourført og ensartet materiale tilskrev udvalget landets biskopper følgende:

"Med henblik på at vurdere behovet for eventuelt nye præstestillinger har udvalget på

dets første møde den 28. april 1993 besluttet at anmode biskopperne om en kortfattet redegørelse for den gejstlige betjening i hvert enkelt stift.

I anledning heraf skal man anmode Dem om at indsende en redegørelse for, hvorledes den gejstlige betjening af stiftet fungerer på nuværende tidspunkt, og skønsmæssigt vurdere, hvorledes betjeningen vil virke i de kommende år.

Fra udvalgets side er man opmærksom på, at en større fleksibilitet med hensyn til oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger ville være ønskelig. Kort sagt, at nedlæggelse af en stilling ikke automatisk medfører, at det antal af stillinger, der er til rådighed i stiftet, reduceres tilsvarende. I stedet kunne der være mulighed for at anvende stillingen på et senere tidspunkt, eventuelt et andet sted i stiftet, afhængig af, hvordan det passer ind i den overordnede planlægning af den gejstlige betjening.

Foruden ovenfor nævnte redegørelse skal man anmode Dem om at redegøre for eventuelle forslag til oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger inden for stiftet på vedlagte skemaer. Der bedes udfyldt et skema for hvert enkelt forslag.

Samtidig skal man henlede Deres opmærksomhed på muligheden for oprettelse af andre former for præstestillinger f.eks. kombinationsstillinger.

Det bemærkes, at udvalgets arbejde er på et meget indledende stade, og at udvalget ikke anser det som en del af sit kommissorium at foretage fordelingen af eventuelle præstestillinger, der måtte blive resultatet af udvalgets arbejde. Udvalgets opgave er at afdække behovet for præstestillinger og fremkomme med forslag til alternative finansieringsformer."

Baggrunden for valget af denne metode var, at den enkelte biskop i samspil med de lokale instanser kan identificere, hvor i stiftet der aktuelt er problemer med den præstelige betjening.

Biskoppernes redegørelser er optrykt som bilag 3.

Ifølge biskoppernes indberetninger er der et nettobehov på ialt 84,92 stillinger.

I nettoopgørelsen indgår nedlæggelse/omflytning af 22,63 stillinger.

Der er såvel tale om traditionelle sogne- og hjælpepræstestillinger som om stillinger til

betjening af sygehuse, plejehjem, fængsler og øvrige institutioner. Der peges på behov for hjælpepræster til aflastning af provster samt visse steder behov for studenterpræster.

Endvidere påpeges fra flere sider behov for en eller flere stiftspræster pr. stift til aflastningstjeneste, vikariater og bistand for biskoppen.

Begrundelserne for behovene er individuelle, men visse hovedtendenser fremgår dog:

- store forstadssogne og øvrige vækstområder
- socialt belastede områder
- ø-problematikken
- områder med mange skoler og uddannelsesinstitutioner

Derudover peges der på øgede krav om præstelig betjening af hospitaler, øget behov for husbesøg, hensynet til sognenes historie, art og kultur, provsternes forøgede arbejdsbyrde og det deraf følgende behov for aflastning, vikarbevilling samt øget **teologisk** bistand til biskopperne.

Samtidig er der peget på et behov for tilførelse af teologisk bistand for biskoppen ved ansættelse af en stiftspræst, hvilket særligt er begrundet i den decentralisering, som har fundet sted siden 1970.

Decentraliseringen har udover en øget administrativ arbejdsbyrde for stiftsøvrighederne og den enkelte biskop tillige medført større forventninger til biskoppens synlige deltagelse i begivenheder i stiftet.

Med decentraliseringen har stiftsøvrighederne fået tilført yderligere juridisk- administrativ arbejdskraft, men der er ikke samtidig tilført teologisk administrativ arbejdskraft med henblik på at støtte biskoppernes teologiske funktion i embedet.

Der er endelig fra flere sider lagt vægt på betydningen af en regelmæssig gudstjenestefrekvens i et områdes kirker.

Der vil i de følgende afsnit blive redegjort nærmere for begrundelser og forudsætninger i forbindelse med gennemgangen af de enkelte stillingskategorier.

4.4. Sognepræster.

I sin redegørelse til udvalget, jf. bilag 3., anfører en af biskopperne, at "en egn er forsvarligt kirkeligt betjent, når der på ethvert sted jævnlige er gudstjeneste i den kirke, der gennem århundreder har været sognets gudshus, samt lejlighed til stadig, hyppig og nær forbindelse mellem præsten og menighedens medlemmer. Hvad der ligger under denne norm, er hæmmende for menighedens og den enkelte kristnes gudsliv og ødelæggende for menighedens og den enkelte kristnes artikulationsniveau. Hvad der ligger væsentligt over den, er udtryk for pylrethed og trang til underholdning."

Som eksempel herpå kan nævnes nye boligområder, hvor den præstelige betjening er utilstrækkelig.

I vurderinger af behovet for yderligere præstestillinger indgår sognepræstestillingen som del: centrale, og ved den vurdering må der tillige tages hensyn til folkekirkens aktuelle stilling i samfundet, og de mange opgaver, som folkekirken idag står overfor.

4.4.1. Folkekirkens situation.

Den kirkelige stagnation, som sporede i 1960'erne og 1970'erne synes at være afløst af en ny forståelse for kirkens forkyndelse og de værdier af etisk og kulturel karakter, som kirken står for. "Dansk kultur- og mediestatistik 1980-1992" viser, at folkekirken ikke er en isoleret institution, men indgår som et væsentligt led i vort kulturmønster.

Den voksende interesse, og de forventninger, som der er til folkekirken, giver sig udslag på forskellig måde. Som eksempler kan nævnes:

Den store tilslutning til den frivillige indledende konfirmationsforberedelse blandt de 6-12 årige børn. Det stigende antal dåb af større børn og konfirmander.

Forholdet mellem folkeskolen, gymnasieskolen og folkekirken er inde i en ny, frugtbar udvikling. En åben dialog har afløst tidligere tiders positionsmarkeringer. Det nyoprettede Folkekirkens pædagogiske Institut udgør sammen med biskoppernes Fællesudvalg for Kristendomsundervisningen et vigtigt fagligt samtaleforum mellem teologer og pædagoger. Den kirkelige undervisning styrkes og udbygges i disse år, ikke som alternativ til skolen, men i et sideløbende inspirerende samspil. Lokale folkekirkelige skoletjenester og andre initiativer bidrager til denne udvikling.

Mediernes dækning af kirkestof forøges, og der er tendenser i retning af en større saglighed og bredde.

Henvendelser fra sygehuse om ansættelse af sygehuspræster er idag sædvanligt, ligesom sociale institutioner og plejehjem ønsker regelmæssig betjening ved sognets/egnens præster.

Feltpræster indgår nu som et naturligt led ved enhver udsendelse af danske soldater til FN-styrker og ved sammensætning af Den Internationale Brigade, ligesom detacherede orlogsfartøjer på internationale opgaver har folkekirkelige præster med ombord.

I forbindelse med oprettelse af amtsbaseret beredskab til krisehjælp i katastrofesituationer bliver præster opfordret til at indgå i et sådant beredskab.

I en række byer og storbykvarterer indgår præster naturligt i tværfaglige samarbejdsrelationer med andre, der arbejder med menneskelige, sociale og psykologiske problemer i et lokalområde. "Første rapport fra regeringens byudvalg" nævner kirkens aktuelle og mulige betydning på en række områder af den art.

Det har vakt stor opmærksomhed, at den nye bibeloversættelse, der udkom i 1992, blev en bestseller.

Selvom de seneste årtiers nedgang i medlemstallet umiddelbart synes at være fortsat, da 87,7% af befolkningen pr. 1. januar 1993 er medlemmer af folkekirken mod 88,2% året før, (for danske statsborgere alene lidt højere, 90,3%) er det for fremtidens folkekirke dåbstallet, der har afgørende betydning. Efter midten af 1980'erne ophørte de sidste årtiers fald i andelen af døbte blandt danske statsborgere, og der er tale om en stigende tendens i andelen af døbte. I begyndelsen af 1990'erne bliver næsten 80% af de nyfødte blandt hele befolkningen døbt.

Samtidig er afgang fra folkekirken faldende med en nettoafgang på 1.898 personer i 1992 mod en nettoafgang på 4.465 i 1991. I 1984, hvor der blev lavet en tilsvarende opgørelse, var nettoafgangen på 7.873 personer.

Det var i 1991 og 1992 hovedsageligt børn og unge op til 15 år, der meldte sig ind i folkekirken. Indmeldelse sker ved dåb, ofte forud for konfirmation (konfirmanddåb), men i et stigende antal også tidligere i barndommen.

Konklusionen er, at befolkningen bruger folkekirken i stigende grad, hvilket også fremgår af Socialforskningsinstituttets kultur - og fritidsundersøgelse fra 1987, hvor det viste sig, at 53% af befolkningen havde været til gudstjeneste i årets løb mod 48% i 1975. Denne procentdel blev kun overgået af den andel af befolkningen, der havde været på biblioteket (55%) eller havde læst bøger (70%).

Undersøgelsen viser endvidere, at der var en større andel af befolkningen, der havde været i kontakt med en sognepræst i den danske folkekirke end den andel af danskerne, der havde været i biografen, teatret eller til koncert.

4.4.2. Sognepræstens arbejdssituation

Sognepræstens arbejdssituation påvirkes naturligvis af denne voksende interesse for folkekirken i befolkningen. På en række områder spiller ændringer i befolkning og samfund ind i samspillet mellem sognepræst og menighed og stiller folkekirken over for nye opgaver.

Den mellemliggende periodes kirkelige fremmedgørelse og det deraf følgende traditionstab har medført, at kirkelige emner og forhold, der tidligere var fælles grundviden, i dag kræver forklaring. Der er et markant behov for en intensivering af kirkelig oplysningsvirksomhed blandt både børn og voksne.

For den enkelte sognepræst mærkes den øgede interesse for folkekirken ved, at der stilles større forventninger til den gejstlige betjening og større forventninger til den enkelte præst som person.

Sognepræstens arbejde påvirkes desuden af ændringer i befolkningens sammensætning og levevis. Den øgede mobilitet i befolkningen gør det mange steder vanskeligt at skabe og opretholde et stabilt folkeligt og kirkeligt fællesliv.

Også ændringer i husstandsstørrelsen og den sociale sammensætning af et sogns befolkning - mange enlige, antallet af arbejdsløse, antallet af flygtninge og asylansøgere - virker ind på præstens arbejde og skaber nye og øgede forventninger til sognepræstens indsats.

Omlægninger indenfor den sociale forsyning indebærer ofte større krav til den gejstlige betjening. Som eksempler kan nævnes udlægning af distriktpsykiatrien og ændringen indenfor ældreområdet, som har betydet, at ældre kan blive længere i eget hjem.

Disse ændringer medfører en voksende forventning om hjemme- og sygehusbesøg og sjælesorg. Forventninger, der bør indfries, da der er tale om fundamentale elementer i sognepræstens arbejde, og de udgør en af de vigtigste forudsætninger for at bevare den menneskelige kontakt mellem præst og sogn.

Sjælesorgen udøves i den personlige samtale med det enkelte menneske og omfatter et menneskes hele livssituation. Sjælesorgsarbejdet er både krævende og belastende. Det forudsætter, at der er den fornødne ro og tid til forberedelse og refleksion, ligesom præstens arbejde i det hele taget er stærkt forberedelseskrævende.

Ifølge præsteløftet skal præster bl.a. "**....stræbe** efter, ved flittig og alvorlig granskning af Guds ord og troens hellige lærdomme, altid fuldkomnere at danne og duelliggøre sig til dette hellige **embede**,..." Det betyder, at præsten ved selvstudium skal holde sig orienteret om aktuelle kirkelige, samfundsmæssige og kulturelle forhold. Dette er en væsentlig forudsætning for at kunne varetage stillingen og gøre kristendommen gældende i samtiden.

Sognepræstens arbejde er både afvekslende og selvstændigt, ligesom de fysiske rammer som oftest er gode. Denne fleksibilitet medfører tillige skiftende arbejdstider med mange aftenmøder, week-end arbejde og overlapning mellem arbejde og privatliv, hvilket særligt kan være en ulempe for præstefamilier med børn, hvor begge forældre er udearbejdende.

Udviklingen i det almindelige familiemønster med 2 udearbejdende ægtefæller har også haft stor indvirkning på sognepræstens arbejdssituation. Hvor tidligere (typisk) præstekonen ofte deltog aktivt i den daglige "præstegeming", har præsteægtefællen idag eget erhverv og en berettiget forventning om, at dette respekteres, også efter arbejdstids ophør.

Ligesom for andre grupper i samfundet er forholdene blevet bedre for præster med hensyn til ferie og fridage, men konsekvensen af denne udvikling er, at arbejdsbyrden for den enkelte præst er blevet større, da den samlede arbejdsmængde ikke er blevet mindre, men tværtimod er øget.

Hertil kommer, at selve stillingsstrukturen indeholder en række stressfaktorer. Arbejdsplanlægningen må hele tiden være åben for opgaver, der pludselig melder sig, som begravelser og krævende sjælesorgsopgaver. Arbejdsopgavernes art skifter hurtigt, de mange forskellige arbejdssteder og den isolation, der kan være en følge af, at præsten til daglig ikke arbejder i et kollegialt fællesskab, må også tages i betragtning. Dertil

kommer, at en stor del af tiden tilbringes i nærhed med mennesker i sorg og krise.

Et sogn eller et pastorat kan være så stort, at sognepræsten har vanskeligt ved at overkomme andet end det mest nødvendige som gudstjenester, kirkelige handlinger, konfirmation, træffetid m.v. Dette bevirker, at en række berettigede forventninger ikke kan imødekommes, hvilket yderligere er belastende, ligesom der bliver for lidt tid til studier og forberedelse.

Den stigende interesse for religiøse anliggender omfatter også nyreligiositet. Dette stiller krav og nye udfordringer til folkekirkens tilstedeværelse i lokalsamfundet som et virksomt alternativ til disse retningers ofte meget aktive indsats.

Som nævnt ovenfor under pkt. 4.4, anfører en biskop, at der en norm for, hvornår en egn er forsvarligt kirkeligt betjent.

Denne norm er overskredet, når sognepræsten vanskeligt kan overkomme andet end basale embedsopgaver, når arbejdet med sjælesorg udhules på grund af for stor arbejdsbyrde, og når befolkningens kontakt med kirken på grund af præstens optagethed hovedsageligt sker med kirkefunktionærerne.

Det har afgørende betydning for folkekirkens liv og virke, at sognepræstestillingen fastholdes og styrkes som kirkens bærende stilling. Derfor er et tilstrækkeligt antal præster den væsentlige forudsætning for, at folkekirken kan leve op til sit navn som folkekirke.

4.5. Specialpræster.

4.5.1. Nuværende ordning.

Som hovedregel varetages betjeningen af sygehuse, fængsler/arresthuse, plejehjem og andre institutioner af præsten i det sogn, hvor institutionen er beliggende eller - når der er tale om større institutioner - af præsterne i et provsti over rådighedsordningen.

Ifølge rådighedsordningen (aftale af 27. august 1971 mellem Kirkeministeriet og Den danske Præsteforening) forpligter præster sig til tjenstligt at udføre opgaver såvel indenfor som udenfor deres hidtidige ansættelsesområde (pastoratet), når de oppebærer rådighedstillæg.

Som tjenstlig forpligtelse er i ministeriets cirkulærskrivelse af 14. oktober 1971 vedr. rådighedsordningen særligt nævnt: "Betjening af særlige institutioner m.v., f.eks. hospitaler, arresthuse og fængselsafdelinger, institutioner under åndssvageforsorgen og socialforsorgen, militære forlægninger og betjening af hørehæmmede."

Som følge af den ændrede praksis, særligt på sygehusområdet, hvorved der i de senere år er sket en sammenlægning til større enheder, er der en stigende tendens til at oprette sogne- eller hjælpepræstestillinger, hvor en del af stillingsindholdet er særlig forpligtelse til at betjene en enkelt institution.

Denne ændring er begrundet i, at der har været en øget efterspørgsel dels fra de stedlige kirkelige myndigheder, men også fra institutionsledelsernes side om at få tilknyttet en bestemt præst til institutionen.

Baggrunden for ønskerne om at få samme præst er, at der på større institutioner ofte vil være behov for præster, der er i besiddelse af viden om og særlig interesse for specielle befolkningsgrupper. Hertil kommer, at det er væsentligt for samspillet med personalet, at præsten er kendt og kan indgå i det daglige samarbejde.

Omfattet af begrebet specialpræster er sogne- eller hjælpepræster, der har en væsentlig forpligtelse (mindst ca. 25% af fuldtidsbeskæftigelse) til at betjene specielle befolkningsgrupper eller varetage specielle funktioner.

Til den første gruppe hører sygehus-, fængsels-, studenter-, korshærs-, døve- og tunghørepræster, og til den anden præster, der er ansat til bistand i nyreligiøse spørgsmål. Se bilag 4.

4.5.2. Ansættelsesproceduren.

Som følge af det stigende antal specialpræster blev der i § 8, stk. 3. i lov nr. 310 af 16. maj 1990 om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. indsat en bestemmelse om, at kirkeministeren fastsætter særlige regler om fremgangsmåden ved ansættelse i præstestillinger, der helt eller overvejende er oprettet med henblik på betjening af institutioner eller grupper af personer, for hvilke der ikke er oprettet menighedsråd.

Sådanne regler er fastsat ved Kirkeministeriets bekendtgørelse af 18. juni 1991. De går i korthed ud på, at såvel menighedsråd som ledelsen af den pågældende institution skal afgive skriftlige udtalelser om ansøgerne, inden biskoppen afgiver sin indstilling.

Reglerne om indstilling ved ansættelse af specialpræster gælder for sognepræstestillinger i et bestemt pastorat, hvis eneste eller overvejende arbejdsfunktion er at betjene en bestemt offentlig institution eller ikke-sognebestemt gruppe af personer, men administreres i praksis således, at der normalt indhentes en udtalelse fra ledelsen af en institution, når det i stillingsopslaget er angivet, at der til stillingen er knyttet forpligtelse til institutionsbetjening.

Da der til specialpræstestillingen er knyttet to ansættelsessteder, som kan have forskellige forventninger, bør der allerede på et tidligt tidspunkt indledes et tæt samarbejde mellem menighedsråd og institutionsledelse.

Samarbejdet bør gå ud på, at menighedsråd og institutionsledelse allerede inden ansættelsen får klarlagt, hvilke arbejdsopgaver der forventes varetaget af præsten, og dermed hvilke kvalifikationer de hver især ønsker af ansøgerne.

Det vil derfor være hensigtsmæssigt, om ledelsen sammen med menighedsrådet blev indbudt til det orienterende møde, hvor biskoppen gennemgår de indkomne ansøgninger.

4.5.3. Stillingen som institutionspræst.

Som udgangspunkt fungerer specialpræster på mange måder som en almindelig sognepræst og har de samme arbejdsopgaver, men karakteriseret ved, at der ofte er tale om belastede situationer, og med den forskel, at de betjener en anden menighed end en traditionel sognemenighed.

Da specialpræster betjener mennesker på en institution, er det nødvendigt for præsten at holde sig ajour med udviklingen på særområdet, hvad enten det drejer sig om udviklingen i f.eks. uddannelsessystemet, fængselssystemet eller sundhedsvæsenet, for at kunne betjene menigheden på den bedste måde.

Samtidig er et velfungerende samarbejde med personalet på institutionen en væsentlig forudsætning for, at specialpræsten kan fungere tilfredsstillende til gavn for såvel menighed som personale.

Der er i denne forbindelse set bort fra de funktioner, som hører til betjening af lokale sygehuse eller plejecentre m.v., idet disse funktioner normalt hører ind under præsternes rådhedsordning, og belastning af en enkelt sognepræst på grund af betjeningskrævende institutioner må løses ved, at der tages hensyn hertil ved tilrettelæggelsen af

rådighedsordningen.

Fængselspræster.

På landsplan er der 13 fængselspræster, hvoraf 5 er ansat under Justitsministeriet. Resten er ansat af Kirkeministeriet med varierende beskæftigelseskvoter.

Fængselspræstens arbejde består i at betjene de indsatte i fængslet. Det gælder såvel ved gudstjenester og kirkelige handlinger som ved sjælesorg. Det er karakteristisk, at præstens arbejde blandt menigheden foregår i en meget afsondret verden isoleret fra det omgivende samfund.

Samtidig stiller det særlige krav til præsten og betjeningen af de indsatte, at der er så stor udskiftning blandt de indsatte. Dette indebærer blandt andet, at studiekredse og andre aktiviteter hele tiden må starte forfra.

En stor del af præstens arbejde består af samtaler med de indsatte, der kan have store problemer med den isolation, som fængselsopholdet medfører. Præsten opfattes som en neutral person, uafhængig af systemet, hvilket medfører, at der er store forventninger blandt de indsatte om forståelse for deres problemer.

Kombinationsstillinger, hvor fængselspræsten er tilknyttet et sogn med en kvote, er ikke altid hensigtsmæssige. Arbejdsmæssigt kan det være belastende at være delt mellem et sogn og et fængsel, især såfremt kvoten ved fængslet er mindre end 50%.

Se bilag: 5 og 6.

Studerterpræster.

På landsplan er der ialt 7 studenterpræster, dog med varierende beskæftigelsesgrad. Blandt studenterpræsterne er der tilfredshed med tilknytning til et sogn, dog helst med en lille kvote på højst 25 %.

Der er ingen rekrutteringsproblemer til studenterpræstestillingerne, da disse stillinger opfattes som attraktive.

Der er til stillingerne knyttet et antal studentermenighedssekretærer. Studentermenighedssekretæren er normalt en akademisk uddannet medarbejder, der varetager den daglige administration samt planlægning og afholdelse af forskellige arrangementer.

Studerterpræstens arbejde kan inddeles i følgende 3 hovedområder:

1. Varetagelse af gudstjeneste i såvel dag- som aften timer samt kirkelige handlinger for de studerende.
2. Sjælesorg for studerende, som er i krise af eksistentiel eller religiøs karakter.
3. Gennem forskellige arrangementer for de studerende at gøre kristendommen gældende i mødet med nutidens sociale, kulturelle, etiske og religiøse spørgsmål.

Det er karakteristisk, at menigheden er unge mellem 20 og 30 år. Det er en aldersgruppe, hvor der sker store omvæltninger i den enkelte studerendes liv. Det er ofte i denne fase af livet, at det enkelte menneske finder sit ståsted uddannelsesmæssigt og personligt.

I dag er uddannelsessystemet så effektivt, og de studerende så målrettede, at når de begynder at sætte spørgsmålstejn ved deres livsform, kan de komme ud i en større krise. Her kan præsten hjælpe den enkelte med samtaler og sjælesorg, hvis der er tale om kriser af mere eksistentiel/religiøs art. I øvrigt henviser studenterpræsten til Studenterrådgivningen, når det er problemer af generel studiemæssig karakter.

Som studenterpræst er det vigtigt at etablere et godt samarbejde med personalet på universitet og andre tilknyttede institutioner som f.eks. Studenterrådgivningen. Samarbejdet er desuden betydningsfuldt i forbindelse med tilrettelæggelsen af præstens aktiviteter på uddannelsesinstitutionen.

Studerterpræsten har i sit arbejde brug for løbende at holde sig ajour med udviklingen inden for uddannelsessystemet, fordi ændringer i uddannelsessystemet i høj grad påvirker de studerende og deres livsvilkår.

Sygehuspræster.

På landsplan er der ialt 42 sygehuspræster med varierende beskæftigelsesgrad. Heraf er 9 fuldtidsansat til at betjene et sygehus eller en diakonal institution. De 7,5 af disse **stillinger** er ansat af og aflønnet af den pågældende institution. De øvrige sygehuspræster er ansat med en kvote varierende fra 25% til 90%.

På sygehuspræsteområdet er der i nogle stillinger rekrutteringsproblemer. 20 præster ud

af de ialt 42 ansatte sygehuspræster er præster i deres første ansættelse. Der er således en høj frekvens af førstegangsansættelser i **sygehuspræstestillinger**. Denne tendens er stærkere uden for hovedstadsområdet.

Sygehuspræstens arbejde er at betjene sygehuset. Det sker ved afholdelse af gudstjenester, kirkelige handlinger som nøddåb eller nødvieise og begravelse. Arbejdet som sygehuspræst kan sammenlignes med sognepræstens, blot ofte i meget belastende situationer. Der bruges derfor megen tid på individuel sjælesorg for patienter, der på grund af sygdom er ude i en livskrise.

Det er karakteristisk for arbejdet som sygehuspræst, at det er krævende samtaler med mennesker, som gennemlever en kritisk fase i deres liv. Det gælder såvel de syge som deres pårørende. Indlæggelsestiden er nu om dage så kort som mulig, hvilket kræver fleksibilitet og indlevelsesevne af sygehuspræsten, der hele tiden skal betjene nye mennesker.

Sjælesorg er samtaler af eksistentiel og dyb religiøs karakter. På sygehusene idag koncentrerer sig sorg og krise, og netop det stiller store krav til præsten.

Der er fra flere sider påpeget, at der er behov for yderligere uddannelse i sjælesorg.

Samtidig er det meget vigtigt, at sygehuspræsten er kendt blandt personalet, da personalet er bindeled mellem patienter og præst. Derfor er det nødvendigt for sygehuspræsten at opbygge et tæt forhold til personalet, bl.a. ved undervisning angående overvejelser om eksistentiel og åndelig omsorg, kirkelig betjening af patienter, fremmede kulturer og trosretninger.

Sygehuspræsten fungerer ligeledes som et væsentligt bindeled mellem patienter og deres sognepræst.

I princippet er det ideelt at kombinere sogn og sygehus, men så snart det drejer sig om større sygehuse, er en sådan kombination kun hensigtsmæssig, hvis kvotebeskæftigelsen i sognet er minimal. Se bilag: 7-9.

Da det kan være vanskeligt at kombinere stillinger som sygehus- og sognepræst, har der fra flere sider været påpeget et behov for udarbejdelse af et egentligt standardregulativ.

Som følge heraf har underudvalget udarbejdet et forslag til standardregulativ, jf. bilag 7.

Døvepræster.

På landsplan er der 5 fuldtidsansatte døvepræster, der betjener de 4 døvemenigheder: København og Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm, Nordjylland, Midtjylland, samt Syddjylland og Fyn.

Døvepræsterne ansættes efter reglerne i Kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 211 af 11. maj 1985 om menighedsråd for døvemenighederne i folkekirken.

Den første døvemenighed med egen præst blev oprettet i år 1900 i København, og døvepræsteordningen har siden været en velfungerende del af folkekirken.

Døvepræstens arbejde svarer til det for andre præster i folkekirken, men i en menighed med en stor geografisk udstrækning.

Da arbejdet består i gejstlig betjening af døve, skal døvepræster gennemgå en særlig uddannelse, der består af intensiv undervisning i de døves kommunikationsmidler med saglig vægt på de døves tegnsprog, samtidig med praktisk indføring i døvepræstens arbejde.

Døvemenighederne vælger eget menighedsråd efter derom fastsatte særlige regler. Råd og menighed får tilskud af fællesfonden til rådighedsbeløb og driftsudgifter.

Stillingen som døvepræst kræver megen rejseaktivitet. For at kunne betjene menigheden med gudstjenester, kirkelige handlinger, konfirmation og husbesøg forudsættes det, at døvepræsten stadig videreuddanner sig, fordi der er en stor udvikling på området.

Varetagelse af døvepræstestillingen forudsætter derudover særlige tekniske hjælpemidler, som skrivetelefon, mobiltelefon, særlig EDB m.v.

Døvepræsteordningen forekommer velfungerende og er af passende omfang.

Der er oprettet en stilling som døvepræst på Færøerne, idet en af de færøske sognepræster har gennemgået uddannelse i døves kommunikationsmidler.

Tunghørepræster.

Der er ansat 2 tunghørepræster, der skal betjene området henholdsvis øst og vest for

Storebælt.

Tunghørepræsterne er ansat til at holde gudstjenester for hørehæmmede, at bistå ved hørehæmmedes mødevirksomhed, studiekredse og lignende. Herudover skal tunghørepræsterne virke som konsulenter for de sognepræster i området, som har påtaget sig opgaver i forbindelse med betjeningen af hørehæmmede.

Fra 1983 virker en del præster i folkekirken som kontaktpæster for hørehæmmede, normalt inden for et provsti, og har gennemgået et kortvarigt kursus i de forskellige problemer og arbejdsmuligheder, som arbejdet med hørehæmmede giver. Kontaktpæsterne afholder gudstjenester for hørehæmmede, men også oplysnings- og tilsynsarbejde om høreforholdene i områdets kirker. Arbejdet som kontaktpæster gennemføres som led i præsternes rådgivningsordning.

Tunghørepræsterne fungerer i forhold til kontaktpæsterne som vejledere dels med hensyn til kommunikationen med hørehæmmede og dels som sagkyndige med hensyn til høreanlæggene i kirkerne med henblik på at forbedre lydforholdene for den svagthørende del af menighederne.

•

For at kunne virke som tunghørepræst skal præsten gennemgå en særlig uddannelse, herunder lære mund-hånd-systemet. Samtidig skal tunghørepræsterne løbende holde sig orienteret om udviklingen indenfor de tekniske hjælpemidler for svagthørende.

4.5.4. Nye stillingskategorier.

Karakteristisk for den nuværende stillingsstruktur er, at der i sognepræstestillingen ikke som udgangspunkt er plads til tværgående funktioner ud over pastoratets grænser. Dette indskrænker mulighederne for i tilstrækkelig grad at tage hensyn til områdets særlige behov eller til præstens særlige evner.

Samtidig står folkekirken overfor en række nye udfordringer og opgaver, som er beskrevet i biskoppernes høringssvar, men som der hidtil ikke har været mulighed for at varetage indenfor det nuværende system.

For at imødekomme dette finder udvalget, at der for fremtiden i højere grad bør skabes mulighed for, at enkelte sognepræster i et lokalområde, et provsti eller i stiftet kan påtage sig at varetage en bestemt funktion og som følge af den viden og erfaring, som den pågældende vil få indenfor et specielt område, virke som rådgiver og vejleder for

kolleger og øvrige ansatte.

Hidtil er der kun ansat få præster med forpligtelse til at udføre en særlig funktion i stiftet.

I et par stifter er der ansat præster, der skal bistå stift og biskop i mødet med nyreligiøse strømninger. Ordningen er begrundet i, **at** det er af væsentlig betydning for det folkekirkelige arbejde, at der er præster, der sidder inde med en viden om, hvad de enkelte nye religiøse bevægelser står for, således at de kan rådgive kolleger og andre.

I et stift er der ansat en sygehuspræst, som specielt skal varetage betjeningen af AIDS-patienter, der er indlagt på sygehus, men også virke blandt de hiv-smittede og AIDS-patienter i ambulant behandling. Stillingen er oprettet efter henvendelse fra den afdeling på hospitalet, der specielt behandler denne patientgruppe, idet ledelsen har anført, **at** : "...vi oplever et stadigt stigende behov for en præst, der har evnen og viljen til at støtte og vejlede vore patienter, her tænkes særligt på vore AIDS-patienter, der stillet over for så alvorlig en sygdom kastes ud i dybe, eksistentielle kriser med blandt andet dødsangst og skyldfølelse. Det er vores erfaring, at en stor del af disse patienter har et ønske om at bruge præsten som sjælesørger i denne forbindelse, men også i relation til planlægning af forestående død og begravelse/bisættelse...."

Den viden og indsigt i de særlige forhold, som omgiver hiv-smittede og AIDS-patienter, som denne præst erhverver sig, vil være til stor nytte for de øvrige præster i stiftet, når de stilles overfor de særlige problemer, som hiv-smittede og AIDS-patienter har.

De områder, der særligt er fremhævet som egnede til at udskilles som særligt arbejdsområde for sognepræster, er:

Arbejdet blandt indvandrere, flygtninge og asylansøgere, hvor ikke mindst de praktiske spørgsmål vedrørende fødsel og begravelse, kirkebogsføring og attestudstedelse volder problemer.

Arbejdet med psykisk udviklingshæmmede, herunder særligt undervisning og konfirmationsforberedelse af psykisk udviklingshæmmede, **men** også andre initiativer, der kan medvirke til større forståelse for personer med vidtgående fysisk-psykiske handicaps.

Ledelse af Stiftscentralerne vedrørende folkekirkens pædagogik. Stiftscentraler

oprettes i samarbejde med Folkekirkens pædagogiske Institut og skal på stiftsplan styrke undervisningen og det pædagogiske arbejde indenfor folkekirken samt afholde kurser på stiftsplan.

Medie- og presseopgaver. Folkekirkens informationsformidling bør styrkes, også under hensyntagen til den voksende interesse for folkekirken, der kræver bred og saglig oplysning om folkekirken, hvilket nødvendiggør en kvalificeret indsats fra folkekirkens side.

Dette er kun et udpluk af de områder, der ville være velegnede til at blive dyrket mere intensivt ved, at sognepræster får mulighed at bruge nogle arbejdsmæssige ressourcer på specialopgaver, også fordi den kollegiale vejledning kun kan fungere, hvis den har baggrund i en praktisk erfaring.

Der har gennem flere år eksisteret en ordning, hvorefter stillinger som sognepræster/korshærspræster oprettes af Kirkeministeriet, men hvor lønnen fortrinsvis afholdes af den private institution, Kirkens Korshær.

Sådanne kombinationsstillinger kunne eventuelt også indpasses andre steder i den folkekirkelige struktur, fordi det ville gøre det muligt samtidig at bevare den gejstlige funktion ved en sognekirke og at få andre væsentlige opgaver løst.

Kombinationsstillinger vil ydermere medføre, at fordelene ved heltidsstillinger bevares, idet erfaringen viser, at muligheden for at få kvalificerede ansøgere til deltidsstillinger er større tæt ved de større byer, men ringe i særligt de landprægede stifter på grund af deres beliggenhed og struktur.

Der vil kunne tænkes oprettet kombinationsstillinger mellem: skole/kirke, uddannelsesinstitutioner/kirke, institutioner/kirke, socialt arbejde/kirke og private organisationer/kirke.

Under afsnit 4.3. Spørgeskemaundersøgelsen er nævnt, at biskopperne har peget på behovet for tilførelse af teologisk bistand til biskoppen ved ansættelse af en stiftspræst. Biskopperne påpeger, at der ud over den juridiske og alment administrative bistand, der ydes stiftsøvrighed og biskop, er behov for en teologisk medhjælp til aflastning af biskoppen i teologiske spørgsmål.

Foruden teologisk bistand til biskoppen er der tillige peget på, at stiftspræsten skal kunne

vikariere i stiftet, når der opstår et akut behov herfor, f.eks. ved pludseligt opståede vakancer på grund af sygefravær, når rådighedsordningen i visse perioder er belastet udover det rimelige. Stiftspræsten vil således skulle fungere i hele stiftet.

4.6. Præster i storbyer.

Biskop Erik Norman Svendsen, København, og biskop Herluf Eriksen, Århus, har overfor udvalget afgivet en særlig redegørelse vedr. de specielle forhold, der gør sig gældende for den gejstlige betjening af storbyer.

Som udgangspunkt baserer den traditionelle kirkelige betjening på landsplan sig på sognetilhørsforholdet, d.v.s sognet og sognepræstens arbejde i en bestemt veldefineret menighed, og karakteristisk for den almindelige menighed er, at den er et rimeligt repræsentativt udsnit af den danske befolkning både med hensyn til alder og **beskæftigelsesstatus**.

Biskop Erik Norman Svendsen redegjorde for forholdene i København, hvor der i flere dele af byen er et velfungerende folkekirkeligt liv. I disse sogne, hvor sognestrukturen stemmer overens med de lokale forhold og svarer til befolkningsudviklingen, eksisterer tilhørsforholdet mellem sogn og menighed med et godt folkekirkeligt fællesskab.

På flere afgørende punkter adskiller folkekirkens funktion i København sig imidlertid fra det øvrige land.

I visse dele af København, særligt i brokvartererne, er sognene ikke udtryk for en folkekirkelig enhed, idet sognene i sin tid er blevet oprettet administrativt, som en art "knopskydning" på de eksisterende sogne i forbindelse med den store befolkningstilvækst i slutningen af forrige århundrede. Disse sogne har aldrig fungeret som det traditionelle sogn, fordi der i disse bydele snarere eksisterer en "kvartersbevisthed", en tilknytning til den umiddelbare nære bydel, og ikke til sognet, som opfattes som en kunstig, geografisk inddeling, der ikke følger lokale afgrænsninger som for eksempel hovedfærdselsårer.

Når sognet ikke afspejler de folkelige fællesskaber i byen, er det ikke muligt at skabe et traditionelt sognetilhørsforhold, men der er efterhånden opbygget et folkekirkeligt fællesskab omkring de enkelte kirker, en slags sognebevisthed, der ofte er løsrevet fra det geografiske sogn og er koncentreret omkring selve kirken.

Et sådant afledt sognetilhørsforhold, der ikke har et naturligt lokalt folkeligt fundament, er

vanskeligt at opbygge og kræver stadig vedligeholdelse.

Samtidig er mobiliteten i disse sogne meget stor, fordi befolkningen flytter meget og ofte, også indenfor selve byen.

Også med hensyn til befolkningssammensætningen adskiller Københavns Stift sig fra det øvrige land, idet Københavns befolkning præges af mange enlige, pensionister og indvandrere, hvilket fremgår af Sognestatistikken 93, der viser, at 52% af Københavns 360.000 husstande bebos af enlige uden børn, mens dette kun gælder for 35% af husstandene i landet som helhed.

Ligeledes er der forskel i fordelingen af husstandenes bruttoindkomst, idet 20% af landets husstande har en bruttoindkomst på under 99.000 kr. årligt, mens der er 29% af husstandene i Københavns Stift med denne lave husstandsindkomst.

Samtidig udgør pensionisterne 25% af Københavns befolkning over 15 år, men 20% af befolkningen over 15 år i landet som helhed, og endelig er 7,2% af Københavns befolkning udlændinge, mens 3,5% af befolkningen som helhed er udenlandske statsborgere.

Hertil kommer, at København tiltrækker mange grupper i specielle situationer i forbindelse med længerevarende indlæggelse på hospitaler og andre institutioner, uddannelse o.s.v.

Det er i København således tydeligt, at sognestrukturen ikke tilstrækkeligt sikrer folkekirkens liv og vækst i relation til særlige institutioner og særlige befolkningsgrupper, herunder især grupper, for hvem det sognekirkelige system ikke passer, som for eksempel studerende ved de store uddannelsesinstitutioner eller personer, der betjenes af Kirkens Korshær.

Også i City, Københavns indre by, gør der sig specielle forhold gældende, idet kirkerne opfattes som folkekirkens vindue i storbyen og benyttes af hele hovedstadsområdet og ikke fortrinsvis af sognenes egne menigheder.

Alene den omstændighed, at dagbefolkningen i Vor Frue provsti i København er fire gange så stor som natbefolkningen, gør, at det traditionelle folkekirkelige samspil mellem præst og sognemenighed vanskeligt kan fungere med så diffus en menighedsstruktur.

Konsekvensen af denne udvikling er, at man for nogle præstestillingers vedkommende **bør** ændre sognepræstens funktion fra alene at være præst i en sognemenighed til også at være præst med specielle arbejdsopgaver, men således at præsten stadig knyttes til et sogn.

Dette: medfører, at sognepræsterne for fremtiden vil få mulighed for i højere grad at kunne koncentrere sig om at betjene særlige grupper eller menigheder, der er løsrevet fra sognet, men bundet sammen af specielle omstændigheder eller interesser.

For præsterne giver en sådan omstrukturering øgede muligheder for at etablere team-arbejde om fælles opgaver på tværs af sognene, fordi betjening af specielle grupper ofte stiller særlige krav til præsten, som denne ikke kan klare uden særlig viden og indsigt om specialområderne.

Biskop Herluf Eriksen redegjorde for, at det i Århus og i andre byer i stiftet er lykkedes at bevare en rimelig sognestruktur ved løbende udbygning af kirker i takt med befolkningsudviklingen. Der findes i Århus stift således kun fire sogne med over 10.000 beboere. Samtidig har man lagt vægt på at skabe et nærmiljø ved kirkerne ved opførelse af sognegårde. Der er således stor trofasthed mod den lokale sognekirke og i forhold til sognetallet kun få sognebåndsløsere. Også i Århus by er der særlige problemer i forbindelse med længerevarende indlæggelser på hospitaler og i forbindelse med uddannelse.

Problemet for Århus og andre større byer i stiftet er fortsat at fastholde dette sognetilhørsforhold bl.a. ved i tilvækstområderne at sørge for en harmonisk udvikling i takt med befolkningstilgangen.

Også Århus og til en vis grad andre større byer i stiftet kender til de problemer, som en ujævn social sammensætning mellem sognene medfører.

Oprettelse af sognemedhjælperstillinger har i det store hele ikke formindsket præsternes arbejdspress, fordi tyngden i præsternes arbejde ligger i gudstjenester, kirkelige handlinger, husbesøg og sjælesorg.

4.7. Præster i ferieområder.

I de dele af landet, hvor der er store sommerhusbebyggelser, er der særlige problemer vedrørende den præstelige betjening.

Befolkningstallet vokser eksplosivt i ferieperioder.

Der er en stigende tendens til, at beboere af feriehuse har deres kirkelige tilknytning til ferieområdet.

Det er i ferieområdet kirke, man kommer jævnligt, og hvor man ønsker en del af familiens kirkelige handlinger foretaget, således at den stedlige sognepræst kommer til at fungere som familiens præst.

Det traditionelle sognetilhørsforhold er med andre ord overført på ferieområdet, og tilknytningen til en præst er til feriestedets præst.

Dette medfører, at der i sådanne områder må opretholdes en præstelig betjening på et højere niveau, end det faste befolkningstal tilsiger.

Samtidig er der flere steder åbnet mulighed for, at særligt ældre medborgere bebor feriehusene på tilnærmelsesvis helårsbasis. Dette forhold stiller også krav til den præstelige betjening.

Det har været forsøgt at afhjælpe visse af disse problemer ved turnusordninger og "sommerhuspræster" (præster, der flytter til ferieområdet i en periode og varetager gudstjenester og i et omfang sjælesorg).

Selv om denne løsning indebærer en aflastning, medfører det ovennævnte nye sognetilhørsforhold, at mange ønsker betjening ved en bestemt præst.

Et sidste forhold vedrørende betjening af ferieområder skal kort berøres her.

Det store og stadig stigende indtag af udlændinge i ferieområderne medfører behov for fremmedsprogede gudstjenester. Ordninger er etableret med tyske præster, der i ferietiden afholder gudstjeneste på tysk.

Udvalget indskrænker sig til at påpege behovet, idet dets eventuelle løsning skønnes at falde uden for en afklaring af folkekirkens behov for præstelig betjening.

4.8. Reserver og fleksibilitet.

Efter den nuværende ordning disponerer biskopperne, ud over en beskeden vikarbevilling, ikke over muligheder for at yde ekstraordinær eller akut præstelig betjening i områder med særlige behov.

Der tænkes her på sogne, hvor tilvækst i befolkning eller ændring i social struktur gør en midlertidig tilførsel af præstelig betjening nødvendig, f.eks. som overgang til en distrikts- eller sogneudskillelse.

Tilsvarende findes der eksempler på, at det kirkelige liv på grund af præstens langvarige sygdom eller lignende lider skade.

I forbindelse med pastoratsomlægninger støder man ofte på, at der er behov for yderligere præstelig betjening i en kortere periode, indtil en ældre præst fratræder, for at omlægningen kan gennemføres hensigtsmæssigt og forsvarligt.

Endelig forekommer der situationer, hvor en præst af arbejdsmæssige eller personlige grunde er kørt fast, og hvor en bistand i en kortere periode kan løse problemerne på kort og langt sigt.

Til afhjælpning af disse forhold er der fra mange sider peget på det nødvendige i at smidiggøre det nuværende system. En ordning med indførelse af de under afsnit 4.5.4. nævnte stiftspræster vil løse en del af problemet.

En vis reserve eller frihedsgrad med hensyn til oprettelse af midlertidige, tidsbegrænsede stillinger skønnes som supplement hertil at dække disse behov næsten fuldt ud.

4.9. Sekretærhjælp.

A. Sekretærhjælp til præster.

I pastorater eller sogne på over 5.000 beboere kan der oprettes kordegnestillinger. Flere sogne under forskellige pastorater kan sammen oprette en kordegnestilling, hvis hvert sogn har 3000 beboere eller derover.

Kordegnen forretter tjeneste ved gudstjenester og kirkelige handlinger, fører ministerialbøgerne m.v., og kan tillige være ansat, som sekretær og kasserer for menighedsrådet(ene).

>

I pastorater, hvor der kun er en præst og ingen kordegn, har sognepræsten ret til sekretærhjælp til førelse af hovedministerialbog og udfærdigelse af indberetninger og korrespondance i forbindelse hermed.

Der ydes sekretærhjælp, når pastoratets folketal overstiger 2.600, men er under 6.000. Timetallet fastsættes efter pastoratets folketal, da folketallet har betydning for omfanget af kirkebogsføringen.

Præsteselekretæren ansættes og aflønnes af menighedsrådet efter indstilling fra sognepræsten.

Ordningen med ansættelse af sekretærer til sognepræster fungerer stort set godt, men under hensyntagen til at der kan oprettes en stilling som kordegn i pastorater med 5.000 indbyggere eller derover, bør det overvejes at udvide sekretærbistanden i de pastorater, hvis indbyggertal ligger umiddelbart omkring grænsen for ansættelse af kordegne og eventuelt at lempe betingelsen om, at der kun må være én præst i pastoratet.

Desuden bør det overvejes, om der er andre dele af sognepræstearbejdet, der med fordel kunne aflastes ved sekretærbistand.

B. Sekretærhjælp til provster.

Ifølge økonomilovens § 24, stk. 2, virker provsten som provstiudvalgets forretningsførende medlem og drager omsorg for udførelse af udvalgets beslutninger.

Som provst vælges en præst i provstiet, og ud over at være provst skal vedkommende stadig fungere som præst i sin hidtidige præstestilling.

I sin egenskab af forretningsfører for provstiudvalget varetager provsten provstiudvalgets korrespondance og behandling af budget og regnskab for provstiets kirke- og præstegårdskasser, synsforretninger vedrørende kirker, kirkegårde og præsteboliger.

Stiftsøvrigheden godkender ansættelse af provstesekretærer, der normalt er deltidsansatte med en vekslende arbejdsbyrde, som er størst i de perioder, hvor der udarbejdes budget og ved aflæggelse af regnskab.

Under henvisning til provstens store arbejdspress finder udvalget, at det bør overvejes om sekretærhjælp til provster bør bevilges i større omfang end hidtil.

4.10. Det samlede behov.

Det er udvalgets opfattelse, at folkekirkens behov for yderligere præstestillinger vil være tilfredsstillende dækket, hvis følgende 3 forudsætninger opfyldes:

1. Der åbnes mulighed for oprettelse af de ca. 85 stillinger, som biskoppernes behovsopgørelse udviser.

Med hensyn til oprettelsen af disse stillinger bør dette ske gradvis over en periode på ca. 3 år dels af hensyn til, at lokale forudsætninger som præsteboliger og lignende kan etableres, dels af hensyn til rekrutteringen.

2. Der åbnes mulighed for en vis fleksibilitet i udvidelse og indskrænkning af antallet af præster, f.eks. ved at biskopperne gives mulighed for oprettelse af midlertidige **tidsbegrænsede** hjælpepræstestillinger.
3. Der oprettes et antal stillinger som stiftspræst til aflastning for biskoppen i sager af leologisk karakter.

«

Kapitel 5. Kandidattilgang og erhvervsfrekvens.

5.1. Kandidatproduktionsstatistik for teologiske fakulteter i Danmark 1986-1992

5.1. Kandidatproduktionen.

Nedenstående tabel viser kandidatproduktionen fra de to teologiske fakulteter i perioden 1986-1992:

<u>År</u>	<u>København</u>	<u>Århus</u>	<u>lait</u>
1986	41	62	103
1987	32	45	77
1988	27	40	67
1989	33	61	94
1990	36	50	86
1991	52	58	110
1992	40	67	107

Tilgangen til det teologiske studium beregnes som antallet af nymatrikulerede:

<u>År</u>	<u>København</u>	<u>Århus</u>	<u>lait</u>
1982	87	103	190
1983	98	106	204
1984	94	108	202
1985	84	111	195
1986	95	105	200
1987	83	104	187
1988	85	120	205
1989	103	121	224
1990	106	135	241
1991	94	163	257
1992	141	144	285

Det teologiske fakultet ved Københavns Universitet har beregnet den gennemsnitlige studietid for perioden 1986-1992 til 8,9 år med en gennemsnitlig gennemførelsesfrekvens på 0,560.

For Århus Universitets vedkommende er den gennemsnitlige studietid beregnet til 8,9 år med en gennemsnitlig gennemførelsesfrekvens på 0,598.

Som gennemførelsesfrekvenser er anvendt konkrete frekvensrækker, som er fastsat af Undervisningsministeriet til brug for fakulteternes budgetprocedure for 1994.

Det bemærkes i denne forbindelse, at hovedparten af kandidaterne gennemfører studiet hurtigere end den ovenfor anførte gennemsnitlige studietid, og at denne i øvrigt forventes at falde efter indførelsen af nye regler om ydelse af S.U.

På baggrund heraf er den fremtidige kandidatproduktion anslået til:

År	<u>København</u>	<u>Århus</u>	<u>lait</u>
1994	47	66	113
1995	53	63	116
1996	46	62	108
1997	48	72	120
1998	58	72	130
1999	59	81	140
2000	53	97	150

Der er anvendt en fremskrivning udelukkende baseret på ovennævnte tal, idet der ikke er taget hensyn til evt. ændringer i studieordningerne m.v.

Hovedparten af kandidaterne påbegynder i øvrigt først pastoralseminariernes kurser efter kandidateksamen. Herved forlænges perioden mellem kandidattidspunkt og ansættelse som præst.

Fremskrivningen kan derfor alene anses for at være en - endog meget usikker - indikator for den fremtidige kandidatproduktion.

5.2. Erhvervsfrekvens.

I forbindelse med et tidligere udvalgsarbejde foretog Undervisningsministeriets økonomisk/statistisk kontor (ØSK) en statistisk undersøgelse af udbuddet af teologiske kandidater og deres erhvervsfrekvens i folkekirken.

Undersøgelsen fandt sted i 1980, og man antog, at udbuddet af kandidater ville være gennemsnitligt 83 i 1980'erne, hvoraf ca. 62 eller 75% ville få ansættelse i folkekirken og de kirkelige institutioner.

Prognosen med hensyn til kandidatproduktionen har vist sig at holde, jf. den ovenfor anførte opgørelse over kandidatproduktionen.

Med hensyn til erhvervsfrekvensen har Kirkeministeriet opgjort antallet af teologiske kandidater, der er blevet ordineret med henblik på umiddelbar ansættelse som præst i folkekirken, til:

År	<u>Antal ordinerede</u>	<u>Kandidattal</u>	<u>Erhvervsfrekvens</u>
1986	81	103	81
1987	76	77	99
1988	64	67	96
1989	64	94	68
1990	80	86	93
1991	84	110	76
1992	92	107	85
I alt	541	644	84

Hertil kommer i samme periode 24 kandidater, der er blevet ordineret efter at have været ansat i andet erhverv før ansættelsen som præst i folkekirken.

På baggrund heraf må man konkludere, at der er en stigende erhvervsfrekvens for folkekirken blandt teologiske kandidater, idet man dog samtidig skal henlede opmærksomheden på, at Kirkeministeriets opgørelse ikke tager hensyn til kandidatåret ved opgørelsen af antallet af ordinerede indenfor en given årrække, således at der ikke umiddelbart behøver at være sammenfald mellem kandidatåret og ordinationsåret.

5.3 Aldersprofiler.

Folkekirkens fremtidige behov for teologiske kandidater er naturligvis afhængigt af antallet af præster, der i samme periode må påregnes at forlade deres stilling for at gå på pension eller over til andet erhverv.

Bilag 10 og 11 viser alderprofilen for folkekirkenes præster. Som det fremgår af tabellen nedenfor, er der en overvægt af præster i alderen **40-49** år:

Alder	<u>Antal</u>	<u>Procent af ansatte</u>
60-69	299	15%
50-59	493	25%
40-49	714	37%
30-39	429	22%
25-29	130	01%

Blandt de **60-69** årige er 125 præster 65 år eller derover.

I perioden 1986-1992 forlod gennemsnitligt 70 præster folkekirken pr. år, heraf 56 på grund af alder eller svagelighed og 14 til andet erhverv m.v.

Ministeriet foretager årligt en opgørelse over præsters alder ved afgang på grund af alder eller svagelighed. Disse opgørelser viser ingen speciel tendens til, at præster går på pension indenfor en speciel periode i aldersgruppen 60-69 år.

5.4. Udviklingen i ledigheden for teologiske kandidater.

Pr. 1. marts 1993 var der 142 teologiske kandidater registreret som arbejdsløse, hvoraf 70 var registreret som fuldtidsarbejdsløse. De resterende 72 personer eller 50,7% fik enten supplerende dagpenge eller havde i marts måned 1993 påbegyndt eller afsluttet et arbejde.

Denne procentfordeling mellem fuldt ledige og delvist ledige anses af Akademikernes Centralorganisation, der udarbejder opgørelserne, for at være ret konstant.

Med hensyn til arbejdsløshedsperiodens længde var 61 arbejdsløse op til 3 måneder, 14 op til 6 måneder og 36 op til 1 år. Resten eller 31 personer er registreret som langtidsarbejdsløse, det vil sige arbejdsløse 1 år eller derover.

Sammenlignet med andre AC-grupper er teologiske kandidater fortrinsvis korttidsledige med en ledighedsperiode på under 1 år.

Som det fremgår af nedenstående, er ledighedsprocenten svagt faldende:

<u>År pr. 1 april</u>	<u>Antal</u>	<u>Ledige i % af erhvervsaktive</u>
1986	112	5,6
1987	122	6,0
1988	125	6,1
1989	116	5,6
1990	139	6,7
1991	144	6,8
1992	138	6,3
1993	138	6,1

5.5. Udviklingen i antallet af ansøgere til ledige stillinger.

Af hensyn til menighedsrådenes indstillingsret er **det** i Folkekirkens interesse, at der er et rimeligt stort antal ansøgere til ledige præstestillinger.

Som det fremgår nedenfor, har der været et stigende antal opslag af ledige stillinger i perioden 1986-1992, hvilket blandt andet skyldes et større antal barselsvikariater.

<u>År</u>	<u>Antal opslag</u>	<u>Gennemsnitl. antal ansøgere</u>
1986	170	11,00
1987	137	10,40
1988	127	11,50
1989	138	12,40
1990	178	11,40
1991	161	14,15
1992	175	13,93

Kapitel 6. Finansiering

6.1. Nuværende ordning.

Udgiften til aflønning af præster i folkekirken afholdes som nævnt indledningsvis med 40% af staten som en lovbunden finanslovsbevilling og 60% af landskirkeskatten.

Dette gælder samtlige lønninger og løndele for tjenestemandsansatte provster og præster, herunder institutions- og specialpræster, hjælpepræster og vikarer bortset fra barselsvikarer.

Statskassen afholder derudover pensionsudgifter til folkekirkens præster.

De samlede udgifter til præsteløn udgjorde i 1992 ca. 555,2 mio. kr., hvoraf 221,2 mio. kr. afholdtes af finansloven og 334 mio. kr. af kirkeskattemidler. Pensionsudgiften for statskassen var i 1992 175,3 mio. kr.

6.2. Finanslovsbevilling.

En forøgelse af antallet af præster med de ca. 85, som behovsopgørelsen udviser, vil efter den nuværende finansieringsform medføre en samlet merudgift på ca. 22,7 mio. kr. fordelt med ca. 9 mio. kr. yderligere finanslovsbevilling og 13,7 mio. kr. kirkeskattefinansiering.

Da den samlede bevilling under finanslovens § 22 Kirkeministeriet er yderst begrænset (ca. 50 mio. kr., bortset fra tilskuddet til præsteløn) og primært medgår til dækning af statens øvrige forpligtelser over for folkekirken, vil en finansiering mod kompenserende besparelse ikke være mulig.

Hertil kommer spørgsmålet om statens grundlovsmæssige pligt til at understøtte folkekirken. Dette forhold har igennem en række år været betegnet som spørgsmålet om byrdefordelingen mellem stat og kirke.

I grundlovens § 4 hedder det: "Den evangelisk-lutherske kirke er den danske folkekirke og understøttes som sådan af staten".

Fortolkningen af denne bestemmelse har gennem tiden givet anledning til meget debat, særligt med hensyn til forståelsen af ordet "understøttes".

Det har således eksempelvis været fremført, at der ved understøttelse ikke nødvendigvis behøver være tale om økonomisk understøttelse gennem direkte bevillinger på finansloven, men at staten opfylder sin forpligtelse alene gennem en moralsk støtte til folkekirken, eller ved at staten stiller sit skatteopkrævningsapparat til rådighed ved opkrævning af kirkeskatter.

Den gængse opfattelse i stats- og kirkeretlige fremstillinger er dog, at ordet understøttelse skal forstås i vid forstand, omfattende både moralsk og økonomisk støtte - og sådan er bestemmelsen også blevet forstået i praksis.

Statens andel af folkekirkens udgifter har gennem en længere periode været procentvis faldende.

I 1965 afholdt staten 33% af folkekirkens udgifter, i 1974 17%, i 1987 14% og i 1989 11%.

Samtidig er folkekirkens andel i statsbudgettet faldet fra 0,6% i 1965 til 0,27 i 1974 og 0,17 i 1986 og 1989.

Dette forhold, sammenholdt med at folkekirkens udgifter til rent samfundsmæssige opgaver som begravelsesvæsen og personregistrering i samme periode har været stigende, har ført til, at der fra kirkelig side er megen fokus på, at den statslige støtte til folkekirken ikke aftrappes yderligere.

Alene begravelsesvæsenet kostede i 1991 folkekirken 581 mio. kr., når indtægterne er **trukket** fra.

På denne baggrund skal udvalget indstille, at der på finansloven direkte eller ved aktstykke skabes bevillingsmæssig dækning for oprettelse af yderligere 85 stillinger som sognepræst i folkekirken.

Samtidig indstilles, at den fornødne bevilling fremskaffes til dækning af fællesfondens udgifter ved oprettelse af de omhandlede stillinger i forbindelse med de fremtidige udskrivninger af landskirkeskatten.

6.3. Alternative finansieringsmodeller.

I henhold til udvalgets kommissorium skulle finansieringsmodeller, som kunne supplere den nuværende finansieringsform som udgangspunkt, overvejes ud fra følgende forudsætninger:

- **Uændret** ansættelsesmyndighed
- Fastholdelse af præstens uafhængighed
- Uændrede regler om indstilling af præster
- Uændrede uddannelseskrav
- Fastholdelse af biskoppens kompetence til ordning af den præstelig betjening i stiftet.

Udvalget skulle tillige overveje konsekvenserne, såfremt menighedsrådene i et omfang får mulighed for at prioritere præstelig betjening i forhold til øvrige aktiviteter ved kirken.

Udvalget har overvejet forskellige muligheder og er endt med at pege på 7 mulige supplerende finansieringsmodeller:

1. Overførsel af vikarudgifter til fællesfonden
2. Overførsel af nuværende udgifter til hjælpepræster til fællesfonden
3. Ansættelse af stiftspræster, aflønnet som stiftspersonale af fællesfonden
4. Løse vikarer betalt af kirkekassen
5. Oprettelse af præstestillinger efter menighedsrådslovens kap. 9A, finansieret af kirkekasserne
6. Indbetaling af lokale kirkekassemidler til præsteløn
7. Bemyndigelse til biskopperne til oprettelse af midlertidige tidsbegrænsede hjælpepræstestillinger, aflønnet af fællesfonden.

De enkelte modeller er skematisk beskrevet i afsnit 6.4.

Fælles for modellerne er, at de ændrer på den foran under 6.2 beskrevne byrdefordeling.

Det er udvalgets opfattelse, at de under 1-7 skitserede modeller opfylder, eller kan bringes til at opfylde, kommissoriets forudsætninger. Særligt om modellerne 4 og 5 bemærkes, at disse muliggør, at menighedsrådene kan prioritere præstelig betjening i forhold til øvrige aktiviteter ved kirken.

Begge modeller forudsætter biskoppens godkendelse.

Model nr. S, hvorefter præstestillinger med biskoppens godkendelse vil kunne oprettes efter menighedsrådets beslutning, jf. kap. 9A i lov om menighedsråd, af flere menighedsråd i samarbejde eller i sogne med over 8.000 beboere, forudsætter, at der i forbindelse med fastsættelse af vedtægter for ordningen garanteres en varighed, som sikrer præstens uafhængighed. Dette kan eventuelt suppleres med en løngaranti fra stiftet.

De foreslåede supplerende finansieringsmodeller kan iværksættes hver for sig eller i kombination.

Endvidere kan en kombination med den i afsnit 6.2 beskrevne løsning tænkes.

I det følgende er som eksempler beskrevet 4 forskellige kombinationer.

Eksempel 1.

I tilknytning til oprettelsen af et antal stillinger, jf. afsnit 6.2, åbnes mulighed for finansiering af løse vikarer af kirkekassen (forslag 4). Derudover ansættes et antal stiftspræster til bistand for landets biskopper.

En udvidelse af antallet af præster vil til trods for præsternes rådighedspligt ikke endegyldigt løse vikarproblemet.

En mulighed for det enkelte menighedsråd til at anvende kirkekassemidler til **vikar**-betjening vil særlig i flersognspastorater tjene til, at uønskede bortfald af gudstjenester kan undgås.

Ansættelse af en stiftspræst pr. stift medfører dels en daglig teologisk bistand for biskoppen, dels en ressource til kortfristet at løse akutte situationer med præstemangel i stiftet.

Eksempel 2.

Den i eksempel 1 skitserede kombination suppleres med muligheden for at oprette præstestillinger i medfør af menighedsrådslovens kap. 9A. Derved styrkes muligheden for menighedsrådets prioritering af præstelig betjening i forhold til øvrige aktiviteter betydeligt, hvilket vil imødekomme et ønske, der med stigende styrke har været fremsat de seneste år.

Ordningen forudsætter klare regler om biskoppens kompetence, opslags- og indstillingsprocedure, ansættelsesmyndighed og den ovenfor beskrevne "varighedsgaranti" til sikring af præstens uafhængighed.

De i menighedsrådsloven indeholdte bestemmelser indeholder efter udvalgets opfattelse mulighed for fastsættelse af sådanne regler.

Eksempel 3.

Dette eksempel har som forudsætning, at tilførsel af yderligere finanslovsbevillinger, jf. afsnit 6.2, ikke, eller kun i ringe omfang, kan undværes.

Udgiften til alle faste vikariater overføres til fællesfonden (model 1) svarende til den pt. gældende ordning for barselsvikariater.

De derved frigjorte statsmidler overføres til ca. 20 faste præstestillinger.

De nuværende udgifter til hjælpepræster, der afholdes 40/60%, overføres til fællesfonden (model 2)

De derved frigjorte statsmidler overføres til ca. 45 faste præstestillinger.

Løse vikariater afholdes af kirkekassen (model 4).

Biskopperne bemyndiges til inden for en ramme at oprette midlertidige tidsbegrænsede hjælpepræstestillinger til løsning af overgangsproblemer og akutte mangelsituationer.

Det samlede provenu af denne kombination svarer ca. til det opgjorte behov.

Kombinationen medfører en væsentlig forrykkelse af byrdefordelingen.

Eksempel 4.

Dette eksempel har tilsvarende forudsætning som eksempel 3.

Hvert sogn indbetaler årligt 5 kr. pr. indbygger til stiftet til fordeling 60/40% til fællesfond og statsbevilling (model 6). Midlerne **anvendes** til oprettelse af ca. 80 præstestillinger.

Ordningen indebærer, at der opstår en særlig pulje til dækning af folkekirkens behov for yderligere præstestillinger.

Ordningen begrundes med, at stat/fællesfond stiller de fornødne midler til rådighed til præstelig betjening af en struktureret velordnet folkekirke.

De yderligere behov, der fremkommer af historiske grunde, hensyn til landsbyforhold, ø-forhold m.v., dækkes af den ovennævnte pulje som en art solidaritetsfond.

Ordningen kunne følges op af en synliggørelse af, hvilke stillinger der særlig dækkes af puljen, og hvilke stillinger der falder ind under standardfinansieringen.

Ordningen kunne hensigtsmæssigt suppleres af overførsel af vikarudgifter til fællesfond (model 1) og betaling af løse vikariater af kirkekassen (model 4).

Denne kombination repræsenterer den mest vidtgående afvigelse i forhold til den nuværende finansieringsform.

Sammenfatning:

De ovenstående 4 eksemplarer kan hver for sig suppleres eller reduceres med modellerne 1-7.

Tilsvarende vil alternative kombinationer kunne sammenstilles.

Med de omhandlede modeller og eksempler anser udvalget imidlertid sin opgave vedrørende supplerende finansiering for løst.

Det bemærkes, at enkelte af de mindre vidtgående modeller (1, 3, 5 og 7) efter udvalgets opfattelse vil være nærliggende at inddrage i et omfang, uanset valget af den endelige løsning af behovet for yderligere præstestillinger.

6.4. Finansieringsmodeller.

I nedenstående finansieringsmodeller er følgende økonomiske gennemsnit lagt til grund.

1 Præsteløn = 245.000 (lønramme 26, sidste skalatrin, stedtillægsats IV)

1 Rådighedstillæg = 30.000 (reguleret grundbeløb)

Samlede lønudgifter til 1 præstestilling: 275.000 (40% = 110.000, 60% = 165.000)

Forslag til finansieringsmodel nr. 1

Overførsel af vikarudgifter til fællesfond.

- FORMÅL:** At søge inden for **det** nuværende bevillingssystem at skaffe mulighed for etablering af nye stillinger samt en vis forhøjelse af vikarbevillingen.
- FORSLAG:** Fremtidig afholdes udgiften til vikarer 100% af fællesfonden (nuværende samlet bevilling 5,4 mio., heraf 2,16 stat).
- Det frigjorte finanslovsbeløb konverteres til præstestillinger.
- VIRKNING:** Oprettelse af 20 stillinger.
- Eventuelt forhøjelse af vikarbevilling.
- ØKONOMISKE**
- KONSEKVENSER:** Ændret byrdefordeling stat/kirke.
- Fællesfonden vil blive påført en årlig merudgift på 2,16 mio. (nuværende statsandel af vikarbevilling), hvortil kommer eventuel forhøjelse af vikarbevilling samt befordringsudgifter m.v. Derudover en stigning svarende til de 60% af de 20 nye stillinger eller ca. 3,3 mio. Desuden vil lokale kirkekasser skulle afholde udgifter til tjenestebolig, kontor m.v. for så vidt angår eventuelle nye stillinger.
- ANDRE**
- KONSEKVENSER:** Kommissoriets forudsætninger fastholdes.
- FORUD-**
- SÆTNINGER:** Lovændring?

Forslag til finansieringsmodel nr. 2

Overførsel af hjælpepræster til fællesfond.

- FORMÅL:** At søge inden for det nuværende bevillingssystem at skaffe mulighed for etablering af nye stillinger.
- FORSLAG:** Fremtidig afholdes udgiften til vikarer 100% af fællesfonden
- Det frigjorte finanslovsbeløb konverteres til faste præstestillinger
Det frigjorte finanslovsbeløb konverteres til præstestillinger.
- VIRKNING:** Oprettelse af ca. 45 nye stillinger.
- Eventuelt forhøjelse af vikarbevilling.
- ØKONOMISKE**
- KONSEKVENSER:** Ændret byrdefordeling stat/kirke.
- Merudgift for fællesfond på ca. 4,9 mio. til hjælpepræstestillingerne (de 40%, der hidtil har været afholdt af statskassen) samt 7,4 mio. til 60% af lønnen til nye stillinger. Derudover befordringsudgifter, lokal kirkekasse som model 1.
- ANDRE**
- KONSEKVENSER:** Kommissoriets forudsætninger fastholdes.
- Ordningen svarer til den forud for økonomiloven gældende.
- FORUD-**
- SÆTNINGER:** Lovændring.

Forslag til finansieringsmodel nr. 3

Ansættelse af stiftspræster.

FORMÅL: Oprettelse af 1-2 stiftspræstestillinger pr. stift.

FORSLAG: Stiftspræsterne ansættes på stiftskontoret på linie med øvrigt stiftspersonale.

Ansættelse sker som tjenestemand eller på overenskomst.

VIRKNING: Oprettelse af 10-20 nye stillinger.

ØKONOMISKE

KONSEKVENSER: Fællesfonden vil blive påført en merudgift på 2,7 - 5,4 mio.

ANDRE

KONSEKVENSER: Kommissoriets forudsætninger fastholdes.

Ordningen svarer til den forud for økonomiloven gældende.

FORUD-

SÆTNINGER: Aftalespørgsmål.
Politisk beslutning.

Forslag til finansieringsmodel nr. 4

Løse vikariater betalt af kirkekassen.

FORMÅL: At øge muligheden for vikaretjening.

FORSLAG: Udgifter til vikarer ved enkeltstående tjenester afholdes af kirkekassen.

VIRKNING: Menighedsråd får mulighed for at prioritere præstelig betjening.

Ordningen medfører en aflastning af vikarkonto og rådighedsordning til andre formål.

ØKONOMISKE

KONSEKVENSER: En mindre ændring af byrdefordeling.
Merudgifter for kirkekasserne.

ANDRE

KONSEKVENSER: Det, at menighedsrådet stiller penge til rådighed til enkeltstående tjenester, skønnes ikke kritisk at påvirke præstens uafhængighed.

FORUD-

SÆTNINGER: Fastsættelse af regler.

Rådighedsordningen må ikke udhules.

Forslag til finansieringsmodel nr. 5

Oprettelse af præstestillinger efter menighedsrådsloven kap. 9A

FORMÅL: At tilføre præstestillinger, hvor der mellem menighedsråd, provst og biskop er uenighed om et behov.

At muliggøre, at menighedsråd kan prioritere præstelig betjening frem for andre udgifter på kirkekassen.

FORSLAG: At flere menighedsråd eller menighedsråd i sogne med over 8.000 indbyggere med anbefaling af provst og biskop i henhold til § 37 A i menighedsrådsloven gives tilladelse til at fravige økonomilovens §§2, 11 og 20.

VIRKNING: Der åbnes mulighed for ansættelse af yderligere præstelig betjening i sogne, der ønsker det.

ØKONOMISKE

KONSEKVENSER: Ændret byrdefordeling. Øget udgift for lokale kirkekasser.

ANDRE

KONSEKVENSER: Der må fastsættes regler, der sikrer, at kommissoriets forudsætninger fastholdes.

FORUD-

SÆTNINGER: Politisk vilje.
Eventuel særlig overenskomst.
Regler om varighed/ophør.

Forslag til finansieringsmodel nr. 6
Indbetaling af lokale kirkeskattemidler til præsteløn.

- FORMÅL:** Oprettelse af ca. 80 nye stillinger finansieret ved indbetaling fra lokale kirkekasser til stifterne.
- FORSLAG:** Hvert sogn indbetaler årligt 5 kr. pr. indbygger til stiftet til fordeling 60/40% til fællesfond og statsbevilling.
- Midlerne anvendes til oprettelse af ca. 80 stillinger.
- VIRKNING:** Dækning af det af biskopperne anslåede behov samt reserve til fleksibilitet.
- ØKONOMISKE**
- KONSEKVENSER:** Ændret byrdefordeling.
- Merudgifter for fællesfond til transport m.v.
- Merudgift for kirkekassen foruden 5 kr. pr. indbygger udgift til bolig m.v.
- ANDRE**
- KONSEKVENSER:** Kommissoriets forudsætninger kan fastholdes.
- (Ordningen minder om den i lønningsloven af 1958, § 45 gældende bestemmelse om lokale tilskud til provsteløn, ophævet i 1969).
- FORUD-**
- SÆTNINGER:** Lovændring.
- Administrativ ordning, eventuelt provstivis.
- Eventuel udligning over stiftsgrænser.

Forslag til finansieringsmodel nr. 7

Kort tidsbegrænset oprettelse af hjælpepræstestillinger betalt af fællesfonden.

FORMÅL: At søge at skaffe mulighed for en øget fleksibilitet med henblik på ekstraordinær eller akut præstelig betjening i områder med særlige behov.

FORSLAG: Fremtidig afholdes udgifter til ekstraordinære hjælpepræster med midlertidig ansættelse på max. 3 år over fællesfonden.

Biskoppen bemyndiges til inden for en budgetramme at oprette sådanne stillinger.

VIRKNING: Mulighed for øget fleksibilitet ved planlægningen af den gejstlige betjening af det enkelte stift.
Aflastning af rådighedsordningen.
Aflastning af vikarkontoen.

ØKONOMISKE

KONSEKVENSER: Merudgifter for fællesfonden.

ANDRE

KONSEKVENSER: Kommissoriets forudsætninger fastholdes.

FORUD-

SÆTNINGER: Lovændring.

Bilagsfortegnelse

1. Udvikling i præstestillinger og folketal
2. Udvikling i husstandsstørrelser og geografisk mobilitet
3. Biskoppernes redegørelse
4. Fortegnelse over særlige præstestillinger
5. Fængselspræsters særlige opgaver
6. Oversigt over fængselspræster og antal indsatte
7. Udkast til standardregulativ for sygehuspræster
8. Stillingsbehov til betjening af sygehuse
9. Redegørelse for rekrutteringsproblemer inden for sygehuspræsteområdet
- 10.-11. Aldersprofil for folkekirkens præster

UDVIKLING I PRÆSTESTILLINGER OG FOLKETAL 1959 - 1992

ÅR	ANTAL STILLINGER	FOLKETAL	PERSON PR. PRÆST
1959	1690	4.547.000	2690
1960	1700	4.581.000	2695
1961	1708	4.610.000	2699
1962	1717	4.647.000	2706
1963	1721	4.684.000	2722
1964	1722	4.720.000	2741
1965	1719	4.758.000	2768
1966	1730	4.797.000	2773
1967	1739	4.839.000	2783
1968	1741	4.867.000	2796
1969	1743	4.891.000	2806
1970	1738	4.906.000	2823
1971	1734,5	4.951.000	2854
1972	1726	4.976.000	2883
1973	1708,5	5.008.000	2931
1974	1709	5.036.000	2947
1975	1718,5	5.054.000	2941
1976	1733,5	5.065.000	2922
1977	1752,5	5.079.000	2898
1978	1763,5	5.097.000	2890
1979	1783	5.111.000	2866
1980	1800	5.122.000	2846
1981	1824	5.124.000	2809
1982	1837	5.119.000	2786
1983	1851,5	5.116.000	2763
1984	1853	5.112.000	2759
1985	1860	5.111.000	2748
1986	1881,2	5.124.000	2724
1987	1887	5.124.000	2715
1988	1889,6	5.129.000	2714
1989	1890	5.130.000	2714
1990	1894	5.135.000	2711
1991	1895,5	5.146.000	2715
1992	1907,7	5.162.000	2706

o

i

Oversigt: udviklingen i gennemsnitlige husstandstørrelser.

1960-3,01

1970-2,69

1980-2,47

1992-2,23

Kilde: **statistisk** årbog 1993. Tabel 77.

Dog har andelen af enlige voksne ikke været stærkt stigende siden 1974 san det fremgår af nedenstående tabel 2.9.

Tabel 2.9. Procentandele på 16 år og derover i forskellige familiestadier der bor alene uden ægtefælle eller samlever. 1974-1991.

	1974	1980	1985	1990/91
Hjemmeboende	99	99	99	99
Ung 16-39 år	49	44	47	48
Småbørnsforældre	5	6	6	7
Skolebørnsforældre	11	9	12	12
Ældre børnsforældre ¹	14	12	16	15
Midaldrende 40-59 år	25	23	24	25
Ældre 60- år	47	46	45	44
I alt	33	33	34	34
Antal interviewede	11.055	13.063	9.142	10.585
Anslået antal enlige i hele befolkningen i 1.000	1.225	1.255	1.344	1.381

1) Hjemmeboende børn på 18-25 år.

Anm.: Antal uoplyste mht. familiestadier var 1.358.

Kilde: Omnibusundersøgelserne, nye analyser.

Kilde: Familiens ændring; Mogens Nygård Christoffersen, Socialforskningsinstituttet. maj 1993.

Med hensyn til mobilitet er der siden 1980 sket en stigning i antallet af flytninger. Se Oversigtstabel 3, der viser det samlede antal indenlandske flytninger opgjort på de **sub-**, **mellem-** og amtskommunale flytninger i årene 1980 til 1992.

Oversigtstabel 3.

Flytninger 1980-1992

År	Mellem amter	Mellem kom- muner i amter	Mellem kom- muner i alt	Inden for kom- muner	Flyt- ninger i alt
1980	180 242	126 282	306 524	437 728	744 252
1981	171 276	119 986	291 262	442 832	734 094
1982	173 516	124 047	297 563	466 480	764 043
1983	178 301	130 789	309 090	497 177	806 267
1984	186 734	134 958	321 692	519 717	841 409
1985	196 485	140 196	336 681	534 931	871 612
1986	196 998	143 032	340 030	541 854	881 884
1987	190 309	132 479	322 788	520 208	842 996
1988	185 304	129 831	315 135	520 663	835 798
1989	183 710	126 063	309 773	520 363	830 136
1990	188 784	125 672	314 456	536 372	850 828
1991	186 016	124 793	310 809	543 535	854 344
1992	185 326	122 658	307 984	547 141	855 125

Kilde: Danmark statistik. Flytninger og vandringer 1992.

Både hensyn til hustands tørrelse og geografisk mobilitet kan der dog være tale om geografiske forskelle.

BISKOPPEN OVER KØBENHAVNS STIFT

Nørregade 11 • 1165 København K • Telefon 33 13 35 08 Telefax 33 14 39 69

Den 8. juni 1993

J. nr. 131 ENS/sr

Udvalget vedrørende præstestillinger

Kiriceministeriet

Frederiksholms Kanal 21

1220 København K:

I skrivelse af 6. maj 1993 har Udvalget vedr. præstestillinger anmodet mig om en kortfattet redegørelse for den gejstlige betjening i stiftet herunder hvorledes den gejstlige betjening fungerer på nuværende tidspunkt og skønnes at fungere i de kommende år.

Få den baggrund skal jeg fremkomme med nedenstående redegørelse, der i betragtning af den korte tidsfrist for besvarelse og problemets komplekse beskaffenhed i høj grad må betegnes som foreløbig og ufuldstændig.

Som bekendt er Københavns stift blevet pålagt over nogle år at skulle spare 7,4 præstestillinger af sin samlede kvote på 210,3 stillinger. Denne besparelse er udelukkende begrundet i dalende befolkningstal igennem en menneskealder i København og Frederiksberg kommuner, og tager ikke i tilstrækkelig grad højde for de særlige vilkår, der gælder for en præsts arbejde i storbyen. I den forbindelse skal jeg særlig nævne koncentrationen af enlige og ensomme, socialt belastede og nyreligiøst påvirkede samt af studerende og indvandrere. Hertil kommer et voksende antal institutioner, der ikke umiddelbart lader sig betjene af de lokale sognepræster.

KIRKEMINISTERIET

9 JUNI 1993

De ovenfor omtalte forhold og problemer er baggrunden for, at jeg i juni måned sidste år nedsatte en arbejdsgruppe af provsterne i København og på Frederiksberg med henblik på at fremkomme med et oplæg til drøftelser af mulige ændringer i den kirkelige struktur i København og på Frederiksberg. Oplægget blev færdig i begyndelsen af dette år og udsendt til samtlige menighedsråd og præster i København, til Distriktsforeningen af menighedsrådsmedlemmer i København og på Frederiksberg, Præsteforeningen og nogle af de frie kirkelige organisationer, der arbejder med og tager del i drøftelsen af storbyens kirkelige struktur. Der har derefter tillige været afholdt strukturmøder for henholdsvis menighedsrådsmedlemmer og præster i alle provstier i København og på Frederiksberg under provsternes ledelse, ligesom der er fremsendt rapport fra disse strukturmøder til bispeembedet. Den 17. september i år afholder jeg på baggrund af de afholdte provstiemøder et stiftssamråd med deltagelse af repræsentanter fra provstiudvalgene, Distriktsforeningen af menighedsrådsmedlemmer, de involverede frie kirkelige organisationer samt provsterne. Endelig vil de indkomne forslag og synspunkter blive grundig drøftet ved de kommende landemodeforsamlinger i oktober og indgå i de løbende overvejelser om præstestillingernes placering og indhold. I den forbindelse noterer jeg med tilfredshed udvalgets bemærkninger om, at man er opmærksom på, at en større fleksibilitet med hensyn til oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger ville være ønskelig.

Der vil derfor senere mere konkret kunne siges noget om, hvordan den gejstlige betjening vil komme til at fungere i de kommende år, ligesom der mere konkret kan fremkomme forslag til nedlæggelse og oprettelse af præstestillinger herunder oprettelse af andre stillinger f.eks. kombinationsstillinger.

Med hensyn til Bornholm kan det dog allerede nu fastslås, at der ikke under nogen omstændigheder kan blive tale om en reduktion af det nuværende antal præstestillinger, såfremt den gejstlige betjening skal kunne dække sommer- og ferieperioder samt sygdoms- og vakanceperioder. I den forbindelse kan det nævnes, at der også i sommertiden er gudstjeneste hver søndag i samtlige Bornholmske

kirker, hvor besøgstallet er særligt **stort** på grund af de mange turister. Der vil heller ikke være forståelse for nedlæggelse af sogne på Bornholm, og efter min mening er der heller ingen grund hertil.

Såfremt det bliver muligt, så provsterne på Bornholm og jeg gerne, at der tilføres yderligere en præstestilling til Bornholm med henblik på at styrke betjeningen af øens sogne i vankanceperioder samt i den hårdt belastede ferietid. Stillingen kunne med fordel knyttes til **Hasle-Rutske** pastorat, hvor de tjenstlige forpligtelser for sognepræsten er særligt belastende.

Generelt kan det konstateres, at de eksisterende sognegrænser såvel på Bornholm som i Københavnsområdet ikke altid er hensigtsmæssige i forhold til en ligelig fordeling af præsternes arbejdsbyrde. Noget af u hensigtsmæssigheden kan der naturligvis tages højde for gennem ~~rådighedsordningens administrati on~~. Tilbage bliver dog Store forskelle, som kun effektivt kan udlignes, såfremt der foretages ret så **omfattende** ændringer af sognegrænser eller oprettes nye betjeningsenheder som f.eks. oprettelse af **bydels-eller** flersognspastorater. **Sådanne** ændringer er dog yderst vanskelige at gennemføre selv i København, idet der er en betydelig uvilje **herimod** hos de menighedsråd og præster, som kunne tænkes at blive berørt heraf. Befolkningsudviklingen er heller ikke eentydig og harmonisk med hensyn til f.eks. alderintegration, så større ændringer i sognestrukturen kan overses på en forsvarlig måde.

Med hensyn til kirkebygningernes antal er der ingen aktuelle planer om reduktion, selvom det ikke kan udelukkes, at enkelte kirker kan tages ud af sognekirkelig brug inden for de kommende år. En mulig reduktion vil dog næppe få nogen afgørende indflydelse på antallet af præstestillinger, men derimod på omfanget af den øvrige kirkelige betjening samt den kirkelige økonomi.

Københavns city er som bekendt rig på kirker og fattig på beboere.

Det er således den del af København og **Frederiksberg**, hvor der er **færrest** indbyggere pr. præst. Alligevel må man være meget varsom med en evt. reduktion af præstestillinger i dette særlige **område**, idet citykirkerne reelt betjener mennesker fra hele det storkøbenhavnske område. Dels sogner mange traditionelt til citysognene **både** med hensyn til kirkegang og kirkelige handlinger, dels har citykirkerne en række tilbud i dagtimerne, hvor city er vrømlende fuld af mennesker, som f.eks. musikandagter, hverdagsgudstjenester og koncerter. Citykirkerne står **desuden** daglig åben for både andagtssøgende og turister i tusindvis.

Vedr. rådighedsordningen kan det oplyses, at den stort set fungerer efter sin hensigt. Det øgede antal **ferie-og** fridage samt den meget knappe vikarpulje gør imidlertid, at rådighedsordningen i perioder belastes ud over det acceptable i visse provstier. I den forbindelse ville det være af afgørende betydning med 1-2 stiftspræstestillinger, der kunne sættes ind i særligt belastede

Derudover er det min hensigt snarest muligt at få opslået en stilling som præst ved en af citykirkerne med særlig forpligtelse til at bistå mig i de mange stiftsopgaver, der er i Københavns stift. I den forbindelse tænker jeg særligt på såvel de officielle stiftsudvalg **som** de stiftsudvalg, der er nedsat med henblik på særlige opgaver, hvortil kommer regelmæssige **stift** smarter og stiftsinformation **bl.a.** i form af et blad.

Af særlige arbejdsområder, der trænger til at blive opprioriteret skal jeg særligt pege på de opgaver og forpligtelser, der følger af den fortsatte strøm af flygtninge og asylansøgere. Jeg ønsker så hurtigt **som** muligt at få oprettet stillinger såvel på Nørrebro **som** Vesterbro med særlig forpligtelse til kirkeligt at betjene og rådgive flygtninge og asylansøgere. Endvidere skal jeg pege på betjeningen af de AIDS-ramte på linie med den ordning, man har fået i Århus stift. I København ville en sådan stilling naturligt kunne knyttes til Rigshospitalet.

Af andre vigtige arbejdsområder, der trænger til at blive særligt tilgodeset med gejstlig betjening skal jeg pege på ønsket om en tredje **studenterpræstestilling**, særlig knyttet til Det naturvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige Fakultet, betjeningen af tre store blindehjem i Valby samt det store plejehjem Bystævneparken i Husum sogn (med 800 beboere ~~foruden~~ stort plejepersonale) samt betjeningen af Sundby Hospital. Endelig skal nævnes en præstestilling specielt til varetagelse af kontakten til og med de Distriktspsykiatriske centre i København og på Frederiksberg.

For nogle af ovennævnte områder gælder det, at de kan blive betjent inden for den eksisterende normering af stiftet, såfremt den pålagte reduktion på 7,4 stillinger bliver opgivet. Dog må der påregnes nogen tilførsel af præstekvote, såfremt betjeningen af flygtninge/asylansøgere og de AIDS-ramte skal blive rimelig og af betydning for de pågældende grupper.

Med hensyn til betjeningen af de eksisterende sogne i stiftet kan jeg sluttelig meddele, at der rent sognekirkeligt vil kunne ske en mindre reduktion af stillinger i Vestre **provst** (2), i Amagerbro provsti (1), i Holmens provsti (1-2) samt i Vor Frue provsti (0,5). Til gengæld bør der snarest oprettes stillinger i **Nord-Østre** provsti (1), **Brønshøj-Bispebjerg** provsti (1,5), Amagerland provsti (1) samt Frederiksberg provsti (1,5), samt til de ovenfor nævnte særlige arbejdsområder. Der henvises iøvrigt til de vedlagte skemaer.

Sammenfattende kan det fastslås, at der unier ingen omstændigheder bør ske nogen reduktion af det nuværende antal **præstestillinger** i Københavns stift. Jeg er naturligvis opmærksom på, at der visse stader skal ske en vis omfordeling af eksisterende stillinger, men denne proces vil blive yderst vanskelig og uheldig, såfremt det nuværende antal præstestillinger reduceres med henvisning til folketal og evt. medlemstal. Tværtimod bør stiftet tilføres yderligere arbejdskraft, først og fremmest med henblik på ovenstående særlige arbejdsopgaver.

Endelig skal det nævnes, at jeg ønsker at oprette endnu et provsti i København med henblik på at kunne ændre eksisterende provstiinddeling, så den fortrinsvis følger bydelene. Samtidig vil der ske en aflastning af de pågældende provsters arbejdsbyrde. I den forbindelse bør udvalget alvorligt overveje en aflastning af provsternes betydelige arbejdsbyrde ved at oprette hjælpepræstestillinger til hver eneste provstestilling, kvoteret efter eksisterende behov og belastning.

Med venlig hilsen

Erik Norman Svendsen

Dato 3/6 1993

Udvalget Vedrørende Præstestillinger har i skrivelse af 6. maj 1993 anmodet om en redegørelse for den gejstlige betjening i Helsingør stift. Herudover ønskes en redegørelse for eventuelle forslag til oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger.

I samråd med Helsingør stifts 12 provster skal jeg udtale følgende:

På baggrund af den karakteristisk af Helsingør stift, som fremgår af Sognestatistik 1990, sammenholdt med stiftets erfaringer om nedslidte præster skal tilkendegives, at den gejstlige betjening af befolkningen i Helsingør stift er utilstrækkelig.

Primært gælder dette samtlige forstadsprovstier, der ligger i en ring omkring København og langs kysten nordpå til Helsingør, samt byområderne i de såkaldte 3 landprovstier.

Sognene er for store, 6.500 i gennemsnit (mod 2.500 på landsplan), den enkelte præst betjener for mange mennesker, 4.000 personer pr. præst (mod 2.700 på landsplan), og stiftet kan kun tilbyde 3.8 person pr. 1.000 indbyggere siddeplads i kirken.

Hvad der befolkningsmæssigt karakteriserer stiftets sogne er stor flyttefrekvens, pendling til jobs i København, høje skilsmisseprocenter, højere procentvis tilkald til lægevagten end landsgennemsnittet. De ustabile forhold afspejles i de kirkelige statistikker, hvor stiftet - sammen med Københavns stift - sætter bundrekord med hensyn til dåbsprocent og altergæster. I forhold til landsgennemsnittet viser stiftet tilbagegang med hensyn til kirkelige vielser og begravelser og stagnation for konfirmander. Interessen for menighedsrådsarbejdet er ringere end på landsplan, (0.6% deltager i orienteringsmøder forud for menighedsrådsvalg mod landsgennemsnittet på 1.5%).

KIRKEMINISTERIET

7 JUNI 1993

J.nr. 0131-48/a3-7

Udvalget Vedrørende præstestillinger.

i

Med i billedet hører også, at en række sogne er stærkt socialt belastede områder med dertil hørende indvandrerproblematik.

Alle disse kendsgerninger, som stiller krav til den præstelige betjening, gør det urimeligt, at stiftet sætter rekord i antallet af indbyggere pr. præst, og dermed byder på en utilfredsstillende kirkelig betjening. De store befolkningstal pr. præst medfører, at præsterne har vanskeligt ved at overkomme andet end **gudstjenester** og kirkelige handlinger. Det er ikke ønskværdigt, at præsternes arbejde med f.eks. sjælesorg på grund af for stor arbejdsbyrde langsomt udhules, eller overflyttes til **sognemedhjælperinstituttet**. Ej heller er det tilfredsstillende, at befolkningens kontakt med kirken på grund af præstens optagethed hovedsageligt sker med kirkefunktionærerne, som i rimeligt omfang er tilknyttet de enkelte kirker.

Stiftets umiddelbare behov for præstestillinger er opgjort til 24.12 stilling. Idet der henvises til skemaerne for de enkelte præstestillinger, skal bemærkes, at det samlede tal indeholder ønsket om en stiftspræst, samt ønske om at knytte en hjælpepræst på 50% til hver af provstestillingerne.

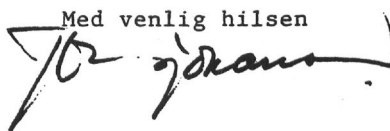
Der er behov for permanent i stiftet at have en præst til rådighed til varetagelse af de mange fravær, som et stift med mange nedslidte præster fremviser. Udover sygdomsfravær og vakancer tænkes stiftspræsten også at skulle være aktiv i forbindelse med de mange orlovs- og **tjenestefrihedsperioder**. De stadig stærkere ønsker fra præsternes side om orlov opfatter jeg i et vist omfang som virkning af almindelig nedslidthed.

Provstestillingen er som mellemlid imellem på den ene side bispeembedet/**stiftsøvrigheden** og på den anden side præster/menighedsråd en arbejdsmæssig belastet stilling. Der er aflastning behov. Det kan oplyses, at 2 provster, der hver har tilknyttet 25% hjælpepræstekvote, har gode erfaringer hermed.

Konklusionen må for mig være, at alle bestræbelser bør gå i retning af, at præster i Helsingør stift **betjeningsmæssigt** kommer ned på et antal indbyggere pr. præst, som nærmer sig landsgennemsnittet. Helsingør stift

betaler som et stift ud af 10 stifter 1/5 af landskirkeskatten og dermed dennes bidrag til præstelønninger, en udligning til svagere ligningsområder udover de udligningsordninger, som landskirkeskatten iøvrigt rummer.

Hvad angår finansieringen af de ønskede præstestillinger, er biskop og provster i Helsingør stift af den opfattelse, at finansieringen fortsat bør ske efter det gældende folkekirkelige princip, hvorefter staten gennem sit tilskud på 40% af præstelønningerne opfylder grundlovens bestemmelse om understøttelse af folkekirken som - ikke blot historiske bygninger og administration - men som forkyndende evangelisk-luthersk kirke.

Med venlig hilsen

Kirkeministeriet
Udvalget Vedrørende Præstestillinger.

Biskoppen over Roskilde Stift

Palæet, Stændertorvet 3 A - Tlf. 42 35 14 75

4000 Roskilde, d.

- 2 JUNI 1993

Journal nr. 11240
(Bedes anført)
BW/dk

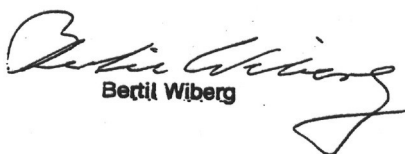
Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

I skrivelse af 6. maj 1993 har det af kirkeministeren nedsatte udvalg vedrørende præstestillinger anmodet om en redegørelse for, hvorledes den gejstlige betjening i Roskilde Stift fungerer, og en skønsmæssig vurdering af, hvorledes betjeningen vil virke i de kommende år.

Foranlediget heraf har jeg anmodet stiftets provster om en redegørelse for forholdene i de enkelte provstier samt udbedt mig eventuelle forslag til oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger.

Kopi af de indkomne besvarelser vedlægges.

På grundlag heraf har jeg vurderet behovet for yderligere præstestillinger i Roskilde Stift til 10,75, jfr. vedlagte skemaer, mens 1,75 præstestillinger i løbet af en årrække må forventes at kunne nedlægges. Nettobehovet for yderligere præstestillinger andrager således 9 stillinger.

Bertil Wiberg

KIRKEMINISTERIET

3 JUNI 1993

J.nr. 0131-48/93

Udvalget vedrørende præstestillinger
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

I skrivelse af 6. maj 1993 (j.nr. 0131-48/92) har udvalget bedt an en kortfattet redegørelse for den gejstlige betjening i stiftet.

Idet jeg udtrykker min glæde over det initiativ, kirkeministeren har taget ved at nedsætte et udvalg vedrørende præstestillinger og det mulige behov for udvidelse af antallet af præstestillinger i Folkekirken, skal jeg forsøge at fremkomme ned en vurdering af Lolland-Falster stifts dækning med gejstlig betjening.

Jeg skal først kort gøre rede for mit udgangspunkt: Efter mit skøn er en egn forsvarligt kirkelig betjent, når der på ethvert sted jævnlige er gudstjeneste i den kirke, der gennem århundreder har været sognets gudshus, samt lejlighed til stadig, hyppig og nær forbindelse mellem præsten og menighedens medlemmer. Hvad der ligger under denne norm, er hæmmende for menighedens og den enkelte kristnes gudsliv og ødelæggende for menighedens og den enkeltes kristelige artikulationsniveau. Hvad der ligger væsentligt over den, er udtryk for pylrethed og trang til underholdning.

Skulle jeg helt fra bunden forsyne Danmark med kirker og præster, ville opgaven være overskuelig. Men et stift, der foreligger som en **historisk-geografisk** virkelighed, frembyder straks en del problemer med hensyn til forbrug af gejstlig arbejdskraft. Lolland-Falsters problem er, at vi har for mange kirker og derfor for mange sogne. Det medfører et overforbrug af præstelig arbejdskraft, medmindre man tyr til den for mig uacceptable **udvej**: nedlæggelse af kirker eller reduktion af kirker til "**lejlighedskirker**", hvor menighedens medlemmer tvært imod udtrykkets form vil føle, at de gør **ulejlighed**, hvis de har den frimodighed at bede om kirkelig betjening. Jeg skal i denne sammenhæng anføre, at gudstjeneste hveranden søndag godt kan være tilstrækkeligt i meget små sogne med kort afstand til nabokirken.

KIRKEMINISTERIET

1 JUNI 1993

J.nr. 0131-48/93

I de ca. 25 år, hvor rationalisering af den kirkelige betjening har stået på dagsordenen i Lolland-Falster stift, er det lykkedes os at reducere antallet af præstestillinger noget. Det er hovedsagelig sket ved at etablere tresogns pastorater; og jeg mener ikke, vi for tiden har pastorater, som er urimelig dårligt betjent. Vi regner med at afgive endnu een præstestilling inden udgangen af 1995 i henhold til den indgåede aftale med Kirkeministeriet. Det er endnu ikke helt afklaret, hvorledes denne afgivelse kan gennemføres.

Jeg finder, at vi hermed ligger på et forsvarligt niveau, selv om der udmærket kunne bruges et par stillinger til i vore større byer.

Dette behov forsøger jeg under de nuværende forhold, hvor vi efter mit skøn på landsplan har for få præster, at imødekomme ved at tildele landsbypræster i nærheden af vore købstæder vel defineret bistand i bysognene. Det er ofte set, at udefineret bistandspligt, for eksempel udtrykt i procent, er ødelæggende for et balanceret samarbejde og går ud over alle implicerede. Ud over dette har jeg intet konkret forslag at bidrage med.

Jeg kan ikke fremkomme med planer for omdannelse af stillinger. Sligt gøres bedst efter tid og lejlighed; og jeg har måttet erkende, at forudsigeligheden af kommende embeds ledighed og dermed følgende mulighed for omannekring er meget begrænset.

Men da jeg ikke under de nuværende forhold mener, stiftet har krav på mere gejstlig arbejdskraft, end vi har, mens jeg på den anden side finder, det ville være hæmmende for kirkelivet at formindske præsteantallet - og da udvalget 'ikke anser det som en del af sit kommissorium at foretage fordelingen af eventuelle præstestillinger', kan eventuelle helt teoretiske eksempler på mulighed for lokal omstrukturering næppe have større betydning.

Det ville være ønskeligt, om man i enkelte tilfælde kunne komme en hårdt trængt bypræst, der samtidig var provst, til hjælp med en kvoteret hjælpepræstestilling.

T. Grønnet

Odense, den 31. maj 1993.

j.nr. 0131-48/93

Til udvalget vedrørende
PRÆSTESTILLINGER
Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

KIRKEMINISTERIET

2 JUNI 1993

J.nr. 0131-48/93

Med henvisning til udvalgets skrivelse af 5.5.1993 fremlægges her en redegørelse for, hvorledes den gejstlige betjening af Fyens stift fungerer pr. 1.6.1993, fulgt af en vurdering af, hvorledes betjeningen vil virke i de kommende år.

I langt de fleste pastorater i stiftet fungerer den præstelige betjening på bedste måde under tilfredsstillende vilkår.

Som det fremgår af vedlagte 13 skemaer med forslag til oprettelse af 13 stillinger til påtrængende imødegåelse af behov for øget præstelig bemanding er der i dette omfang ikke tilfredsstillende vilkår for præsterne i udøvelse af deres funktion og tilsvarende en utilfredsstillende betjening af folkekirkens medlemmer.

Som det fremgår af vedlagte 3 skemaer kan 3 stillinger nedlægges i pastorater, hvor afvandring muliggør det, eller en ændret pastoratsstruktur berettiger det.

Opmærksomheden henledes på de tilfælde, hvor ændring i pastoratsstruktur indebærer oprettelse og nedlæggelse samtidig, således i Svanninge Korup-Pårup og Korslække pastorater.

Der foreslås oprettet 3 nye sognepræstestillinger (Korup, Tornbjerg, Broholm), 6 nye hjelpepræstestillinger (Pårup, Dyrup, Stenløse-Fangel, Seden-Åsum, Fredens, Svanninge), 1 ny sygehuspræstestilling (Ansgars sogn (Odense Sygehus), 2 kombinationsstillinger (Vollsmose/Kirkens Korshær, Nyborg/Nyborg Sygehus), 1 sognepræstestilling til afløsning af hjælpepræst (Korslække), ialt 13 stillinger, omregnet til fuldtid = 10 stillinger.

Der foreslås nedlagt 3 sognepræstestillinger (i Ege provsti, i Bogense provsti, og i Korup/Pårup pastorat), 2 hjelpepræstestillinger (Otterup, Korslække). Ialt 5 stillinger, omregnet til fuldtid = 4 stillinger.

Netto et behov på 9 stillinger, omregnet til fuldtid = 6 stillinger.

1 hjelpepræstestilling kan senest år 2001 nedlægges ved at

KLAREGADE 17 5000 ODENSE C TLF. 66123978

inddrage Avernakø pastorat i betjeningen af Svanninge sogn.

I følgende pastorater med folketal over 3000 og på vej mod 4000 (i to tilfælde over 4000) pr, præst er arbejdsbyrden for præsterne meget stor, og afhængigt af udviklingen vil her i årene fremover kunne opstå behov for yderligere præstelig bemanning.

Det er følgende 16 pastorater:

I Odense: Ansgars

Thomas Kingos

Set. Hans

Sanderum

Hjallese

Højby

Agedrup

I Svendborg:

Vor Frue

Sørup

Thurø

Bregninge

I centerbyer:

Rønninge (-Langeskov)

Flødstrup-Ullerslev

Søndersø

Køng (-Glamsbjerg)

Hårby.

I skalaens anden ende kan nævnes pastorater som

Vester Hæsing-Sandholt Lyndelse, 1162 i folketal,

Dalby-Stubberup (Hindsholm), 1026

Mesinge-Viby (Hindsholm), 1232

og Ærø.

Her peger folketallene alme på mulighed for stillingsnedlæggelse, men kun med stor betænkelighed på grund af strukturer, ø-syndrom og vanskeligheder med sognekombinationer.

For småøernes vedkommende (Strynø, Drejø-Skarø, Avernakø og Lyø) sigtes mod etablering af Strynø-ordningen overalt, d.v.s kombinationen: øpræst/færgebypræst med bevarelse af præstens bolig på øen. Hermed kan være forbundet en del udgifter for kirke**l**øsser og fællesfond: Færge, båd**ta**xa, overnatning og kontor i færgeby.

Færgebyerne er foruden Rudkøbing Svendborg og Fåborg.

Forholdet mellem folketal og antal præstestillinger for stiftet som helhed:

Folketallet i Fyens stift var i 1965 425.128, i 1993 er det 465.239. Det er en tilvækst på 40.000.

Der er siden 1965 oprettet præstestillinger, hvis antal omregnet til fuldtid er 27.

I samme tidsrum er nedlagt stillinger, hvis antal omregnet til fuldtid er 29.

Nu foreligger her forslag til forøgelse af den præstelige betjening i stiftet, som omregnet til fuldtid er 6 præstestillinger.

Meget er blevet lettere i de sidste 30 år. Megen tidsbesparende metodik og teknik foreligger idag. Præster har bedre vilkår med hensyn til ferie og fritid. Men behovet for præstens tilstedeværelse er voksende.

Vincent Lind.

Biskoppen over Aalborg **Stift**
Bispegården
Thulebakken 1

9000 Aalborg

31

.maj

1993.

KIRKEMINISTERIET

Udvalget vedr. præstestillinger,
Frederiksholms Kanal 21,
1220 **KØBENHAVN K.**

I skrivelse af 6.maj 1993 har ministeriet anmodet an en redegørelse for den **gejstlige betjening** i Aalborg stift tilligemed en vurdering af behovet for flere stillinger og en vurdering af muligheden for at nedlægge stillinger.

San **helhed** betragtet må den gejstlige betjening i stiftet siges at fungere rimeligt »bortset fra de påtrængende behov for flere stillinger, der gør sig gældende enkelte steder, jfr, det nedenfor anførte.

Stiftet er præget af en stærkt rodfæstet holdning **overfor** Folkekirken, mange steder med stor tilslutning til **gudstjenesterne** og andre kirkelige aktiviteter. Der er i stiftet mange **to-sogns** og **tre-sogns** pastorater, store **afstande** og mange kirker, set i **forhold til folketallet**. Dette gælder især Sydthy **provsti**, **Thisted provsti**, **Morsø provsti**, **Støvring provsti** og Hanherred provsti. For disse fem provstiers **vedkommende** skønnes der ikke **for** tiden at være behov **for** flere præster. Den præstelige betjening er rimelig, men det skønnes ikke forsvarligt at reducere antallet af præster. Gennem de senere år er der allerede sket **strukturændringer**, som har bevirket at præstestillinger er overflyttet til andre sogne i **stiftet**, og det vil ikke være muligt at gå videre ad den **vej**. Det ville få ødelæggende virkninger for kirkelivet, og det ville i givet fald møde massiv folkelig modstand. Dette forhold gælder stiftet som helhed.

I stiftets øvrige otte provstier gør sig forskellige behov gylde. Med henvisning til de medsendte bilag kan behovet **for** en **forøgelse** af den præstelige betjening i forhold til den nuværende opgøres således:

Danprovstiet, jfr. bilag 1 og 2 og 13:
Hasseris kirke + 1 stilling som sognepræst

KIRKEMINISTERIET

2 JUNI 1993

Jr. 0131-48/93

Vejgaard kirke + 1 stilling **som** sognepræst
Budolfi kirke + 1 hjælpepræst kvote 50% (+ kvote 50 % til stilling som leder af en stiftscentral for den kirkelige undervisning.)

Aalborg Nordre Provsti, jfr, bilag 3:

Aaby-Vedsted pastorat +1 hjælpepræstestilling kvote 50%

Aalborg Søndre Provsti, jfr, bilag 4 og 5:

Ellidshøj -Svenstrup pastorat, omdannelse af kvote 50%

hjelpepræstestilling til 1 stilling som sognepræst

Gunderup/Nøvling pastorat med Gistrup, omdannelse af kvote 50%

hjelpepræstestilling til 1 stilling som sognepræst.

Det indebærer en forøgelse af den gejstlige betjening i provstiet, svarende til 1 stilling.

Hadsund provsti, jfr. bilag 6;

Hadsund sogn + 1 hjælpepræst kvote 50%

Skørping/Præer forøgelse af hjælpepræstekvoten fra 25% til 50 % til yderligere frigørelse af sognepræsten i Gerding/Blenstrup med henblik på varetagelsen af medieopgaver.

Brønderslev provsti, jfr, bilag 7 og 8

Brønderslev sogn + 1 stilling som sognepræst

Jetsmark sogn + 1 stilling som sognepræst

Sæby provsti, jfr, bilag 9;

Sæby sogn, omdannelse af kvote 50% hjælpepræstestilling til 1 stilling som sognepræst

Frederikshavn provsti, jfr, bilag 10;

Abildgård sogn + 1 stilling som sognepræst

Hjørring provsti, jfr, bilag 11 og 12:

Skagen sogn + 1 stilling som hjælpepræst kvote 50%

Skt.Hans/Skt.Olai i Hjørring + 1 stilling som hjælpepræst kvote 50%

Stiftet som hel heri; 1 stilling som leder af en **stiftscentral** for den kirkelige undervisning, kombineret med en stilling som studenterpræst, jfr, bilag 2.

Fordelt på faste stillinger og **hjelpepræstestillinger** giver dette et samlet behov **for, hvad** der svarer til 9,5 stillinger i Aalborg stift. I betragtning af stiftets **størrelse**, befolkningsfarskydninger og **strukturændringer** i samfundet, **forekommer** dette ekstra behov mig ikke urimeligt. I stigende grad mødes Folkekirken med nye forventninger og ønsker. Det har afgørende betydning, at Folkekirkens behov for præster ikke blot vurderes ud fra et snævert kirkeligt betjenings-

synspunkt, som kan holde det kirkelige liv godt og vel på vågeblus. Men en vurdering af de Truligheder og opgaver, som Folkekirken står overfor i nutidens samfund må tillige spille afgørende ind. Set især ned henblik på sidstnævnte forhold er et behov 9,5 ekstra stillinger til Aalborg stift at betegne som sat i underkanten.

Endelig vedlægges en henvendelse fra Sydthy Provstis Menighedsrådsforening, forelagt og vedtaget ved Landsforeningens årsmøde på Nyborg Strand i juni 1992. Forslaget opstiller tillige en interessant økonomisk vurdering i forbindelse med oprettelse af nye præstestillinger.

I ovenstående redgørelse er der ikke taget hensyn til mulige og formålstjenlige strukturændringer, som kunne muliggøre en beder arbejdsfordeling mellem de fungerende præster, men som ikke vil resultere i en reducere af antallet af stillinger, ligesom de ikke vil influere på det behov for nye stillinger, som overfor er tilkendegivet.

isterværende redegørelse med bilag bygger på nyligt indhentede analyser fra hver enkelt provst i stiftet, ligesom behovet for flere præster i stiftet var genstand for en indgående drøftelse ved det ordinære provstgrøde den 26 .maj.

Med venlig hilsen

Søren Lodberg Hvas

BISKOPPEN OVER VIBORG STIFT

VIBORG BISPEGÅRD
DOMKIRKESTRÆDE 1
8800 VIBORG

30.V.1993

J.nr. 0131-48/93

Til det af Kirkeministeriet nedsatte udvalg
vedrørende præstestillinger.

skrivelse af 6. maj 1993 har Udvalget anmodet mig om en redegørelse vedrørende den præstelige betjening i stiftet, med de mangler og de muligheder, der knytter sig til den øjeblikkelige bemanning.

Jeg skal i den anledning anføre, at Viborg stift ikke er langt fra en efter omstændighederne rimelig betjening, samtidig med at betjeningen er noget længere fra det ønskelige - og endnu længere fra det ideelle.

Især to forhold gør sig i fremtrædende grad gældende i Viborg stift:

1) Stiftet har så mange to- og tre-sogns pastorater, at det i de seneste år er blevet en stadig mer umulig opgave at varetage en virkelig forsvarlig betjening af sognenes gudstjenester. Ikke mindst præsternes friweekends har betydet, at man har givet præsterne og samtidig taaet fra menighederne. Selv en nødvendig inddragen af præster uden for rådighedsordningen kan ikke ganske redde situationen. Det forekommer mig nødvendigt, at man - ikke for præsternes, men for menighedernes skyld - giver menighederne flere præster.

2) Frodige brydninger efter de store kirkelige vækkelser, der i markant grad har præget Viborg stift, gør det ofte både mere givende og mere krævende at være præst her. Der forventes adskillige steder meget af præsterne - i centralt præstelige funktioner. Jeg tænker herved ikke på forventningerne til, at præsterne medvirker i frivillige kirkelige sammenhænge - det forekommer mig absolut ikke uvæsentligt, men jeg tilskynder dem til her at overflødiggøre sig selv mest muligt. Men fremfor alt tænker jeg på de syge- og husbesøg, som er en af de væsentligste opgaver for enhver præst, men som samtidig udgør

KIRKEMINISTERIET

2 JUNI 1993

J.nr. 0131-48/93

den side af præstegerningen, hvor præsten erfaringsvis slækker, når embedet har taget langt ud over andres ugentlige arbejdstimer. Jeg betænker mig ikke på at udtale, at det rummer en fremtidig katastrofe for Folkekirken, dersom syge- og husbesøg ikke længere er til at magte for præsterne. Den præst, der trods presset har omkring 250 hjemraeal-tergæster årligt (tallet er ikke fiktivt!) foruden regelmæssige faste sygehus- og hjemmebesøg, oplever det på én gang raeningsgivende og ud-marvende at være præst. De oprindeligt historisk betingede, men stadig levende, øgede forventninger til præsten, som i fuldt flor findes i Viborg stift, må jeg tage meget seriøst. Disse forventninger understreger yderligere, at præstebehovet ikke kan opgøres alene efter antallet af beboere i sognene, men også må ses ud fra sognenes historie, art og struktur. Og at nybebyggelser stiller ganske egne krav til, at kirken er der før befolkningstilvæksten, udelukker ikke, at ældre sognes traditionsprægede og rimelige forventninger til præsten også må tilgodeses, endog roere end man undertiden har været opmærksom på det.

Alt dette udelukker selvsagt ikke, at jeg sammen med provsterne holder nøje øje med muligheder for sammenlægninger af embeder. For tiden er det ikke muligt at finde basis for sådanne forandringer.

Jeg skal i den sammenhæng gøre opmærksom på tre forhold:

1) De ret mange tresogns-pastorater frembyder især deres egne problemer, hvor to præstør med hver sit tresogns-pastorat skal vikariere for hinanden. Selv om tresogns-pastorater undertiden har overskuelige folketal, gælder det, at her tæller andet end folketal. Det er også andet end folketal, der tæller, 'der hvor man teoretisk kunne oprette firesogns-pastorater med et overskueligt folketal. Firesogns-pastorater lader sig ikke administrere på rimelig vis. Gudstjenestehyppigheden bliver for spinkel, og menighedsrådene klager, efter mit skøn med rette - netop fordi man før oprettelsen af firesogns-pastoratet har været vant til rimelig tjenestehyppighed med rimeligt god deltagelse. Ringere gudstjeneste-regelmæssighed i et sogn bliver for menighederne et led i en "afvænningsproces" af de dårlige.

2) Det er i Viborg stift bedre at heltidsbeskæftige en præst et par steder end at operere med kvoterede hjælpepræstestillinger. Erfaringsvis melder der sig i reglen meget få eller slet ingen kvalificerede ansøgere til kvotestillingerne. Det, der kan have muligheder for sig i og omkring nogle af rigets største byer (hvor f.eks. to ægtefæller ikke begge ønsker heltidsarbejde), har som regel meget ringe mulighe-

der for sig i et stift af Viborg stifts beliggenhed og struktur.

3) I det omfang, det har været rimeligt muligt, har jeg ladet knytte forpligtelse til flere af de mindre embeder:

a) til seks præsteembeder er knyttet forpligtelse som sygehuspræst,

b) til to præsteembeder er knyttet et hverv som stiftspræst for Ydre Mission,

c) til ét præsteembede er knyttet forpligtelse til at bistå biskop og stift i mødet med nyere religiøse strømninger,

d) til ét præsteembede er knyttet forpligtelse som korshærspæst i den nærliggende købstad,

e) to **embedsindehavere** er i udvidet grad forpligtet på bistand inden for provstiet,

hvortil kommer, at

f) seks præster yder hjælp ved betjeningen af tunghøre i stiftet.

Flere kombinationsstillinger vil kunne dannes ved senere lejlighed.

I de seneste år er i alt én stilling sparet (hjpr. i Aulum-Hodsager og hjpr i Rind, begge på 50 %) ; i begge tilfælde skete nedlæggelse og omstrukturering, for at menighedsrådene på leropeligste måde kunne slippe for at undlade at forlænge ansættelsesforholdet, hvad de i begge tilfælde (og jeg forstår dem!) ikke vovede.

For det her indvundne oprettedes et påkrævet embede som sognepræst for Rind og Gjellerup (hvorved også provsten for **det** store Herning provsti fik en aflastning).

På basis af en række tilkendegivelser fra pastores emeriti om blot at modtage aflønning for en viss del af deres vikartjenester, har jeg samråd med stiftets provster vovet en meget nødvendigt følt embedsommelighed og -udvidelse i **Herning-Snebjerg** (0,5 stilling), tildeling af hjælpepræst til en provst (0,3) og til en anden provst (0,25)(de to sidstnævnte er præsteægtefæller i områderne).

Denne - i alle henseender utilfredsstillende - opståede mangel på vikarkontoen andrager således 1,05 stilling. Én ting er, at overordentlig mange pastores emeriti i stiftet har givet udtryk for glæden ved at gøre tjeneste, lønnet eller ulønnet - en anden ting er, at man selvfølgelig med Paulus må hylde princippet, at "en arbejder er sin løn **værd**". Jeg ser derfor overordentlig gerne **nødsituationen** bragt til ophør derved, at de nødoprettede stillinger må gå over under regulær **embedsmasse**.

Hertil kommer, at to nye embeder udtrykker mindstemålet af det ønskelige i Viborg stift i nærmeste fremtid:

1) Et embede som sognepræst i Aulum-Hodsager og Vildbjerg-Nøvling, at fordele med 50 % hvert sted. Dette har tillidsmændene i Herning og Aulum provstier tidligere udtrykt klart og velbegrundet ønske om, og disse to pastorater på hver ca. 4500 mennesker ville herved kunne betjenes rimeligt. Den sognepræst i **Tjørring** sogn, der for tiden er forpligtet med 25 % i Vildbjerg-Nøvling, vil så rigeligt kunne sættes ind andetsteds i Herning-området, hvor kravene er store og udfordringerne mange.

2) Et embede som sognepræst i Ikast, fra 1. oktober 1994 at regne. På det tidspunkt påregnes den nye Fonnesbæk kirke taget i brug, og 3 1/2 **præst** (den halve tillige provst og sognepræst i eget sogn) vil da have 4 faste prædikesteder (hvoraf tre i udpræget byområde), 12 ilfirmandhold og et befolkningstal på lige ved 14.700. Jeg må medgive præsterne, at ingen fordeling af netop disse prædikesteder vil kunne tilgodeses rimeligt ved 3 1/2 præst.

Med dette skal jeg udtrykke det umiddelbare behov for, at der tildeles Viborg stift 3,05 præsteembede yderligere i forhold til de 166,55, der er indeholdt i hidtidig bevilling.

Det ønskelige ligger over det her skitserede. En opnormering ved Herning kirke fra 1,75 embede til i alt to embeder ville være særdeles ønskeligt. **Ønskeligt** ville også være, at endnu et par provster kunne tildeles hver en 30 % hjælpepræst, først provsten for det meget store **Pierringbro-Hvorslev-Tjele** provsti (otte af stiftets elleve provster . . . ingen medhjælp). Dette ville kunne opnås, dersom Viborg stift i stedet for de ovenfor nævnte 3,05 præsteembede fik tildelt i alt 3.9 (eller gerne **4**) præsteembeder.

Behovet er udtalt, og den her indgivne udtalelse har bevidst søgt at holde sig strengest muligt inden for rammen af de nødvendige behov.

Til det ind imellem debatterede: hvorvidt fordelingen af samlede embeder bør ske ministerielt eller stiftsvis, skal jeg udtale:

Jeg finder det ret, når der ud fra en begrundet helhedsvurdering fra den enkelte biskop kan tillægges **stiftet** en beskeden, **foruden** øgning af embeder, men at ansvaret for anvendelsen af en sådan nødvendig hjælp derpå administreres af biskoppen. Herved vil man også få fast-

holdt, at biskoppen ikke blot videresender diverse (omend nokså velbegrundede) indkomne ønsker om nye stillinger til ministeriet, men kun anmoder ministeriet om flere præstestillinger, når han selv finder et overordnet tvingende behov derfor.

Med hensyn til Udvalgets bemærkning om muligt alternative finansieringsformer skal jeg pege på tidligere fremsatte overvejelser:

1) at hjælpepræster atter overgår til fuld aflønning af Fællesfonden,

2) at brøken 40/60 for **stats-/fællesfonds-udgifter** ved sognepræsters aflønning overvejes ændret, så der ad den vej kunne frigøres midler,

3) eller at det atter overvejes, hvorvidt alle præstelønningsudgifter kunne overgå til Fællesfonden, mens f.eks. udgifter til restaurering og andre opgaver i de nationalklenodier, vore kirker er, helt eller delvist finansieredes som statsudgifter,

4) at det måske, trods tidligere modstand hos flere af os, alligevel overvejedes, om visse sognekald kunne betjenes af deltidsansatte sognepræster i en kombinationsstilling med f.eks. regionalradio eller lokal høj- eller efterskole eller gymnasium.

Endelig skal jeg påpege det ønskelige i, at en yderligere smidighed i placeringen af præster søgtes opnået ved oprettelse af stillinger som stiftspræst ("**stiftskapellan**"), hvorved en sådan kunne sættes ind præcis dér i stiftet, hvor behovet for øjeblikket var størst og måske var ekstraordinært akut (der er bl.a. ind imellem præster, der "brænder sammen", og som for en tid må tages ud af tjenesten for at få ivalificeret hjælp). At en sådan stiftspræst tillige kunne yde biskoppen en teologisk/kirkelig specialhjælp (muligt endda således, at visse kombinationsstillinger kunne inddrages), nævner jeg blot for al ordens skyld. Efter mit skøn ville det være rigtigere, at stiftet rådede over to sådanne præster end over én. Erfaringer fra den norske kirke **tilsi-**ger fuldt ud, at biskoppens arbejdsbyrde (som godt kunne være en egen undersøgelse værdi!) ad denne vej har kunnet få et fornuftigere præg.

Georg S. Geil

Kopi til biskopperne

./ Bilag

ON THE 10th DAY OF JANUARY 1960

1960 JAN 10

1960

1960 JAN 10 1960

1960 JAN 10 1960

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

1960 JAN 10

BISKOPPEN
OVER
VIBORG
STIFT

4.XI.1993

J.nr. 0131-48/93

Til det af Kirkeministeriet nedsatte udvalg
vedrørende præstestillinger
att. hr. kontorchef Steffen Brunen.

1. forlængelse af min herfra 30.V.d.å. indgivne udtalelse og senere samtale med Kontorchefen skal jeg bemærke, at samtaler med menighedsråd i de mellemliggende måneder nøder mig til nedenstående tilføjelse, for at ikke et endeligt resultat skulle blive en reelt utilfredsstillende lappeløsning:

Den på side 4 af nævnte redegørelse ønskede tildeling af 3,9 præsteembeder bør ønskeligt set udvides med mindst 1,2:

1) **Viborg** bys sogne er så næsten håbløst sammenstykket med især diverse landembeder (subsidiært **underbemandet**) i en struktur, jeg har overtaget og endnu ikke haft reel mulighed for at bryde. En ekstra »ræstestilling til Viborg by ville kunne løse op for en tit forknudret situation, der har en hel del frustrationer i sit følge i sognene. Folketallet pr. præst ville herved blive tåleligere, forhåbentlig endda rimeligt. Nybyggerkvartererne ville kunne få en tids- og struktursvarende betjening. Og der ville i det hele ikke ske frådseri på nogen som helst måde. I øjeblikket er situationen låst og utilfredsstillende, men ganske mange hensyn ville blive tilgodeset, dersom et sådant embede kunne udløses. En færdig skitse for præsternes placering kan ikke anføres her og nu, idet lokale forhandlinger selvsagt endnu ikke har kunnet føres.

Muligt ville en del af den her omhandlede stilling kunne knyttes til bispeembedet især med henblik på personomsorg, **"personalepleje"**, når det gælder stiftets præster. Der er i disse år flere og flere præster, der kører fast. Og selv om provst og biskop naturligvis lægger hvad de

har af kræfter også i dette problemkompleks, er her arbejde til mere end disse embeder. Jeg ville meget gerne, dersom det bliver muligt, lade det komme an på en prøve, om Folkekirken på dette ganske livsvigtige punkt kunne blive bedre fungerende. Usandsynligt er det heller ikke, at en omstrukturering, hvorved sygehuspræstestillingen knyttes sammen med den her anførte funktion, ville rumme en ideel mulighed i sig.

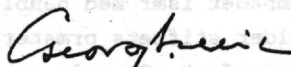
2) Det ville være overordentlig ønskeligt, om provsten for Salling provsti, der trods en meget stor arbejdsbyrde ikke er oprykket i lønramme 37 eller har fået cheftillæg, kunne få udvidet hjælpepræstens kvote fra 30 til 50.

At eksempelvis Hedeager sogn i Herning ville forekomme mig tjenstligt berettiget til i alt at have 2 og ikke som nu 1 3/4 stilling, og at Ars-Haubro sognekald sukker for en - alt i alt også berettiget - udbygning af deres 2 embeder, har jeg ikke medregnet i dette. Efter en række overvejelser går min supplerende anmodning på det absolut strengt nødvendige, nemlig de hidtil anførte 3,9 + de her omhandlede 1,2 stilling, i alt 5,1, eller (nemmere at behandle og at placere) 5,25 (evt. 5,5, men i al fald ikke 5,0) ekstra embede.

Jeg håber, man ud fra den skildrede opstilling har forstået, at jeg har søgt at holde mig til de allermest berettigede krav til en rimelig præstelig betjening. Der er ved dette absolut ikke ødslet med noget. Og det er helt oplagt, at en endelig fordeling af det her anførte antal ønskede stillinger ikke bringer almen glæde over hele linjen. Den pris må jeg så betale. Og det gør jeg med rimelig tilpashed, hvis jeg må få mulighed for at fordele bare de ovenfor anførte 5,25 nye stillinger.

Da det er svært at indføje alt det her nævnte på skema (ikke bare fordi mine skemaer er sluppet op), vedlægges ingen sådanne. Men ønskes det, skal jeg gerne søge at indrubricere det anførte skemavis. Bevilges der mig de nødvendige 5,25 stilling, vil næppe skemaer, men en forhandling i stiftet med alle provster og med en del menighedsråd måtte blive den næste, og forhåbentlig sidste "slagmark".

Og stiftet ville blive rimeligt kørende.

GEORG S. GEIL
BISKOP

ÅRHUS STIFT

FUGLESANGS ALLÉ 2
8210 ÅRHUS V

Telefon 86 15 41 00
Telefax 86 15 55 30

Den 27. maj 1993.

1124

Til

Udvalget vedrørende Præstestillinger
ved formanden, kontorchef Steffen Brunés
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

Som svar på Udvalgets skrivelse af 6. maj 1993 (j.nr. 0131-48/93, 0543), hvori man anmoder mig om at indsende en redegørelse for situationen vedrørende den gejstlige betjening af Århus Stift, fremsendes nedenstående redegørelse for behovet vedrørende nye præstestillinger.

Tillige fremsendes forslag til oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger, dels udformet i en samlet oversigt ("Behov for nye ./ præstestillinger i Århus Stift"), dels på de af Udvalget udarbejdede skemaer. ./

Anvendte retningslinier for nedenstående forslag:

1) Befolkningsunderlag:

Pastorater med et befolkningstal på ca. 3.400-5.000 bør have assistance i et omfang svarende til ca. 0,3.

Pastorater med et befolkningstal på 5.000-6.000 bør have assistance i et omfang svarende til 0,5-0,75.

Pastorater mellem 6.000-8.000 bør have 2 præster.

Pastorater mellem 8.000-9.000 bør foruden to sognepræster have assistance i et omfang svarende til ca. 0,30-0,75.

Pastorater over 9.000 bør have 3 præster.

KIRKEMINISTERIET

1 JUNI 1993

2) Bedre betjening af sygehuse, fængsler og arresthuse.

J.nr. 0131-48/93

3) Særlige skoleforhold med mange uddannelsesinstitutioner.

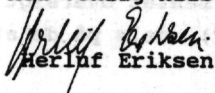
4) Særlig belastning med plejehjem, behandlingsinstitutioner, beskyttede boliger og omsorgsinstitutioner.

ÅRHUS BISPEEMBEDE, cont.

- 5) Bemanding af Stiftscentralen for Kristendomsundervisning.
- 6) Udvidelse af provsternes hjælpepræstestillinger til 0,5 pr. provst, i alt 7,50 - 2,90 (allerede etablerede hjælpepræstestillinger) = 4,60.
- 7) Fremtidig opdeling af Århus Kommunes tre provstier, som ønskes omdannet til fire provstier (se vedlagte oplæg) . /
- 8) Særlig socialt belastede sogne.
- 9) Præster i mindre pastorater er forpligtet til at yde bistand efter et af biskoppen godkendt regulativ i nærliggende pastorater og på institutioner.

Det bemærkes, at en række hjælpepræstestillinger vil være velegnet som kombinationsstillinger.

Med venlig hilsen

Arne Eriksen

Behov for nye **præstestillinger** i Århus Stift.

PROVSTI	SOGN	FOLKETAL	ANTAL	ANTAL	BEMÆRK-	FORSLAG TIL NYE
		<u>pr.1.1.93</u>	<u>PRÆSTER</u>	<u>KIRKER</u>	<u>NINGER</u>	<u>PRÆSTESTILLINGER</u>
0801	ÅRHUS DOMPROVSTI					
	Århus Domsogn	8271	2,4	1	Hjpr. til dompr.	0,2
	Harlev	902				
	Framlev	<u>2692</u>	3594	1 2		0,3
0802	SKANDERBORG-ODDER PROVSTI (Troldeborg)					
	Stilling	3491	1	1	Hjpræst til provsten	0,3
	Skanderborg	5127				
	Skanderup m/					
	Mallinggård	<u>6975</u>	12102	3	3	0,5
0803	GJERN-GALTEN-HØRNING PROVSTI					
					Hjpr. hoa ny provst	0,3
0804	HORSENS-GEDVED PROVSTI					
	Var	4743				
	Nebel +	<u>301</u>	5044			
	Horsens Sygehus		2	2		0,25
0805	SILKEBORG-RY PROVSTI					
	Gødvad	4880	1	1	Indtil videre lest ved bistand	
					fra spr Søjling-Sinding	0,3
	Galten	4217	1	1		0,3
	Ry	4536	1	1	Foreløbig lest v/bi-	
					stand fra spr i Gi. Rye	0,3
0806	THEM-NØRRE SNEDE-BREDSTRUP PROVSTI					
	Them	4088	1	2		<u>0,3</u>
					transport	3,35

PROVSTI	SOGN	FOLKETAL	ANTAL	ANTAL	BEMÆRK-	FORSLAG TIL NYE
		Dr. 1.1.93	PRÆSTER	KIRKER	NINGER	PRÆSTESTILLINGER

transport 3,35

Nr. Snede Fængsel + Horsens Statsfængsel 0,5

0807 RANDERS-HADSTEN PROVSTI

Enghøj kirke ca. 6300 1,0

0809 EBELTOFT-ROSENHOLM-RØNDE PROVSTI

Thorsager 1818
Bregnet 3455 5273 1,5 2 0,25

0810 ROUGSØ-SØNDERHALD-MIDT DJURS PROVSTI

Marie Magdalene-
(Pindstrup) 3105
Koed 484 3589 1 3 0,30

Virring 1036
Essenbæk 2559 3595 1 2 0,3

0811 GRENA-NØRRE DJURS PROVSTI

Grenå (m/Sct. Peders
kirkesal) 13086 2 2 1,0

0812 FRIJSENBORG PROVSTI

Hammel- 5567
Voldby 689 6256 0,3
i

Søften- 2103
Voldby 1331 3434 1 2 0,3

transport 7,3

PROVSTI	SOGN	FOLKETAL	ANTAL	ANTAL	BEMÆRK-	FORSLAG TIL NYE
	nr.	1.1.9	3	PRESTER	KIRKER	N INGER PRESTESTILLINGER
						transport 7,3

0814 ÅRHUS NORDRE PROVSTI

Helligånds	8296	2	1		0,3
Skelager	3415	1	1		0,3
Århus Kommunehospital		0,5			0,5

0815 ÅRHUS SØNDRE PROVSTI

Malling	3894		1	1	0,3
Beder	4133		1	1	0,3
Mårslet	3780		1	1	0,3
Holme	9249	2	1		1,0
Skåde	8922	2	1		0,75
Ravnsbjerg	7542	2	1	Stiftscentral	0,6
Ormslev-	3761				
Kolt	<u>5195</u>	8956	2	2	0,75

0816 HOBRO-PURHUS PROVSTI

Hobro	9154	2	1		1,0
-------	------	---	---	--	-----

i alt 13,40

Hertil skal lægges 0,40, som for tiden aflønnes af puljen for vikar lønninger til hjælpepræst på Stiftscentralen, 0,25 som også aflønnes af vikarkontoen til hjælpepræsten i Langenæs i forbindelse med betjeningen af Marselisborg Hospital og Århus Amtssygehus og endelig 0,50 hjælpepræstestilling til Enghøj kirkedistrikt. Kirken er under opførelse, og stillingen skal besattes pr. 1/10 93

1,15

i alt 14,55

transport 14,55

I løbet af de næste 2 år forventes følgende præstestillinger nedlagt eller omlagt:

Hjalpepræst hos sognepræsten i Ålsø-Hoed-Vejlby-Homi	0,30	
Nedlæggelse af Kousted-Råsted	1,00	
Omlægning af Mygind-Krogshøj-Skærring	0,50	1,80
		<u>12,75</u>

Det samlede behov i Århus Stift: 12,75 + 4,60 til udvidelse af provsternes hjælpepræstestillinger samt en provstestilling yderligere.

Herluf Eriksen
Herluf Eriksen

RIBE BISPEEMBEDE

Korsbrødregade 7,
6760 Ribe.
Tetefon 7542 1800
Telefax 75 410918

Dato 02. JUN. 1993

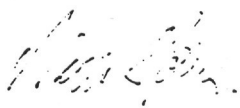
J. nr.

HB/sl

Med henblik på vurdering af behovet for nye præstestillinger skal jeg herved fremkomme med en kort redegørelse for den gejstlige betjening i Ribe Stift samt med en vurdering af den fremtidige betjening i stiftet.

Siden 1. januar 1990 er der i stiftet sket en omfordeling af præstestillinger fra mindre belastede til mere belastede områder. Der er ikke i den forløbne periode sket opnormering af antallet af præstestillinger. I de fleste tilfælde har menighedsrådene tilsluttet sig de gennemførte strukturændringer. I enkelte tilfælde er ændringerne gennemført efter længere drøftelser med de involverede menighedsråd.

Med henblik på en yderligere udjævning af arbejdsbyrden præsterne imellem og især af hensyn til en forsvarlig betjening af visse sogne finder jeg det nødvendigt, at der sker en tilførsel af præstekræfter til stiftet på i alt 2,9 stillinger udover det i øjeblikket normerede. Se vedlagte 4 skemaer.

Niels Holm

Kirkeministeriet

Udvalget vedrørende præstestillinger

KIRKEMINISTERIET

3 JUNI 1993

J.nr. 0131-48/93

5. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

1. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

2. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

3. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

4. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

5. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

6. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

7. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

8. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

9. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

10. The following information is being furnished to you for your information only. It is not to be used for any other purpose.

MARKET REPORT

Kirkeministeriets
Udvalg vedrørende præstestillinger
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

Biskoppen
over
Haderslev
Stift

21. maj
j.nr.0131.

Som svar på Udvalgets skrivelse af 6. maj 1993, j.nr. 0131/48, skal jeg herved indsende en redegørelse for, hvorledes den gejstlige betjening af Haderslev stift fungerer på nuværende tidspunkt, og skønsmæssig vurdering af, hvorledes behovet for betjening vil være i de kommende år.

Haderslev stift har hidtil haft en relativ sund sognestruktur. En overvægt af et-sogns og to-sogns pastorater med befolkningstal mellem 1500 og 3000 indbyggere.

Påtrængende **stillingmangel** i større byområder er hidtil søgt afhjulpet ved at forpligte præster i mindre landsogne til tillige at være sognepræster i store **nabopastorater**.

Institutionsbetjening er varetaget ved at pålægge præster i mindre pastorater ekstra forpligtelser som sygehus- eller arresthuspræster.

I de sidste 10-15 år er det blevet mærkbart, at stiftet omfatter en landsdel, hvor der i øjeblikket langs den nord-sydgående motorvej fra Horsens **fjord** til Flensborg **fjord** og i "trekant-området"¹¹ Vejle-**Fredericia**-Kolding sker en stor industriel ekspansion med stor tilflytning og nybyggeri som følge.

Den bestående mangel på præstestillinger er nødtørftigt blevet afhjulpet ved oprettelse af nogle få, midlertidige hjælpepræstestillinger, hovedsageligt på kvote 50 og 75. Flere af disse stillinger har hurtigt vist sig at være for lavt kvoteret.

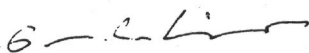
Inden for de nærmeste 5-6 år vil der derfor være brug for en samlet forøgelse af antallet af præstestillinger med: 4 1/2 stilling.

En hjælpepræstestilling for provsten i Aabenraa på kvote 25 vil ved provstens afgang pr. 30. september 1993 kunne stilles i bero, indtil der måtte blive brug for stillingen andetsteds i provstiet eller stiftet.

En sognepræstestilling i Oksenvad pastorat i Vojens-Christiansfeld provsti vil kunne nedlægges, når præsten i 1996 skal søge afsked. En sammenlægning af Oksenvad og Jegerup pastorater, den mest nærliggende mulighed, vil dog kræve gennemførelse af en ømfindelig sognegrænseændrings sag mellem Jegerup og Vojens sogne.

Den ønskede redegørelse for konkrete forslag til oprettelse og nedlæggelse af præstestillinger medfølger på vedlagte, udfyldte skemaer.

Med venlig hilsen

Postboks 295
Ribe Landevej 37
6100 Haderslev

Telefon
74 52 20 25

Olav C. Lindegaard
Telefax
74 53 36 06

KIRKEMINISTERIET

1 JUNI 1993

J.nr. 0131-48/93

FØROYA BISKUPUR

Tórshavn, den 15. juni 1993.

J.nr. 50-1-1/93

Udvalget vedrørende præstestillinger
Frederiksholms Kanal 21
DK-1220 København K

Undertegnede har bemærket, at den bebudede forespørgsel til stifterne angående behovet for præstestillinger er afsendt til de 10 stifter i Danmark, men ikke til Færøernes stift. Jeg går ud fra, at det skyldes en fejl, og derfor tillader jeg mig at komme med en redegørelse for det aktuelle behov her.

Det er min opfattelse, at det aktuelle behov for præster på Færøerne ville være dækket med yderligere 2 stillinger. I to af pastoraterne på Østerø overstiger indbyggerantallet 3600 mennesker pr. præst. Disse pastorater må betegnes som landsogne, og da de samtidig har den største kirkelige tilslutning på Færøerne med en omfattende kirkelig aktivitet, er det udelukket, at én præst kan passe så store og krævende sogne tilfredsstillende. Med en tredje præst, hvis arbejdsindsats blev ligeligt fordelt mellem disse to pastorater, ville det øjeblikkelige behov være dækket.

Landssygehuset i Tórshavn har søgt om at få en fast hospitalspræst, og det er et andragende, som efter min mening absolut bør imødekommes. Måske kunne hospitalspræsten forpligtes til i mindre omfang (f. eks. 25%) at gøre tjeneste ved domkirken, og på den måde aflaste domprovsten.

Der er 19 præster på Færøerne, og med to mere ville vi være på niveau med Bornholm.

Hans J. Joensen
Hans J. Joensen

FORTEGNELSE OVER SIRLIGE PRÆSTESTILLINGER

STUDENTERPRÆSTER

		Ca. beskæft. grad
København	spr. v. Trinitatis	75%
	spr. v. Solvang	50%
Helsingør	spr. v. Lundtofte	75%
Roskilde	spr. v. Roskilde dankirke (2 t.ugt./opr.25%)	
Odense	spr. v. Munkebjerg	75%
Aalborg	spr. i Nørholm-Sønderholm-Frejlev	50%
Århus	spr. v. Mølløv vangskirken	75%
I ALT 7 STUDENTERPRÆSTER:		4001

DØVEPRÆSTER

København/	100%
Sjælland	100%
Nordjylland	100%
Midtjylland	100%
Fredericia	100%
I ALT 5 DØVEPRÆSTER:	500%

PRÆSTER FOR HØREHÆMMEDE:

Høreh. øst for St. Balt	100%
Høreh. vest for St. Balt	100%
I ALT 2 PRÆSTER FOR HØREHÆMMEDE:	200%

PRÆSTER TIL HJ. VEDR. NYRELIGIØSE SPØRGSMÅL

Fredens i Århus 50%

Fredens og Nazareth/
i København 50%

I ALT 2 PRÆSTER TIL HJ. VEDR. NYRELIGIØSE SPØRGSMÅL: 100%

FÆNGSELSPRÆSTER

København Københavns fængsler 300%

Helsingør Statsfængslet i Vridsløselille 200%
(+ anstalten ved Herstedvester)
Statsfængslet ved Horserød 100%

Roskilde Jyderup statsfængsel 50%

Fyen Nyborg statsfængsel 100%
Herringe-Gestelev (Ringe statsfængsel)
reg. forpl. f. spr. 50%

Aalborg Statsfængslet ved Kragshovede 100%

Århus Statsfængslet i Horsens 100%
Statsfængslet ved Nørre Snede 30%

Ribe Statsfængslet ved Sdr. Omme 60%

I ALT 13 FÆNGSELSPRÆSTER: 1090%

Arresthuse ikke medtaget.

KORSHERPRÆSTER

København Helligkors kirke 100%
Maria kirke 100%

Helsingør Skt. Mariæ 100%

Fyen Allerup - Davinde 100%

Aalborg Aalborg Margrethe og Ansgars 100%

Viborg Sdr. Rind og Vinkel 100%

Århus Århus Skt. Pauls 100%

I ALT 5 KORSHERPRÆSTER: 700%

SYGEHUSPRÆSTER

De gamles by		200%
Rigshospitalet		200%
Diakonissestiftelsen		200%
Kolonien Filadelfia		200%
Fyens Amtssygehus/Odense		100%
KAS Glostrup		90%
Hvidovre Hospital		90%
Marselisborg/Århus Amtssygehus		90%
KAS Gentofte		85%
Bispebjerg Hospital	2 præster/hhv. 75% og 25%	100%
KAS Herlev		75%
Randers Sygehus		75%
Aalborg Sygehus	2 præster/hhv. 75% og 65%	140%
Hjørring		75%
Frederikshavn Hospital		66%
Frederiksborg Amtssygehus/Hillerød		50%
Viborg		50%
Århus Kommunehospital		50%
Horsens Sygehus		50%
Psykiatrisk Hospital/Århus		50%
Næstved		50%
Skejby		50%
Nykøbing F.		50%
Set. Hans	3 præster å 33%	100%
Set. Elisabeth		30%
Odder		25%
Herning Sygehus		25%
Vejle Amtssygehus		25%
Fredericia Sygehus		25%
Dybendal		25%
Ringsted		25%
Senderborg	forpligtelse	
Holstebro	forpligtelse	
Køge	ledig	
Skive	forpligtelse	

I ALT 42 SYGEHUSPRÆSTER

24664

OVERSICHT OVER SÆRLIGE PRÆSTESTILLINGER

Antal præster

7	studenterpræster	ca. 400%
5	døvepræster	500%
2	hørehammede-præster	200%
2	præster/nyreligiøse spm.	100%
13	fængselspræster	1090%
7	korshærpræster	700%
42	Sygehuspræster	ca. 2466%

I ALT 78 PRÆSTER

5456%

"præster"

29. september 1993.

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

Udvalget vedrørende præstestillinger.
Underudvalget vedrørende specialpræstestillinger.

Redegørelse for de specielle arbejdsopgaver, som fængselspræsten varetager i forbindelse med sin ansættelse på et fængsel, og de specielle arbejdsvilkår, som præsten arbejder under.

1. **Fg.præsten** forretter gustjenester. Menigheden er ofte kirkefremmed og har en anden kulturel baggrund end i en sognemenighed; der kan f.eks. være tale om fremmedsprogede og mennesker med anden religiøs baggrund.
2. **Fg.præsten** forretter vielser og undertiden begravelser, såvel for indsatte som personale.
3. Fg. præsten skal sørge for ansættelse af organist og etablering af kirkekor og fungere som arbejdsleder for kirketjener. Såvel kirkekor som kirketjener er indsatte, hvilket betyder stor udskiftning.
4. Fg. præsten har faste træffetider, som skal ligge efter normal arbejdstids ophør, da fængslet kræver overholdelse af de indsattes arbejdspligt.
5. Fg. præsten har samtaler/sjælesorg med indsatte:
 - a) mennesker i krise
 - b) karakterafvigere
 - c) fremmedsprogede
 - d) mennesker med en anden religion (mange muslimer i fængslerne)
 - e) pårørende til indsatte, idet præsten ofte er bindeled til familien. I den forbindelse kan der dels være tale om tlf. samtaler og hjemmebesøg, når det er muligt.
6. På grund af de indsattes isolation i forhold til livet uden for fængslet og den store udskiftning i menigheden, må **fg.præsten** gennem forskellige fritidsaktiviteter skabe såvel det menneskelige som folkelige fællesskab, som evangeliet kan forkyndes ind i. Det vil sige, at fg. præsten må søge gennemført

forskellige fritidsarrangementer for de indsatte af oplysende, igangsættende og underholdende art. F.eks. studiekredse, koncerter, foredrag, udflugter, café.....

7. Fg.præsten står for de praktiske tiltag i forbindelse med afholdelse af gudstjenester og arrangementer: indkøb af forskellig art (altebrød, vin, lys, blomster kaffe/brød osv.), aftaler med folk udefra som skal medvirke ved arrangementer i fængslet, udbetaling af honorar osv.

8. Brevveksling med indsattes pårørende og tidligere indsatte.

9. Udarbejdelse af opslag om fg.præstens aktiviteter, velkomstbrochurer, kirkeblad.

10. Fg. præsten samarbejder med fængslets ledelse og personale. Deltager i ugentlige møder såvel vedrørende fængselsforhold som møder vedrørende den enkelte indsatte. Deltager med jævne mellemrum i tværfaglige arbejdsgrupper på fængslet. Fængslet forventer at fg. præsten kan fungere som religiøs konsulent.

11. I lighed med de øvrige arbejdspladser på fængslet må fg.præsten stå til rådighed i forbindelse med besøg udefra, hvis fængslet ønsker at fremvise kirken, eller der ønskes en redegørelse for kirkens arbejde på stedet.

12. Fg. præsten må have kendskab til og holde sig ajour med retspleje og kriminologi, fængselscirkulærer og anstaltmæssige procedurer.

13. Fg. præsten administrerer forskellige legater beregnet på indsatte og indsattes pårørende.

14. Fg.præsten fungerer som kirkekasserer. Fg.præsten er økonomisk ansvarlig for de midler som stilles til rådighed for fg.præstens arbejde. Dvs. fg.præsten skal i forhold til stiftsøvrighed og Kirkeministerium lave budgetforslag, ansøgninger, regnskab for anvendte midler. Ligeledes er fg.præsten ansvarlig for lønudbetalinger til organist og kormedlemmer.

15. Fg.præsten fungerer som kirkeværge. Fg.præsten har opsynet med kirken på stedet og skal føre forhandlinger med fg.ledelsen og kirkeministeriet om vedligeholdelse og eventuelle forbedringer.

16. Fg.præstens arbejdsvilkår.

a) Fg.præsten er alene om at repræsentere kirken i fængslet såvel indadtil som udadtil, idet der hverken er menighedsråd eller kirkeligt ansatte. Det vil

sige, at alle arbejdsopgaver i forbindelse med kirken, hviler på fg. præsten

b) Fg.præsten skal hele tiden være parat til at "begynde forfra" med sit arbejde på grund af den store udskiftning i menigheden. Fg.præsten får aldrig "etableret" en "fast" menighed. Som eks. kan nævnes, at der i løbet af et år passerer 800 forskellige indsatte igennem fængslet i Sdr. Omme. Når fg.præsten har afholdt 3 ugers sommerferie, er der forsvundet ca. 50 kendte menighedsmedlemmer, mens der er kommet 50 nye, som ikke aner, at der er præst og kirkelige aktiviteter på fængslet.

c) Hovedparten af fg.præstens arbejde foregår uden for normal arbejdstid, idet der er arbejdspligt for de indsatte i fængslet. Det betyder, at såvel samtaler som øvrige aktiviteter foregår efter kl. 16 eller i weekender.

Samtidig indebærer kontakten til personalet og møder med personalet, at præsten også må være at træffe på fængslet i den normale arbejdstid.

17. Konklusion.

Skal stillingen som fg.præst fungere til fuld tilfredshed for indsatte, personale og fg.præst, er det nødvendigt, at flere af fg.præstestillingerne opnormeres, så fg.præsten får rimelige arbejdsvilkår. Skal ligeledes en rimelig rekruttering og kontinuitet i stillingerne fastholdes, er det vigtigt, at fg.præsterne ikke bliver ringere stillet end andre præster i Den danske Folkekirke, og at de særlige opgaver, der hører stillingerne til, bliver anerkendt.

Man skal være opmærksom på, at arbejdet som fg.præst i flere henseender både er mere udfordrende, men dermed også mere opslidende end almindeligt præstearbejde, hvorfor det er rimeligt, ja, nødvendigt at det afspejler sig i normering og aflønning.

Dorte Ørtved.

.....

.....

.....

Dorte Ørtved
 Præst, cand.theol.
 Skovvej 10, 7330 Brande
 Tlf. (07) 18 01 91

Brande, d. 13. september 1993.

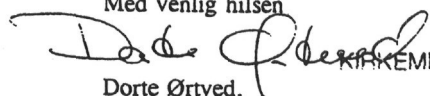
UDVALGET VEDRØRENDE
 PRÆSTESTILLINGER
 Frederiksholms Kanal 21
 1220 København K.

Hermed fremsendes som aftalt på mødet i Kirkeministeriet tirsdag d. 7. september nogle oplysninger om antallet af indsatte i fængsle og den præstelige betjening.

	Indsatte	Præster
Københavns fængsler	553	3
Herstedvester og Vridsløse	363	2
Horsens + Amstrup	173	1
Nyborg	160	1
Ringe	90	50%
Horserød	243	1
Jyderup	109	50%
Kragsskovhede	158	1
Møgelkær	118	ingen
Nr. Snede	86	30%
Renbæk	110	ingen
Sdr. Omme	175 + 20	60%
Søbysøgård	84	ingen

Når man ser bort fra de ubetjente fængsler, synes tallene at vise en tendens til at finde ca. 180 indsatte passende til at udløse en fuldtidsstilling, hvilket også stemmer overens med Fængselspræsteforeningens synspunkt.

Med venlig hilsen

 Dorte Ørtved. KIRKEMINISTERIET

Forslag til standardregulativ. (Sygehuspræst). ,

A. Fastsættelse af kvoten.

B. Tjenesten i sognet.

1. Fastsættelse af antallet af gudstjenester i sognets kirke/kirker. Antallet afhænger af, hvor mange gudstjenester, der ~~afholdes~~ årligt, samt af hvor mange ~~præ~~ ter, der er ansat i sognet. Herefter kan gudstjenesterne fordeles forholdsmæssigt.
2. Fastsættelse af antallet af kirkelige handlinger i sognet. Eventuel forholdsmæssig fordeling som ved gudstjenester. ~~Sygehuspræstens~~ kirkelige handlinger i sognet tilstræbes lagt på bestemte dage ~~for~~ at sikre ~~sammenhængende~~ arbejdstid på sygehuset og i sognet.
3. Fastsættelse af antallet af ~~konfirmandhold~~. Eventuel forholdsmæssig ~~fordeling~~ som ved gudstjenester.
4. ~~Eventuelt~~ fastsættelse af træffetider.
5. Fastsættelse af en ugentlig fridag.

C. Tjenesten på sygehuset.

1. Fastsættelse af antallet af gudstjenester på ~~sygehuset~~.
2. Eventuel nænnere angivelse af sygehuspræstens pligt til ~~kirkelig~~ betjening af patienter.
3. Fastsættelse af sygehuspræstens forpligtelse på kirkelige handlinger i nødsituationer.
4. ~~Sygehuspræsten~~ formidler efter en patients ønske kontakt til den pågældendes sognepræst.
5. Sygehuspræsten kan være ~~kon~~ tak i ~~person~~ for områdets præster ~~ved~~ ~~præ~~ på sygehustjeneste.
6. Såfremt ~~sygehuspræsten~~ forestår planlægningen af den gejstlige betjening af sygehuset, sker ~~dette~~ i samarbejde med provsten.
7. Eventuel fastsættelse af træffetid på sygehuset.

Det forudsættes, at sygehuspræsten samarbejder i fornødent omfang med relevante personalegrupper på sygehuset vedrørende lænterne og vilkårene for udøvelsen af sygehustjenesten.

(m m) "stand-syge-præst"

- [illegible]

Christian Juui Busch

Underudvalget vedrørende special præster.

Stillingsbehov til betjening af sygehuse o.l.:

Jeg har sendt en rundspørge til sygehuspræsterne for at forhøre mig om **stillingsindhold**, arbejdsvilkår og evt. yderligere behov for betjening. Hovedtræk fra rundspørgen medtages her. 1 øvrigt er der afslutningsvis lavet en samlet opgørelse over stillingsbehovet. Det er **ikke** en dækkende opgørelse over stillingsbehovet. Der har inden for tidsrammen ikke været mulighed for at undersøge alle kroge af området, men medtaget er alene behovet de steder der allerede er en vis betjening og de behov, der er kendt af sygehuspræsterne og vedlagt svarene. Endvidere gør jeg opmærksom på det stillingsbehov, der blev belyst ved **"Strukturkonferencen"** i 89-90.

Københavns stift:

Københavns Kommunehosp. Kommunehospital

Specialer:	Geriatrisk, reumatologisk og psykiatrisk. Ind. Psykiatrisk skadestue.
Patienter 300 (stigende)	Psykiatriske patienter: Ja, antal ?
Betjening: - kvote.	Betjeningspligt for præster v. Set Andreas kirke.
Rådighedspræster:	Ingen.
Karakteristik:	Fra hosp. (overlæge Jørgen Rosenbeck Hansen) er der flere gange udtrykt ønske om fast betjening. Nylig har præsterne været indkaldt til møde med oversygepl.-gruppen. Mødet førte til ønske om bedre betjening.
Stillingsbehov:	50%. (Opnormering af hjælpepræst til 100%).

Frederiksberg Hospital

Specialer:	Kommunehospital.
Patienter: 600	Ingen landsdeisspecialer. HIV- & AIDS pt
Betjening: 75%	Psykiatriske patienter: 100.
Rådighedspræster:	Kombinationsstilling m. Godthåbs sogn 25%
Karakteristik:	Som bagvagter. Kombinationsstilling fungerer godt Bred forståelse i sognet for stillingens egenart
Stillingsbehov:	Intet

De Gamles By, Sølund.

Specialer:	Plejecenter, ældreboliger, aflastningspladser f. AIDS-pt.
Patienter: 1121	De Gamles By: 683, Plejecentret Sølund 438.
Betjening: 200%	150% lønnet af Københavns Kommune, 50% af stiftet
Rådighedspræster:	De Gamles By & Sølund fungerer som selvstændigt

Karakteristik:	"sogn" under Sct. Johannes sogn. Ingen kommentarer.
Stillingsbehov:	Intet.
KAS. Sct. Elisabeth	Amtssygehus
Specialer:	Ikke oplyst.
Patienter: 150	
Betjening: 30%	Kombinationsstilling, 70% i sogn.
Rådighedspræster:	Provstiets præster efter behov, gennemsnit 2 gudstj. pr. år.
Karakteristik:	Ordningen sogn/sygehus ideel.
Stillingsbehov:	Intet.
Bispebjerg Hospital.	Kommunehospital.
Specialer:	Mange + geriatrisk center. HIV- & AIDS pt.
Patienter: ca. 1100	Psykiatriske patienter: ca. 100.
Betjening: 75% + 25%	Kombinationsstillinger Emdrup & Utterslev.
Rådighedspræster:	10. Ordningen fungerer mindre tilfredsstillende.
Karakteristik:	Forventningerne store i sogn og på sygehus. Tilfredsstillende at man altid skal være bremsende. Ordningen kan ikke administreres ordentligt. Der burde være bedre betjening hvis kirken tog arbejdet alvorligt.
Stillingsbehov:	Næppe realistisk at fremføre.
Rigshospitalet:	Lands-, landsdels-, universitets-, lokal hospital.
Specialer:	Alle, incl. transplantationscentre, militærpsyk, krise- & katastrofecenter, HIV- & AIDS-pt.
Patienter: 1450	Psykiatriske patienter: ca. 90.
Betjening: 200%	Lønnet af R.H., organist og kirkesangere lønnet af R.H., Kordegn og kordegnæss. lønnet af stiftet.
Rådighedspræster:	Kun ved fravær af R.H.s egne præster.
Karakteristik:	Højt specialiserede afdelinger med patienter fra hele landet. Mange akutte, traumatiske tilfælde, og mange lange behandlingsforløb (over år), giver stort antal tilkald til akutte kriser, og samtidig mange lange samtaleforløb. C. 1/3 del af pt. er fra lokalområde. Ønske om særlig betjening af HIV- & AIDS-pt. fremført af afd. ledelse.
Stillingsbehov:	Stilling til betjening af HIV- og AIDS-patienter. Stilling 100% til betjening af lokalpatienter.
Diakonissestiftelsen	Spørgeskema ikke besvaret.

Sundby Hospital

Stillingsbehov:

Spørgeskema ikke udsendt.
Struktur konferencens oversigt viser stillingsbehov.
Sygehuspræst kvote 50. Ikke kontrolleret

Rønne Centralsygehus

Stillingsbehov:

Spørgeskema ikke udsendt.
Strukturkonferencens oversigt viser stillingsbehov.
Sygehuspræst kvote 50. Ikke kontrolleret.

Helsingør stift:

Helsingør sygehus

Stillingsbehov:

Spørgeskema ikke udsendt.
Strukturkonferencens oversigt viser stillingsbehov.
Kirkeministeriets oversigt **(86?)** viser stillingsbehov.
Sygehuspræst Kvote (strukturkonference 100%??).
Ikke kontrolleret

Hillerød Sygehus

Specialer:

Patienter: 728

Betjening: 50%

Rådighedsordning:

Karakteristik:

Amts-, kommune hospital.

Alle.

Psykiatriske patienter 170.

Kombinationsstilling m. Præstevang sogn 50%

6 præster betjener enkelte afd. mere ell. mindre jævnt
Veletableret og aktivt sogn har stillet store forventninger,
hvorfor der med en lav sygehuspræstekvote på sygehus
ikke har været levnet megen mulighed for inrtierende at
arbejde med at **"slå igennem"** som sygehuspræst På
sygehuset er der uklare, men store forventninger til
præsten i begyndelsen, og efter indarbejdelsen af
stillingen er der yderligere **betjeningsbehov**, og behov
for afgrænsning af arbejdet i sognet Alene sygehusets
størrelse og funktion som centralsygehus for hele amtet
begrunder opnormering. Ansøgning om ekstra betjening
til sogn, som vil kunne frigøre sygehuspræst fremsendt til
biskop.

Stillingsbehov:

Opnormering af sygehuspræstekvote til 85%.

Dybendal

Stillingsbehov:

Spørgeskema ikke besvaret.
Ukendt

KAS Gentofte

Specialer:

Patienter: 1075

Betjening: 85%

Rådighedspræster:

Amtssygehus

Altø

Psykiatriske patienter: 116

Kombinationsstilling m. Gentofte sogn.

Ingen, kun bagvagter.

Karakteristik: Stilling oprettet i forb. m. reduktion i sogn, hvorfor der er stillet store forventninger fra sognets side. Samtidig foretrækkes det at stillingen er forbundet m. sognetilknytning. Det høje antal patienter begrundes behovet for yderligere betjening, så man kan deles om tilkald aften & nat og bedre besøgstjeneste.

Stillingsbehov: Sygehuspræst 50 %.

KAS Herlev

Specialer:

Patienter: 816

Betjening: 75 %

Rådighedspræster:

Karakteristik:

Amtssygehus, universitetssygehus

Alle, minus neonatal, børne og neuro- og hjertekirurgisk.

Psykiatriske patienter: 139.

Kombinationsstilling m. sogn.

Ingen, kun bagvagt.

Fordelingen mellem sogn og sygehus er ideel, forankring i sogn er vigtig.

Stillingsbehov: Intet.

Hvidovre Hospital

Specialer:

Patienter: 1028.

Betjening: ca. 90%

Rådighedspræster:

Karakteristik:

Lands-, landsdels- kommunehosp, universitetshosp.

Alle. Landshosp. f. brandsår, landsdelshosp. f. infektionsafd. HIV- AIDS-pt.

Psykiatriske patienter: 120 + 30 dagpt.

Kombinationsstilling m. sogn ca. 10%

Nej, kun bagvagt.

Det høje antal patienter og de højt specialiserede afdelinger betyder at der er mange tilkald til traumatiske situationer, f.eks. nøddåb o.l. Yderligere er der tilføjet en stor psykiatrisk afd. Brøndbylund, som ligger nogle km. fra hosp. Disse afd. kan ikke betjenes indenfor nuværende kvote. Der behøves yderligere betjening til at betjene psyk. afd.

Stillingsbehov: Sygehuspræstekvote. 50 %.

KAS Glostrup

Specialer:

Patienter: 1071

Betjening: 90%

Rådighedspræster:

Karakteristik:

Landsdelssygehus, amtssygehus.

Almindelige + neurokirurgi, geriatri, børne- og neonatal afd., psykiatri (landsdelsfunktion)

Psykiatriske patienter: 324 + ambulante og dagpt.

Kombinationsstilling m. sogn 10%.

Ingen, bagvagter.

Belastende med tilkald til neonatalafd. aften & nat (amtets eneste neonatal afd.). Psykiatriske pt. er meget ressourcekrævende, idet kontakten til dem ofte er meget langvarig KAS Glostrup er amtets psykiatriske center. Yderligere behov for betjening.

Stillingsbehov: Behov for yderligere betjening, kvote ikke foreslået.

Roskilde stift:

Set. Hans Hospital + Fjorden Kbh.s kommune, "Fjorden" psyk. hosp. f. Roskilde amt.

Specialer: Psykiatri.

Patienter: Psykiatriske patienter: ca. 750.

Betjening: 3 x 33% Kombinationsstillinger m. sogn.

Rådighedspræster: Ingen.

Karakteristik: Ordningen sogn - sygehus finder præsterne god, da den modvirker ensidighed i arbejdet Forventningerne er realistiske og ordningen kan administreres rimeligt, men kun hvis der er tre til at dele **arbejdet**.

Stillingsbehov: Intet

Roskilde amtssygehus

Spørgeskema ikke udsendt.

Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Kirkeministeriets oversigt viser behov.

Stillingsbehov: 75%.

RASK, Køge sygehus

Spørgeskema ikke udsendt.

Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Betjeningsordning er siden igangsat

Stillingsbehov: 100% (strukturkonferencens oversigt).

Kalundborg sygehus

Spørgeskema ikke udsendt.

Strukturkonferencen viser behov for 1 stilling mere i provsti til bl.a. sygehusbetjening.

Stillingsbehov: Kvote ikke vist Ikke kontrolleret

Holbæk sygehus

Spørgeskema ikke udsendt

Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Stillingsbehov: 100% kombinationsstilling (strukturkonferencen).
Ikke kontrolleret

Nykøbing Sjælland "Sikringen"

Spørgeskema ikke udsendt

Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Stillingsbehov: 100%. Kombinationsstilling. (Strukturkonferencen).
Ikke kontrolleret

Næstved Centralsygehus	Amtssygehus.
Specialer:	Alle
Patienter: 412	Psykiatriske patienter: (200)
Betjening: 50%	Hjælpepræst. Samtidig hjælpepræst andet sted 50%.
Rådighedspræster:	Gudstj. på geriatrisk afd.
Karakteristik:	Ofte store fordringer fra både sogn og sygehus, så m. to halve stillinger, bliver det reelle arbejde mere end en hel stilling. Mange tilkald aften & nat. Behov for opnormering af sygehuspræstekvote.
Stillingsbehov:	Opnormering af sygehuspræstekvote. Størrelse ikke vist. Strukturkonferencens oversigt viser 100% kombinationsstilling, hvoraf 50 % er opfyldt.
Slagelse sygehus	Spørgeskema ikke udsendt.
	Strukturkonferencens oversigt viser behov
Stillingsbehov:	50%. (strukturkonferencen). Ikke kontrolleret.
Ringsted sygehus	Spørgeskema ikke besvaret.
Lolland-Falster stift:	Intet oplyst, spørgeskema ikke besvaret.
Fyens stift:	
Odense Sygehus	Lands-, landsdels- amtssygehus, universitetssygehus.
Specialer:	Alle.
Patienter: 1234	Psykiatriske patienter: 130.
Betjening: 100 %	20. Ordningen fungerer ujævnt. Nogle afd. betjenes tilfredsstillende andre mindre tilfredsstillende.
Rådighedspræster:	Sygehusets størrelse og karakter begrundet stillingsbehovet. Fyldigt materiale fremsendt gennem menighedsråd og biskop.
Karakteristik:	
Stillingsbehov:	100%.
Nyborg Sygehus	Spørgeskema ikke udsendt.
	Strukturkonferencens oversigt nævner behov, evt. kombineret med betjening af forsorgscenter, "Strandvænget" og arresthusbetjening.
	Behov belyst af stiftets præster.
Stillingsbehov:	100%(strukturkonferencen.) Ikke kontrolleret.

Svendborg sygehus	Spørgeskema ikke udsendt. Tidligere givet udtryk for behov. Stiftets præster belyser behov.
Stiliingsbehov:	Kvote ikke nævnt
Ålborg stift:	
Ålborg sygehus, nord og syd.	Landsdels-, lokalsygehus. Spørgeskema ikke besvaret. Strukturkonferencens oversigt viser behov. Nuværende betjening 75 % og 65 %.
Stiliingsbehov:	100% sygehuspræst?? Ikke kontrolleret.
Frederikshavn Sygehus + Gigtplejehjemmet Specialer: Patienter: 200 + 230 Betjening: 66% Rådighedspræster: Karakteristik:	kommunesygehus. landsdelsfunktion. ikke anført. Psykiatriske patienter: - Kombinationsstilling m. sogn 33%. Fr.havns plejehjem: 8 præster, heraf sygehuspr. den ene Når præsten ikke lønnes af sygehuset er sognetilknytning nødvendig. Stillingen kan administreres indenfor de rammer der er, med vægten periodevis lagt de forskellige steder.
Stiliingsbehov:	Intet
Brønderslev psyk. sygehus	Spørgeskema ikke udsendt Strukturkonferencens oversigt viser behov.
Stiliingsbehov:	100% kombinationsstilling. Ikke kontrolleret.
Hjørring sygehus Betjening: 75 %	Spørgeskema ikke modtaget Kombinationsstilling m. sogn 25%.
Stiliingsbehov:	Intet oplyst Ikke kontrolleret
Viborg stift:	
Viborg sygehus vest, øst og syd. Betjening: 50%	Spørgeskema ikke besvaret Kombinationsstilling med sogn 50% Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Stillingsbehov: 50% sygehuspræst, kombinationsstilling m. Sdr. sogn.
IKKE KONTROLERET.

Holstebro sygehus

Specialer:

Patienter: 367.

Betjening: Ingen kvote.

Rådighedspræster:

Karakteristik:

Amtssygehus.

5 amtsspecialer.

Psykiatriske patienter: 32.

31præster. Ordningen fungerer meget godt.

Da der ikke findes regulativ for stillingen er det vanskeligt at udtale sig om belastningsforhold mellem sogn og sygehus. For nuværende fungerer ordningen tilfredsstillende.

Stillingsbehov: Intet.

Herning Centralsygehus

Specialer:

Patienter: 450

Betjening: 50 %

Rådighedspræster:

Karakteristik:

amtssygehus.

Flere amtsspecialer.

Psykiatriske patienter: 80

Kombinationsstilling m. sogn. 25%.

Ingen.

Ordningen fungerer ideelt, såfremt sognet ikke kræver for meget tid. Kan administreres hvis man ikke bor i sogn. Yderligere behov for 25% til sygehus og sogn pga en hel del undervisning.

Stillingsbehov: 25% sygehuspræst.

Skive sygehus

Lokal sygehus. Spørgeskema ikke udsendt.
Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Stillingsbehov: 50%. Kombinationsstilling. Ikke kontrolleret.

Kjellerup sygehus

Spørgeskema ikke udsendt.

Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Stillingsbehov: 100% Kombinationsstilling med sogn. Ikke kontrolleret.

Århus stift.

Århus amtssygehus

Marselisborg Hospital

Specialer:

Patienter 389 + 160

Betjening: 45% + 45 %

Landsdels- amtssygehus, universitetssygehus.

Landsdels-, amtssygehus, universitetssygehus.

Mange, bla. HIV- & AIDS-pt.

Psykiatriske patienter: -

Kombinert 2 sygehuse + sogn 10%.

Rådighedspræster:	4 + 4. Ordningen fungerer tilfredsstillende.
Karakteristik:	Ordningen fungerer fint. Dog ville det være mere overskueligt hvis præsten kun var på et sygehus og et sogn.
Stillingsbehov:	Intet anført
Århus Kommunehospital	Landsdels-, amtssygehus, universitetssygehus.
Specialer:	Alle, ind. transplantationscenter.
Patienter: 892	Psykiatriske patienter: -
Betjening: 50%	Kombinationsstilling m. sogn 50%.
Rådighedspræster:	9 i beskedent omfang (julegudstjenester)
Karakteristik:	Ordningen er ikke ideel. Behovet på sygehuset er mindst en fuldtidsstilling, svarende til forventningerne på sygehus. Forventningerne i sognet kan kun honoreres så længe præsten er ny i stillingen, uden mange relationer til sognets beboere. I forhold til andre sygehuse i landet er betjeningen dårlig. Mange pt. kommer fra Nordjylland, mange lange forløb, f.eks. ontologiske pt
Stillingsbehov:	50%. Opnormering af sygehuspræstestilling.
Skejby sygehus	Landsdels-, amtssygehus. Universitetssygehus.
Specialer:	Hjertekirurgi, lungekirurgi, nyre- medicin & kirurgi Transplantationscenter. Sygehuset er under udbygning.
Patienter: 240	Psykiatriske patienter: -
Betjening: 50 %	Kombinationsstilling med sogn (50%).
Rådighedspræster:	4, ordningen fungerer ikke tilfredsstillende.
Karakteristik:	Ordningen med sogn/sygehus i princippet ideel, men mange forventninger fra både sogn og sygehus. Sognet vokser stærkt, så det er svært at begrænse arbejdet i sognet. Sygehusets udbygning vil nødvendiggøre gradvis opnormering af stillingen.
Stillingsbehov:	Intet pt
Risskov psykiatriske sygehus	Spørgeskema ikke besvaret.
	Stillingsbehov belyst af øvrige præster i stiftet
Stillingsbehov:	25%.
Ældreinstitutioner i Århus	Spørgeskema ikke udsendt
	Behov belyst af præster i stiftet
Stillingsbehov:	Fuldtidsstilling, knyttet til sogn i Århus midtby.

Odder centralsygehus	Lokalsygehus.
Specialer:	Få.
Patienter: 250	Psykiatriske patienter: -
Betjening: 25%	Kombinationsstilling m. sogn (75%).
Rådighedspræster:	Ingen.
Karakteristik:	Ordningen er udemærket. I sognet respekterer man præstens opgave på sygehus, og sygehus stiller ikke større krav end de kan honoreres.
Stillingsbehov:	Intet.
Randers Centralsygehus + Flintbjercentret (psyk.pl.hj)	Landsdels- amtssygehus.
Specialer:	Alle gængse.
Patienter: 400	Psykiatriske patienter: 50 (R.C.) 45 beboere+ 40 dagpt. på Flintbjercentret.
Betjening: 75%	Kombinationsstilling m. sogn 25%.
Rådighedspræster:	Ingen.
Karakteristik:	Arbejdsforhold tilfredsstillende. Rimelig arbejdsbyrde. Ideelt ville det være, hvis der var fast "med-sygehuspræst", der kunne sikre kontinuiteten under ferier, kurser, o.l.
Stillingsbehov:	Intet.
Grenå sygehus	Spørgeskema ikke udsendt
	Strukturkonferencens oversigt viser behov, evt. omdannelse af stilling.
	Behov belyst af øvrige præster i stiftet.
Stillingsbehov:	40 - 50 %.
Silkeborg sygehus	Spørgeskema ikke udsendt.
	Behov belyst af præster i stiftet.
Stillingsbehov:	25 %.
Horsens sygehus	Amtssygehus
Specialer:	Almindelige f. amtssygehus.
Patienter: 465	Psykiatriske patienter: 50
Betjening: 50%	Kombinationsstilling m. sogn. 50%
Rådighedspræster:	Stort set ophørt. Fungerer på psyk.afd.
Karakteristik:	Ordningen 50 -50% forekommer ikke ideel. Der er forventninger om 100% begge steder. Ved ferier og vakanser betragtes man som fuldtids sognepræst, og sygehuset glemmes. Der er behov for yderligere

betjening af sygehus.

Stillingsbehov: 25% opnormering af sygehuspræst.

Ribe stift: Spørgeskema ikke udsendt.
Strukturkonferencens oversigt viser ikke behov.

Haderslev stift:

Vejle Sygehus

Specialer:

Patienter: 450

Betjening: 25%

Rådighedspræster:

Karakteristik:

Amtssygehus

Almindelige for amtssygehus.

Psykiatriske patienter: 50

Kombinationsstilling m. sogn. 75%.

11, som holder gudstjeneste på hver sin afdeling.

Efter 7 år med kombinationsstilling, er præstens begejstring kraftigt dalet. Ikke mindst v. højtidene giver det alt for meget at lave. I princippet er stillingen ideel, og fungerer i gode perioder som sådan. Nye afd. tillægges sygehuset fra årsskifte. Begrunder opnormering.

Stillingsbehov: Forøgelse af sygehuskvote. Kvote ikke angivet
Strukturkonferencens oversigt viser opnormering til 85%

Fredericia sygehus

Specialer:

Patienter: 180. ,

Betjening: 25%

Rådighedspræster:

Karakteristik:

amts-, lokalsygehus.

Almindelige for amtssygehus. Betjener alle nyrept i amt

Psykiatriske patienter: -

Kombination m. sogn hjælpepræst 50%.

5 præster har deltaget i fordeling af ugentlige **gudstj.**

Arbejdet kan lade sig gøre, fordel at der er sammenhæng i arbejdet i sogn og sygehus. Ulempe, at der bliver for lidt tid til sygehuset Svært at indgå i samarbejde, når man ikke er på sygehuset hver dag. Stor dialyseafd. har brug for **yderligere** betjening. Præsten arbejder for 5. år i en kvotestilling. Arbejdet er fuldtidsarbejde. Det lader sig ikke gøre at begrænse deltidsstilling i sogn og sygehus.

Stillingsbehov: 25%. Opnormering.

Kolding sygehus

Spørgeskema ikke udsendt.

Strukturkonferencens oversigt viser behov.

Behov ofte omtalt af stiftets præster.

Stillingsbehov: 100% Kolding sygehus og arrest (strukturkonferencen).

Sønderborg sygehus

Spørgeskema ikke besvaret.

Sanderborg sygehus

Spørgsmål om ikke besvaret

Stillingsskift

100% Kolding sygehus og andet (samarbejdet)

Kolding sygehus

Spørgsmål om ikke besvaret
Strukturreformen overalt viser dansk
Børn og småt til sundt pleje

Stillingsskift

52% Opmærksomhed

delvis i søn og sygehus

Uklædning. Det lader sig ikke gøre at

Præsten arbejder for 5 år i en kvæsting

Stor tilfælde har brug for yderligere

samarbejde, når man ikke er på sygehus

den bliver for lidt til sygehus. Svært at

samarbejde i arbejdet i søn og sygehus

Arbejdet kan lade sig gøre, fordi at der

5 præster har (både) i forbindelse af

Kommunen m. søn tilspisest 50%

Psykiatriske patienter

Alt arbejde for smitsygehus

amts lokal sygehus

Stillingsskift

Strukturreformen overalt viser opmærksomhed på 52%

Stillingsskift

Forfølgelse af sygehuset. Hvor ikke angiver

opmærksomhed

Stilles sygehus i skatte. Begge

og angiver i gode perioder som sådan. Hvor

det er for meget at lave i forholdet er

dog stadig knyttet til det. Ikke mindst i

Etter 7 år med kommunalbestilling er

17. som leder af sygehuset på hver

Kommunalbestilling m. søn 1996

Psykiatriske patienter 50

Alt arbejde for smitsygehus

Stillingsskift

Spørgsmål om ikke besvaret

Stillingsskift

Stillingsskift om sygehuset

Stillingsskift om sygehuset

RIGSHOSPITALET

HOSPITALSPRÆSTEN

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K.

Ansøgnings-

formularen

Telefax:

Telefon:

Dato: 9. sept. 1993

Udvalget vedrørende præstestillinger.
Underudvalget vedrørende specialpræster.

I forbindelse med underudvalgets diskussion om rekruttering af præster til stillinger som institutionspræster har jeg anført, at der synes at være problemer med at opnå en hensigtsmæssig bred ansøgerskare til visse af sygehuspræstestillingerne.

Denne antagelse har jeg underbygget med oplysninger om anciennitetsalderen blandt de nuværende sygehuspræster.

Der er lavet to oversigter. Den første oversigt omfatter alle sygehuspræster i landet. Den anden oversigt omfatter alle sygehuspræstestillinger uden for H.T. området, idet jeg mener at kunne sige, at problemet tydeligst viser sig uden for H.T. området.

Som konklusion af vedlagte oversigt over sygehuspræster skal jeg anføre følgende:

Af samtlige 41 sygehuspræster er den nuværende stilling som sygehuspræst i 20 tilfælde første stilling.

Blandt 19 sygehuspræster uden for HT-området er nuværende stilling som sygehuspræst i 14 tilfælde første stilling.

Blandt 14 sygehuspræster uden for HT-området ansat inden for de sidste 5 år er 10 ansat i deres første stilling som sygehuspræst. Af de fire præster, der har haft tidligere ansættelser som præst, har to været sognepræster i 11 og 20 år, mens to har tidligere ansættelse som hjælpepræst i 9 år og i højst 14 md.

I gennemsnit blandt alle sygehuspræster er nuværende stilling stilling nr. 1,75. Blandt sygehuspræster, der er ansat til at betjene et sygehus med en kvote, der er større end 50%, er stillingen i gennemsnit 2. stilling. Blandt præster, der er ansat til at betjene et sygehus med en kvote på eller under 50% er stillingen i gennemsnit stilling nr. 1,5.

Generelt kan man sige at der er en meget høj frekvens af førstegangsansættelser som sygehuspræst, og uden for HT-området er der tale om førstegangsansættelse i sygehuspræstestilling i 2/3 del af stillingerne. Tendensen synes at være tiltagende og

ikke aftagende især uden for HT-området. Det er samtidig tydeligt, at jo højere stillingskvote til at betjene et sygehus, jo større erfaringsbaggrund har den enkelte præst, når han opnår ansættelse som sygehuspræst.

Blandt alle sygehuspræster er den gennemsnitlige anciennitetsalder i nuværende stilling som sygehuspræst 6 år og 5 md, mens den gennemsnitlige samlede anciennitetsalder for sygehuspræsterne (altså omfattende nuværende og tidligere stillinger) er 10 år og 8 md. Til sammenligning kan det siges, at den gennemsnitlige anciennitetsalder for alle præster er mellem 15 og 20 år.

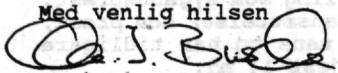
Anciennitetsalderen for sygehuspræster ansat til at betjene et sygehus med en kvote, der er større end 50%, er 8 år og 3 md. og den samlede anciennitetsalder for disse præster er 14 år og 2 md. Anciennitetsalderen for sygehuspræster ansat med en kvote på eller under 50% er i nuværende stilling 4 år og 3 md., og deres samlede anciennitetsalder er 8 år og 5 md.

De tilsvarende tal for sygehuspræster uden for HT-området er endnu tydeligere. Sygehuspræster med en kvote, der er større end 50% til at betjene et sygehus, har en anciennitet på 12 år og 10 md. i nuværende stilling, og en samlet anciennitet på 18 år og 9 md., mens sygehuspræster ansat med en kvote på eller under 50% til at betjene et sygehus har 3 år og 5 md.s anciennitet i nuværende stilling og en samlet anciennitet på 6 år og 5 md.

Hvad angår anciennitetsalderen kan det konkluderes, at ved høj ansættelseskvote som sygehuspræst nærmer den samlede anciennitetsalder sig gennemsnittet for alle præster, mens anciennitetsalderen for præster ansat med en kvote på eller under 50% er påfaldende lav. Ligeledes er afstanden mellem anciennitetsalder i nuværende stilling og den samlede anciennitet er ekstremt lav ved lav ansættelseskvote som sygehuspræst. Disse tendenser skærpes for stillinger, der ligger uden for HT-området.

Jeg skal således anbefale at udvalget i sin betænkning gør opmærksom på, at der bør iværksættes tiltag, der kan forbedre stillingsindhold og arbejdsvilkår for især de lavt kvoterede sygehuspræstestillinger. Generelt skal det anbefales at sygehuspræstekvoternes størrelse sammenholdes med sognets størrelse og sygehusets størrelse og specialesammensætning, og at der udarbejdes kriterier for hvorledes en kvote som sygehuspræst fastlægges, således at der kan opnåes en rimelig bred erfaringsbaggrund før ansættelse som sygehuspræst.

Med venlig hilsen

Christian Juul Busch

ALDERSPROFIL FOR SOGNE- OG HJÆLPEPRESTER

Alder	År	MÆND		KVINDER		IALT
		spr.	hj.pr.	spr.	hj.pr.	
69	1924	16		1		17
68	- 25	20		1	1	22
67	- 26	20		1		21
66	- 27	27		4		31
65	- 28	29		4	1	34
64	- 29	42	1	3		46
63	- 30	29	1	2		32
62	- 31	28	1	6		35
61	- 32	23		2		25
60	- 33	32		4		36
59	- 34	37		7	1	45
58	- 35	39		8		47
57	- 36	32		6	2	40
56	- 37	34		3	3	40
55	- 38	38	1	8		47
54	- 39	39		11	2	52
53	- 40	39		9	2	50
52	- 41	28	2	7	2	39
51	- 42	45		17	2	64
50	- 43	47		21	1	69
49	- 44	72		14	1	87
48	- 45	44	2	19	3	68
47	- 46	70		17	3	90
46	- 47	53		15	1	69
45	- 48	57		14	3	74
44	- 49	40		17	2	59
43	- 50	37	1	22	2	62
42	- 51	45	1	18	4	68
41	- 52	47		26	1	74
40	- 53	32	2	25	4	63
39	- 54	21	1	20	4	46
38	- 55	36	2	23	1	62
37	- 56	36		20	3	59
36	- 57	31	3	19	5	58
35	- 58	22	2	16	3	43
34	- 59	22		17	4	43
33	- 60	11	1	15	4	31
32	- 61	20	3	15	4	42
31	- 62	9		15		24
30	- 63	10	1	8	2	21
29	- 64	3		5		8
28	- 65	0		1	1	2
27	- 66	0		2		2
26	- 67	0		0		0
25	- 68	0	1	0		1
IALT		1.362	26	488	72	1.948

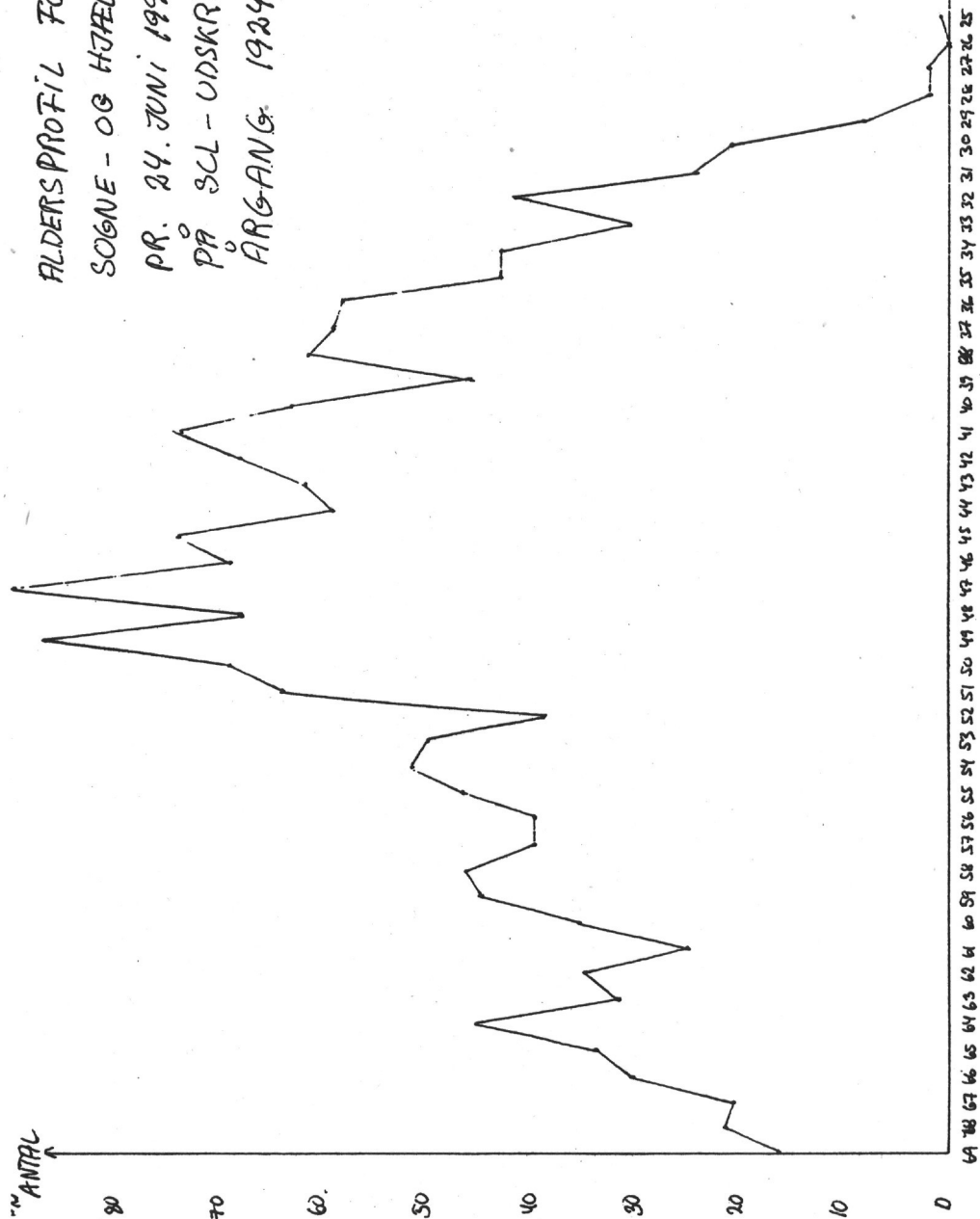
ALDERSPROFIL FOR

SOGNE - OG HJÆLPEPRÆSTER

PR. 24. JUNI 1993 BASERET

PÅ SCL - UDSKRIFT FOR

ÅRGANG 1924 - 1968

ALDER

I

